

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
(ПУЕТ)**

Кафедра правознавства

Г.В. Лаврик, Р.М. Білокінь, О.О. Кульчій

**ПРОГРАМА
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ**

**спеціальності 081 «Право» освітня програма «Право»
ступеня молодшого бакалавра**

Полтава 2020

Автори:

Г. В. Лаврик, д.ю.н., професор, завідувач кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Р. М. Білокінь, д.ю.н., доцент кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

О. О. Кульчій, к.ю.н., доцент кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Рецензенти:

О. С. Кальян, к.ю.н., доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Г. А. Волошкевич, к.ю.н., доцент, доцент кафедри державно-правових дисциплін, заступник директора Навчально-наукового інституту економіки і права Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького

Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в навчальному процесі

Вченою радою ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» від 31.08.2020, протокол № 1.

Г. В. Лаврик, О. О. Кульчій, Т. В. Іщенко, Б. В. Стрілець

Програма підсумкової атестації спеціальності 081 «Право» освітня програма «Право» ступеня молодшого бакалавра. – Полтава: ПУЕТ, 2020. – 173 с.

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання автори, рецензенти та завідувач кафедри правознавства **Лаврик Г. В.**

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук та розповсюдження даного видання без дозволу ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
ЗАБОРОНЕНО

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2020

ВСТУП

Важливим завданням вищої школи України в умовах формування демократичної, соціальної, правової держави є підвищення рівня якості підготовки фахівців юридичного профілю. Вища юридична освіта спрямована на здобуття професійних знань, навичок і вмінь та їх творче застосування у процесі вирішення тих чи інших фахових завдань, що виникають у повсякденній практичній діяльності.

Підготовка фахівців у галузі права забезпечується викладанням студентам цілісної науково обґрунтованої системи навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом. Матеріал найбільш важливих з цих дисциплін виноситься на підсумкову атестацію.

Підсумкова атестація з правових дисциплін - важлива форма підготовки студента, який одержує базову вищу освіту зі спеціальності 081 «Право». Якість змісту екзаменаційної роботи визначає рівень фахової теоретичної підготовленості та ступінь придатності випускника до професійної діяльності у галузі права чи подальшого навчання. Крім контрольної функції підсумкової атестації, слід мати на увазі функцію систематизації, закріплення та поглиблення отриманих за період навчання знань у галузі права.

Метою підсумкової атестації є перевірка рівня фахової підготовки молодшого бакалавра, його здатності використовувати набуті знання, уміння та навички під час виконання своїх функціональних обов'язків у процесі здійснення ефективної професійної діяльності з урахуванням тенденцій розвитку держави та її правової системи.

Підсумкова атестація проводиться як комплексна перевірка знань студентів з дисциплін, передбачених навчальним планом, з метою об'єктивного визначення рівня освітньої та професійної підготовки випускників. Підсумкова атестація дозволяє студентам узагальнити та систематизувати знання, здобуті під час навчання, і довести свою готовність самостійно вирішувати актуальні теоретичні та практичні завдання в царині юриспруденції.

Програма підсумкової атестації орієнтована на надання методичної допомоги студентам-випускникам у підготовці до неї.

Програма підсумкової атестації відповідає змістовим модулям комплексу правових дисциплін:

1. Конституційне право України.
2. Адміністративне право.
3. Адміністративне процесуальне право.
4. Цивільне право.
5. Цивільне процесуальне право.
6. Кримінальне право.

7. Кримінальне процесуальне право.

Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі опанування студентами зазначених дисципліни є:

1. Засвоєння основних юридичних понять і теоретичних положень, які мають фундаментальне значення для всієї юридичної науки й окремих її галузей, та набуття навичок практичного застосування цих понять у процесі практичної юридичної діяльності.

2. Опанування методологічних і методичних інструментів аналізу, узагальнення, порівняння державно-правових закономірностей і явищ у найважливіших сферах суспільного життя України, осягнення змісту та особливостей правового регулювання суспільних відносин у зазначених сферах.

3. Набуття студентами умінь і навичок вільного орієнтування в системі права і законодавства України, аналізу та узагальнення юридичної практики, правильного тлумачення і застосування норм права.

4. Залучення студентів до пошуку шляхів розв'язання основних проблем юридичної науки та практики.

У відповідності з програмами дисциплін, які виносяться на державний екзаме́н, студент повинен **знати** основні положення, передбачені цими програмами, й, зокрема: зміст понять і категорій, що характеризують механізм державно-правового регулювання у відповідних сферах суспільних відносин; провідні концепції держави і права загальнотеоретичного й галузевого рівнів; теоретичні характеристики, принципи, найважливіші норми провідних галузей права України тощо.

На основі вивчення програмного матеріалу студент повинен **вміти**: пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права; демонструвати необхідні знання і розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права; застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРОГРАМА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Модуль 1. Конституційне право України як галузь національної системи права, наука і навчальна дисципліна

Розділ 1. Конституційне право як галузь права в системі права України, наука і навчальна дисципліна

Поняття, предмет і метод галузі конституційного права. Співвідношення понять «конституційне право» і «державне право». Місце та роль конституційного права України в національній системі права. Принципи конституційного права України.

Система галузі конституційного права України та її складові. Конституційно-правові норми та їх особливості. Внутрішня побудова (структура) конституційно-правових норм. Класифікація конституційно-правових норм. Реалізація конституційно-правових норм. Конституційно-правові інститути, їх особливості та види. Загальні, головні та початкові конституційно-правові інститути.

Конституційно-правові відносини та їх особливості. Види конституційно-правових відносин. Склад конституційно-правових відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин. Об'єкти конституційно-правових відносин. Підстави виникнення, зміни і припинення конституційно-правових відносин. Поняття та система конституційних юридичних фактів.

Відповідальність в конституційному праві. Поняття та характер конституційно-правової відповідальності. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правової відповідальності. Підстави конституційно-правової відповідальності. Конституційно-правова відповідальність посадових осіб та органів публічної влади.

Джерела галузі конституційного права України. Система джерел галузі конституційного права України. Місце закону в системі джерел галузі конституційного права України.

Поняття, предмет і система науки конституційного права України. Джерела науки конституційного права України. Становлення науки конституційного права в Україні. Методологія науки конституційного права України та основні напрями її розвитку.

Поняття, предмет, метод і система навчальної дисципліни конституційного права України. Співвідношення галузі конституційного права України, науки конституційного права України та навчальної дисципліни конституційного права України.

Розділ 2. Конституція як основний закон суспільства і держави

Поняття конституції та її сутність. Юридична конституція. Фактична конституція. Формальна конституція. Матеріальна конституція. Реальна конституція. Фіктивна конституція.

Юридичні властивості конституції. Установчий характер. Вища юридична сила (юридичне верховенство). Пряма дія. Підвищена стабільність. Підвищений ступінь охорони з боку держави. Програмний характер. Інтегративний характер.

Функції конституції та їх види.

Класифікація конституцій та їх види.

Поняття та система конституціоналізму. Зародження та основні етапи розвитку конституціоналізму в Україні. Втілення ідей конституціоналізму в текстах нормативно-правових актів передконституційного та конституційного регулювання. Перша конституція Української незалежної держави – Конституція УНР від 29 квітня 1918 року. Конституційні акти України 1917-1944 років. Конституції України радянського періоду. Розроблення, прийняття, реалізація та модернізація Конституції України 1996 року, генезис конституційного законодавства за часів незалежності України. Конституційна реформа в Україні.

Поняття, сутність, юридичні властивості та функції Конституції України як Основного Закону суспільства і держави. Структура та система Конституції України. Призначення і зміст її преамбули.

Порядок внесення змін і доповнень до Конституції України, набуття нею чинності, введення в дію та здійснення.

Правова охорона Конституції України.

Модуль 2. Конституційний лад України. Конституційна система органів державної влади України

Розділ 3. Конституційний лад України

Поняття, сутність та зміст конституційного ладу України та його ознаки. Державний лад України. Суспільний лад України. Закріплення конституційного ладу та виключного права визначати і змінювати його в Конституції України.

Загальні засади конституційного ладу України. Принцип гуманізму. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека – найвища соціальна цінність в Україні. Пріоритет прав і свобод людини.

Конституційне закріплення форми територіального (державного) устрою, форми правління як складових форми Української держави. Україна – унітарна держава. Поняття та ознаки унітарної держави. Україна – республіка. Поняття та ознаки республіканської форми пра-

вління. Види республік. Особливості республіканської форми правління в Україні. Формування демократичного політичного (державного) режиму в Україні. Визнання України національною, світською державою.

Конституційна характеристика України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Верховенство, самостійність, повнота і неподільність влади Української держави на всій її території та незалежність і рівноправність у відносинах з іншими державами. Конституційні обмеження влади Української держави. Принцип територіальної цілісності.

Демократична держава. Конституційне закріплення ознак України як демократичної держави. Визнання та гарантування місцевого самоврядування в Україні.

Сучасна концепція соціальної держави. Конституційне закріплення ознак та основних завдань України як соціальної держави. Здійснення Українською державою в особі органів державної влади та місцевого самоврядування від імені Українського народу права власника на природні ресурси, забезпечення захисту прав усіх суб'єктів власності і господарювання, соціальної спрямованості економіки. Конституційне регулювання питань перебування під особливою охороною землі як основного національного багатства. Гарантування Конституцією України права власності на землю.

Правова держава. Сутність правової державності. Конституційне закріплення ознак України як правової держави. Здійснення державної влади в Україні на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Принцип верховенства права – найважливіша ознака правової держави. Верховенство Конституції України стосовно законів, інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів. Конституційні засади правового порядку в Україні.

Конституція України про обов'язки та найважливіші функції держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини – головний обов'язок Української держави. Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду Українського народу – конституційний обов'язок держави. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки – найважливіші функції держави, справа всього Українського народу. Здійснення Українською державою зовнішньополітичної діяльності.

Конституційні засади функціонування духовної та національно-культурної сфер суспільного життя. Визначення статусу української мови як державної. Забезпечення державою всебічного розвитку і фу-

нкціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Гарантування Конституцією України вільного розвитку, використання й захисту російської та інших мов національних меншин України. Закріплення в Конституції України обов'язку держави сприяти консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України, а також обов'язку держави піклуватися про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави.

Конституційне закріплення державної символіки в Україні.

Закріплення в Конституції України положення про те, що суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Розвиток та функціонування громадянського суспільства в Україні та його інститутів. Громадські об'єднання та їх види. Принципи організації та діяльності громадських об'єднань. Способи легалізації громадських об'єднань. Політичні партії та їх конституційно-правовий статус. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності політичних партій. Заборога політичних партій.

Політичні партії і громадські організації, їх конституційно-правовий статус. Види політичних партій і громадських організацій. Способи легалізації політичних партій і громадських організацій. Конституційні обмеження права на утворення і діяльність політичних партій і громадських організацій. Відповідальність політичних партій і громадських організацій, припинення їх діяльності.

Захист конституційного ладу в Україні. Конституційне регулювання питань, пов'язаних із встановленням порядку внесення змін до розділу Конституції України, в якому визначаються загальні засади конституційного ладу.

Розділ 4. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні

Поняття та види правового статусу людини і громадянина. Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут.

Основні положення сучасної концепції прав людини та їх відтворення в Конституції України. Принципи правового статусу людини і громадянина та їх закріплення в Конституції України. Визнання та гарантованість прав і свобод людини, встановлених загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права. Принцип невідчужуваності природних прав і свобод людини. Принцип свободи людини,

основні положення вчення про свободу. Принцип рівності людей і громадян у своїй гідності та правах. Принцип невичерпності конституційного переліку прав та свобод людини і громадянина.

Громадянство і належність до громадянства України. Правова регламентація питань громадянства України. Закон «Про громадянство України». Принципи громадянства України та їх закріплення в Конституції України і в законодавстві про громадянство.

Визнання громадянства України. Набуття громадянства України. Підстави набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Підстави припинення громадянства України. Вихід з громадянства України. Втрата громадянства України.

Органи, які вирішують питання, пов'язані з громадянством України. Повноваження органів, організацій і посадових осіб по вирішенню питань, пов'язаних з громадянством України. Виконання рішень, прийнятих у питаннях, пов'язаних з громадянством України.

Права та свободи людини і громадянина, їх співвідношення. Конституційні права та свободи людини і громадянина, їх класифікація. Громадські або особисті права та свободи. Політичні права та свободи. Соціальні й економічні права та свободи. Культурні права та свободи.

Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. Конституційно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: порядок призначення, повноваження. Конституційні обмеження щодо реалізації прав та свобод людини і громадянина в Україні.

Самозахист прав та свобод людини і громадянина. Судовий захист прав та свобод людини і громадянина. Міжнародно-правовий механізм захисту прав та свобод людини і громадянина.

Конституційні обов'язки людини і громадянина. Рівність обов'язків людини і громадянина. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. Турбота про природу та культурну спадщину. Оплата податків і зборів. Дотримання Конституції України та законів України. Повага прав і свобод, честі і гідності інших людей.

Конституційно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Права, свободи і обов'язки іноземців. Особливості правового статусу окремих категорій іноземців. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства. Депортація іноземців. Екстрадиція іноземців іноземній державі.

Конституційно-правовий статус біженців. Права та обов'язки статусу біженців.

Конституційно-правовий статус осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту та його особливості.

Конституційно-правовий статус закордонних українців та його особливості.

Розділ 5. Конституційно-правове регулювання прямого (безпосереднього) народовладдя

Пряме (безпосереднє) та представницьке народовладдя як форми здійснення народного суверенітету в Україні.

Вибори представницьких органів державної влади та органів місцевого самоврядування як передбачена Конституцією і законами України форма прямого (безпосереднього) народовладдя. Види виборів. Виборче право. Принципи виборчого права України. Принцип вільних виборів. Загальне, рівне і пряме виборче право. Таємне голосування.

Виборча система. Класифікація виборчих систем. Мажоритарна, пропорційна, змішана виборчі системи. Особливості застосування виборчих систем в Україні.

Виборчий процес, його принципи та стадії. Призначення або проголошення виборів. Формування територіальних виборчих одиниць. Формування виборчих органів. Складання та уточнення списків виборців. Висування і реєстрація кандидатів на виборні посади. Передвиборна агітація. Голосування. Підрахунок голосів і визначення результатів голосування. Встановлення результатів виборів. Повторне голосування.

Гарантії реалізації та захисту виборчих прав громадян України. Юридична відповідальність за порушення виборчого законодавства.

Поняття і соціальна функція референдумів. Види референдумів. Призначення та порядок проведення референдумів. Предмет всеукраїнського референдуму. Правова регламентація організації референдумів та визначення їх результатів. Правові наслідки референдуму. Зміна і відміна рішень, прийнятих референдумом.

Розділ 6. Конституційна система органів державної влади України

Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Поняття та риси органу державної влади.

Види органів державної влади. Закріплення системи органів державної влади в Конституції України. Конституційний статус органів законодавчої, виконавчої і судової влади. Місце Президента України в системі органів державної влади.

Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення.

Розділ 7. Законодавча влада в Україні

Закріплення статусу Верховної Ради України в Конституції України. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України. Парламент та його ознаки. Види парламентів. Функції Верховної Ради України. Трансформація конституційного статусу Верховної Ради України в процесі конституційної реформи.

Конституційний склад і структура Верховної Ради України.

Строк повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.

Статус народного депутата України. Принципи статусу народного депутата України. Несумісність депутатського мандата з іншими видами діяльності. Строк повноважень народного депутата України. Дострокове припинення повноважень народного депутата України.

Форми діяльності народного депутата України. Права і обов'язки народного депутата. Право депутатського запиту.

Гарантії діяльності народного депутата України. Депутатська недоторканність.

Компетенція Верховної Ради України: поняття, конституційне закріплення. Законодавча компетенція Верховної Ради України. Питання, що визначаються та встановлюються виключно законами України. Установча та контрольна компетенції Верховної Ради України. Контрольні повноваження Верховної Ради України стосовно Президента України та органів виконавчої влади.

Акти Верховної Ради України. Закони: поняття, види. Інші акти Верховної Ради України: постанови, декларації, заяви, звернення.

Організація Верховної Ради України. Органи та керівні посадові особи Верховної Ради України. Порядок обрання та повноваження Голови Верховної Ради України, першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України. Комітети Верховної Ради України: порядок формування, перелік, повноваження. Тимчасові спеціальні і тимчасові слідчі комісії Верховної Ради України.

Порядок роботи Верховної Ради України. Сесія Верховної Ради України. Порядок скликання та проведення сесій Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Голосування у Верховній Раді України. Правова регламентація організації роботи Верховної Ради України. Законодавство про регламент Верховної Ради України.

Законодавчий процес та інші спеціальні парламентські процедури. Стадії законодавчого процесу. Поняття законодавчої ініціативи.

Суб'єкти права законодавчої ініціативи у Верховній Раді України. Попереднє обговорення законопроектів у комітетах Верховної Ради України. Порядок обговорення законопроекту на пленарних засіданнях Верховної Ради України в ході трьох читань. Прийняття законопроекту. Підписання закону Президентом України. Оприлюднення законів та інших актів Верховної Ради України. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України.

Особливості проходження конституційних законів.
Апарат Верховної Ради України.

Розділ 8. Президент України

Конституційний статус Президента України як глави держави та його трансформація в процесі конституційної реформи. Роль та місце Президента України в системі органів державної влади. Функції Президента України.

Порядок обрання Президента України. Законодавство про вибори Президента України.

Строк повноважень Президента України. Конституційні підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Відставка Президента України. Нemoжливiсть виконання Президентом України своїх обов'язків за станом здоров'я. Усунення Президента України з поста в порядку імпічменту Верховною Радою України. Виконання обов'язків Президента України в разі дострокового припинення повноважень Президента України.

Компетенція Президента України. Повноваження Президента України у сфері законодавчої влади та по відношенню до Верховної Ради України. Повноваження Президента України в сфері виконавчої та судової влади. Конституційні засади взаємовідносин Президента України з органами виконавчої влади. Повноваження Президента України в сфері міжнародних відносин, оборони та охорони правопорядку, прав і свобод громадян України.

Акти Президента України. Укази та розпорядження Президента України.

Конституційний статус Ради національної безпеки і оборони України як координаційного органу при Президентові України.

Розділ 9. Виконавча влада в Україні

Поняття та зміст виконавчої влади. Наукова розробка проблематики виконавчої влади та її співвідношення з законодавчою гілкою влади. Система органів виконавчої влади. Місце та роль Кабінету Міністрів України у механізмі державної влади. Трансформація конститу-

ційного статусу Кабінету Міністрів України в процесі конституційної реформи.

Склад Кабінету Міністрів України. Порядок формування Кабінету Міністрів України. Конституційний порядок призначення на посаду Прем'єр-міністра України.

Відповідальність, підзвітність та підконтрольність Кабінету Міністрів України. Відставка Прем'єр-міністра України та інших членів Кабінету Міністрів України.

Компетенція Кабінету Міністрів України. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України.

Організація роботи Кабінету Міністрів України, Урядові комітети.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. Основні завдання та функції міністерств.

Система місцевих органів виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. Порядок формування, структура, функції та повноваження місцевих державних адміністрацій. Порядок призначення та відповідальність голів місцевих державних адміністрацій. Підстави та порядок припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій. Взаємовідносини місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування.

Розділ 10. Судова влада, прокуратура в Україні

Судова влада в системі державної влади в Україні. Конституційні засади судочинства. Система судових органів та порядок їх формування. Система судів. Призначення та обрання суддів. Конституційно-правовий статус суддів. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя.

Конституційно-правовий статус адвокатури в Україні. Конституційний статус органів прокуратури в Україні. Функції прокуратури. Система органів прокуратури, принципи їх організації і діяльності.

Конституційна юрисдикція. Конституційний Суд України, його місце та роль в системі органів державної влади. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Конкурсні засади відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України. Правовий статус судді Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Суб'єкти та форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: поняття, критерії прийнятності, особливості розгляду.

Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства. Поняття та юридична природа актів Конституційного Суду України.

Види, порядок ухвалення та виконання актів Конституційного Суду України.

Модуль 3. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні

Розділ 11. Територіальний устрій України

Поняття територіального устрою держави. Територіальний та державний устрій. Конституційні засади територіального устрою України. Адміністративно-територіальний устрій України. Утворення, реорганізація або ліквідація адміністративно-територіальних одиниць. Найменування або перейменування адміністративно-територіальних одиниць. Зміна меж адміністративно-територіальних одиниць.

Автономія: поняття та види. Автономія установ і автономія колективів. Територіальна та екстериторіальна автономія колективів. Види та форми територіальної автономії. Адміністративно-територіальна, національно-територіальна і національно-державна автономія. Форма територіальної автономії в Україні. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Гарантії Автономної Республіки Крим. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.

Розділ 12. Місцеве самоврядування в Україні

Поняття місцевого самоврядування та його політико-правова природа. Основні наукові концепції місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в системі організації публічної влади на місцях. Місцеве самоврядування і місцеве управління. Міжнародно-правова регламентація питань організації місцевого самоврядування. Європейська хартія про місцеве самоврядування. Визначення ознак місцевого самоврядування в Європейській хартії.

Історія становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні. Новітній етап розвитку місцевого самоврядування в Україні. Розвиток законодавства про місцеве самоврядування в Україні.

Територіальна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Фінансова підтримка місцевого самоврядування державою.

Система місцевого самоврядування. Форми здійснення місцевого самоврядування територіальною громадою як суб'єктом муніципальної влади. Безпосереднє здійснення муніципальної влади територіальною громадою.

Органи та посадові особи місцевого самоврядування. Статус сільських, селищних, міських рад як представницьких органів місцевого самоврядування. Компетенція сільської, селищної, міської ради. Статус голів, депутатів і виконавчих органів ради та їх повноваження.

Надання органам місцевого самоврядування окремих повноважень органів виконавчої влади, сфера делегованих повноважень.

Відповідальність та підконтрольність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст. Компетенція районних та обласних рад.

Рішення органів місцевого самоврядування: порядок прийняття та юридична сила. Зупинення та відміна актів органів місцевого самоврядування.

Гарантії прав місцевого самоврядування. Судовий захист прав місцевого самоврядування.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72 /1. – Ст. 2598
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429
4. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року № 1771-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 799
5. Про вибори місцевих рад: Закон України від 14 липня 2015 року // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2101
6. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 року № 4061-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 10 / № 10-11 / Ст. 73. – 416 с.
7. Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 року № 474-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 12. – 3 с.
8. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 206.
9. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 року // Офіційний вісник України. – 2012. – № 92. – Ст. 3729.
10. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
11. Про державний кордон України: Закон України від 4 листопада 1991 № 1777-XII (в редакції від 11 серпня 2013 року) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
12. Про Державний Гімн України: Закон України від 6 березня 2003 року № 602-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 24. – Ст. 163.
13. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII (в редакції від 4 березня 2015 року) // Офіційний вісник України. – 2014. – № 36. – Ст. 957.
14. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII// Офіційний

вісник України. – 2019. – № 41. – Ст. 1422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 9zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-1

15. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим. Закон України від 23 грудня 1998 року № 350-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5-6. – Ст. 43.

16. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII в редакції від 26 квітня 2015 року // Офіційний вісник України. – 2014. – № 20. – Ст. 619.

17. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 року № 422/96-ВР в редакції від 26 квітня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272.

18. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

19. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2101.

20. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.

21. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 529.

22. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2365-III (в редакції від 11 червня 2009 року) // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – Ст. 728.

23. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 № 389-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 28. – Ст. 250. – 1509 с.

24. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року // Офіційний вісник України. – 2000. – № 15. – С. 7-17.

25. Про правонаступництво: Закон України від 12 вересня 1991 року № 1543-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 617.

26. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII (в редакції від 1 січня 2016 року) // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2471.

27. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР (в редакції від 31 грудня 2014 року) // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – 18 с.

28. Про Рахункову палату: Закон України від 11 липня 1996 року № 315/96-ВР в редакції від 19 квітня 2014 року // [Електронний ре-

сурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/315/96-%D0%B2%D1%80>

29. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861–VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 12. – Ст. 565. – 9 с.

30. Про судовистрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56/1. – Ст. 1935.

31. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99.

32. Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави: Постанова Верховної Ради України від 20 лютого 2014 року № 1140-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 15. – Ст. 581.

33. Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року № 2222-IV, від 1 лютого 2011 року № 2952-VI, від 19 вересня 2013 року № 586-VII: Постанова Верховної Ради України від 22 лютого 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/750-18>.

34. Актуальні проблеми сучасного конституційного права України: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, О. В. Батанов. – К. : Юридична думка, 2014. – 456 с.

35. Антологія української юридичної думки. Т.4. Конституційне (державне) право / За ред. акад. НАН України Ю.С.Шемшученка. – К. : Юридична книга, 2004. – 599 с.

36. Колісник В.П. Сутність конституціоналізму, конституційна доктрина та головні доктринальні підходи до визначення конституційного ладу / В. П. Колісник // Правова доктрина України. У 5-ти томах. Т. 2. Публічно-правова доктрина України / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, М. П. Кучерявенко та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка. – Х. : Право, 2013. – С. 91-121.

37. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. – Т.2 / За заг. ред. Ю.С.Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 800 с.

38. Конституційне право України: Академічний курс: Підруч. : У 2 т. – Т.1 / За ред. В.Ф.Погорілка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – 544 с.

39. **Конституційне** право України: навч. посіб. для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / [Т. М. Слінько, І. І. Дахова, Л. І. Летнянчин та ін.]. – Харків: Право, 2019. – 292 с.
40. Конституційне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / Л. К. Байрачна, Ю. Г. Барабаш, Ф. В. Веніславський та ін. ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого; за ред. : В. П. Колісника, Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2010. – 415 с.
41. Конституція України у судових рішеннях / М. П. Орзіх, А. А. Єзеров, Д. С. Терлецький. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 432 с.
42. Конституція України. Науково–практичний коментар / редкол. : В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін. : Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2011. – 1128 с.
43. Кравченко В.В. Конституційне право України. Навч. посіб. – Вид. 6-те, випр. і доп. / В.В. Кравченка. – К. : Атіка, 2009. – 608 с.
44. Курс конституционного права Украины. Том 2. Конституционный строй Украины: учебник / под ред. М. А. Баймуратова и А. В. Батанова. – Сумы. : ИТД «Университетская книга», 2012. – 800 с.
45. Курс конституционного права Украины. Том 1. Общая часть: Основы теории конституционного права : учебник / под ред. М. А. Баймуратова и А. В. Батанова. – Х. : Одиссей, 2008. – 672 с.
46. Куян І. А. Суверенітет: проблеми теорії і практики (конституційно-правовий аспект): монографія / І. А. Куян. – К. : ВЦ «Академія», 2013. – 560 с.
47. Новітній конституційний процес в Україні: стан і перспективи: [статті] / Тацій В., Скрипнюк О., Куян І., Шаповал В., Шемшученко Ю., Буткевич В., Ющик О., Барабаш Ю., Крусян А. [та ін.] // Право України. – 2014. – № 7. – С. 9–185
48. Права людини в Україні – 2013. Доповідь правозахисних організацій : наук. вид. / за ред. Є. Ю. Захарова; Українська Гельсінська спілка з прав людини. – Х. : Права людини, 2014. – 455 с.
49. Природні права людини. Право на мирне зібрання як спосіб захисту природних прав. Проблеми правової кваліфікації діянь, вчинених з метою захисту природних прав / упоряд. : ТОВ «КМ Партнери». – К. : КМ Партнери, 2014. – 152 с. : іл.
50. Скрипнюк О.В. Конституційне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скрипнюк – К. : Ін Юре, 2010. – 672 с.
51. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підруч. / До 20-ої річниці Конституції України та 25-ої річниці незалежності України / В. Л. Федоренко. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 616 с.

2. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Тема 1. Адміністративне право як галузь національного права

Предмет адміністративного права. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права. Принципи адміністративного права. Система адміністративного права. Адміністративне право як юридична наука і навчальна дисципліна.

Поняття адміністративно-правової норми. Відмінності адміністративно-правових норм від норм інших галузей права. Структура адміністративно-правової норми. Гіпотеза та її види. Диспозиція та її особливості. Санкція. Класифікація адміністративно-правових норм за спрямованістю змісту, за суб'єктами, за формою припису, за галузевою належністю, за межею дії, за юридичною силою. Реалізація норм адміністративного права. Види (способи) реалізації (виконання, використання, додержання, застосування). Вимоги до застосування норм адміністративного права.

Джерела адміністративного права – зовнішні форми вираження адміністративно-правових норм. Конституція України – основне джерело адміністративного права. Характеристика конституційних норм адміністративно-правової спрямованості. Законодавчі акти як джерела адміністративного права. Акти Президента України як джерела адміністративного права. Акти Кабінету Міністрів України як джерела адміністративного права. Акти центральних органів виконавчої влади як джерела адміністративного права. Акти місцевих органів державної влади як джерела адміністративного права. Акти органів місцевого самоврядування як джерела адміністративного права. Міждержавні угоди як джерела адміністративного права. Рішення Конституційного Суду України як джерела адміністративного права.

Поняття адміністративно-правових відносин. Суб'єкти адміністративно-правових відносин. Об'єкти адміністративно-правових відносин. Юридичні факти як підстава виникнення адміністративно-правових відносин. Особливості адміністративно-правових відносин. Види адміністративних правовідносин.

Тема 2. Суб'єкти адміністративного права.

Суб'єкт адміністративного права. Суб'єкт адміністративних правовідносин. Адміністративна правосуб'єктність. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Адміністративна деліктоздатність. Деліктоздатність юридичних осіб. Система (види) суб'єктів адміністративного права. Класифікації суб'єктів адміністративного

права. Індивідуальні та колективні суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус.

Громадяни України та інші фізичні особи як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус громадян та інших фізичних осіб. Адміністративна правоздатність громадян. Адміністративна дієздатність громадян. Обставини, що характеризують адміністративну дієздатність громадян. Вік. Повна, обмежена і часткова адміністративна дієздатність громадян. Права громадян у сфері державного управління. Особисті права і свободи громадян. Політичні права і свободи громадян. Звернення громадян. Пропозиція(зауваження), заява(клопотання), скарга. Соціально-економічні права громадян. Адміністративно-правові обов'язки громадян.

Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.

Конституційне закріплення правового статусу Президента України. Повноваження Президента України в сфері виконавчої влади. Консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, що створюються Президентом України для здійснення своїх повноважень. Адміністративно-правовий статус Адміністрації Президента України.

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права. Поняття та ознаки органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади та засади її структурної побудови. Класифікація органів виконавчої влади за різними критеріями. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Підстави формування, функції та повноваження військово-цивільних адміністрацій. Органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим та їх адміністративно-правовий статус. Місцеві (територіальні) органи центральних органів виконавчої влади.

Поняття місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Адміністративно-правові повноваження сільських, селищних, міських рад. Адміністративно-правові повноваження районних і обласних рад. Самоврядні та делеговані повноваження. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Державний контроль за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Суб'єкти делегованих повноважень. Особи, яким делеговані функції органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Види осіб, яким делеговані функції органу державної влади або органу місцевого самоврядування. Уповноважений Верховної Ради України,

Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики, Представник Уряду України в Євразійській економічній комісії та інші.

Тема 3. Публічна служба. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування.

Публічна служба та публічні службовці. Поняття та сутність публічної служби. Ознаки публічної служби. Види публічної служби. Правовий статус публічних службовців. Права та обов'язки публічних службовців. Відповідальність публічних службовців.

Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права.

Поняття державної служби, її завдання, принципи та види. Поняття державного службовця. Посада державної служби. Посадова особа. Класифікація посад державної служби. Категорії посад державної служби. Ранги державних службовців. Адміністративно-правовий статус державних службовців. Адміністративна правоздатність і адміністративна дієздатність державних службовців. Права державних службовців у сфері державного управління. Адміністративно-правові обов'язки державних службовців, види і характеристика обмежень щодо державних службовців. Відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою. Проходження державної служби. Службова кар'єра. Підстави припинення державної служби. Відставка державного службовця. Управління державною службою.

Поняття служби в органах місцевого самоврядування, її завдання і принципи. Адміністративно-правового статус посадових осіб місцевого самоврядування. Порядок прийняття на службу в органи місцевого самоврядування. Класифікація категорій посад в органах місцевого самоврядування. Ранги посадових осіб органів місцевого самоврядування. Формування кадрового резерву. Порядок проведення атестації посадових осіб місцевого самоврядування. Підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування.

Тема 4. Підприємства, установи та інші колективні суб'єкти адміністративного права.

Юридичні особи публічного права, які не мають статусу органа публічної влади. Система юридичних осіб публічного права, які не мають статусу органа публічної влади. Підприємства, установи та інші юридичні особи публічного права, які не мають статусу органа публічної влади (далі підприємства, установи публічного права). Види та правові засади діяльності підприємств, установ публічного права. Утворення і державна реєстрація підприємств, установ публічного права. Ліцензування діяльності підприємств, установ публічного пра-

ва. Управління підприємствами, установами публічного права. Суб'єкти управління підприємствами установами публічного права. Адміністративно-правові гарантії самостійності підприємств, установ публічного права. Контроль за діяльністю підприємств, установ публічного права. Відповідальність підприємств, установ публічного права. Ліквідація та реорганізація підприємств, установ публічного права.

Фонди публічного права, які не мають статусу органа публічної влади (далі фонди публічного права). Види фондів публічного права.

Поняття і види громадських об'єднань. Принципи та умови створення і діяльності громадських об'єднань. Права громадських об'єднань. Припинення діяльності громадських об'єднань. Відповідальність за порушення законодавства про громадські об'єднання.

Поняття політичних партій. Принципи та умови створення і діяльності політичних партій. Права політичних партій. Припинення діяльності політичних партій. Відповідальність за порушення законодавства про політичні партії.

Суб'єкти (утворення), які не мають ознак юридичної особи. Структурні підрозділи державних і недержавних органів, підприємств, установ, загальні збори громадян за місцем проживання, лічильна комісія.

Тема 5. Функції, форми та методи публічного управління. Адміністративний примус

Поняття функцій публічного управління. Види функцій публічного управління. Загальні функції державного управління. Прогнозування, планування, організація, регулювання, координація, облік, контроль. Спеціальні функції державного управління. Забезпечення державного суверенітету й економічної самостійності України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави. Розроблення проекту Закону про Державний бюджет і забезпечення його виконання. Розроблення та здійснення загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального й культурного розвитку держави та інші. Допоміжні функції державного управління.

Поняття форм публічного управління. Взаємозв'язок форм і методів публічного управління. Використання форм публічного управління. Правові і неправові форми публічного управління. Установлення норм права (видання нормативних актів управління, адміністративна правотворчість). Застосування норм права (видання ненормативних актів управління, видання індивідуальних актів управління, видання актів застосування норм права, адміністративна розпорядливість). Укладення адміністративних договорів. Здійснення інших юридично значущих дій. Здійснення організаційних дій. Виконання матеріально-технічних операцій.

Поняття актів публічного управління. Джерела особливостей актів публічного управління (правове та управлінське). Правові акти публічного управління як владні дії державних виконавчо-розпорядчих органів (дії-волевиявлення). Властивості правових актів публічного управління. Дія актів публічного управління. Підстави припинення дії правових актів публічного управління. Акти Президента України. Акти Кабінету Міністрів України. Акти центральних органів державної виконавчої влади. Акти місцевих органів державної виконавчої влади. Акти інших органів публічного управління. Акти загального, галузевого і міжгалузевого управління. Вимоги до правових актів публічного управління.

Поняття методів публічного управління. Види методів публічного управління. Класифікація методів публічного управління залежно від конкретного засобу, який використовується для розв'язання управлінських завдань. Адміністративні (позакекономічні, безпосереднього управлінського впливу) та економічні (опосередкованого управлінського впливу) методи. Класифікація методів публічного управління залежно від потреб управлінського процесу. Методи переконання, заохочення, примусу. Співвідношення переконання, заохочення і примусу в публічному управлінні. Поняття, особливості та цілі адміністративного примусу. Види адміністративного примусу. Поняття та види заходів обліку контролю, адміністративного попередження. Поняття та види заходів адміністративного припинення. Цілі адміністративного припинення. Нормативне закріплення заходів адміністративного припинення. Поняття та види заходів адміністративного стягнення. Цільове призначення стягнень. Переконання, заохочення і примус у діяльності органів публічного управління.

Тема 6. Адміністративна відповідальність

Поняття, суть та основні риси адміністративної відповідальності. Відокремлення адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність. Відповідальність неповнолітніх. Відповідальність посадових осіб. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Відповідальність іноземних громадян та осіб без громадянства. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність). Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення. Поняття адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення. Юридичний аналіз об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта,

суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення. Відокремлення адміністративних правопорушень від злочинів і дисциплінарних проступків. Вчинення адміністративного правопорушення умисно. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності. Види адміністративних правопорушень. Запобігання адміністративним правопорушенням. Поняття адміністративного стягнення. Мета адміністративного стягнення. Система адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Попередження. Штраф. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину. Виправні роботи. Адміністративний арешт. Загальні правила накладення стягнень за адміністративне правопорушення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Обчислення строків адміністративного стягнення. Строки накладення адміністративного стягнення. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу на адміністративні правопорушення.

Тема 7. Адміністративно-процесуальна діяльність. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Поняття адміністративного процесу. Зміст і загальні риси адміністративного процесу. Адміністративно-процесуальні норми. Адміністративно-процесуальні відносини. Суб'єкти та учасники адміністративного процесу. Адміністративна юрисдикція, її загальні риси та принципи. Відокремлення адміністративного процесу від інших видів юридичної процесуальної діяльності. Структура адміністративного процесу і характеристика провадження в окремих адміністративних справах. Адміністративне провадження. Стадії, етапи та процесуальні дії кожного з адміністративних проваджень та відповідного адміністративного процесу в цілому. Система адміністративних проваджень.

Поняття провадження в справах про адміністративне правопорушення. Принципи та учасники провадження в справах про адміністративне правопорушення. Завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення. Завдання і порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення. Стадії

провадження в справах про адміністративні правопорушення. Докази та їх оцінка. Передача матеріалів прокурору, органу попереднього слідства або дізнання. Складення протоколу про адміністративне правопорушення. Адміністративне затримання.

Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Потерпілий. Законні представники. Захисник. Свідок. Експерт. Перекладач. Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Оскарження і опротестування постанови по справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Поняття адміністративного судочинства. Завдання адміністративного судочинства. Правосуддя в адміністративних справах. Право на судовий захист. Принципи адміністративного судочинства. Система адміністративних судів та їх компетенція. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду. Організація адміністративного судочинства. Учасники адміністративного процесу. Провадження в суді першої інстанції. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Перегляд судових рішень. Провадження за винятковими обставинами. Провадження за нововиявленими обставинами. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах. Заходи процесуального примусу.

Тема 8. Законність і дисципліна в публічному управлінні

Поняття законності в публічному управлінні. Конституційні основи забезпечення законності в публічному управлінні. Принципи забезпечення законності в публічному управлінні. Законність і доцільність у державному управлінні. Гарантії забезпечення законності в публічному управлінні. Державно-правовий механізм забезпечення законності в публічному управлінні. Поняття способу забезпечення законності в публічному управлінні. Конституційне закріплення способів забезпечення законності в публічному управлінні. Контроль і нагляд як засіб забезпечення законності в публічному управлінні. Конституційні засади контрольно-наглядової діяльності. Види контролю. Парламентський контроль. Президентський контроль. Урядовий контроль. Судовий контроль. Контроль з боку центральних органів виконавчої влади. Контроль з боку місцевих органів виконавчої влади. Контрольно-наглядові повноваження державних інспекцій. Контроль з боку органів місцевого самоврядування. Громадський контроль. Нагляд прокуратури як засіб забезпечення законності. Адміністративний нагляд міліції, загальний та спеціальний нагляд міліції як заходи забезпечення законності. Звернення громадян як засіб забезпечення законності в

публічному управлінні. Пропозиції (зауваження), заяви (клопотання), скарги. Вимоги до звернень. Розгляд пропозицій, заяв, скарг. Права громадянина при розгляді заяви чи скарги, обов'язки адресатів щодо розгляду заяв чи скарг. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян. Заходи щодо забезпечення конституційних прав громадян на звернення.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72 /1. – Ст. 2598.
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747 – IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32 – Ст. 1918.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X, редакція від 27 квітня 2014 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – Ст. 1175.
5. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 76. – Ст. 3067.
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року // Офіційний вісник України. - 2011. - № 59. – Ст. 2347.
7. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. - Ст. 1.
8. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
9. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-V // Офіційний вісник України. – 2011. – № 10. – Ст. 446.
11. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 94. – Ст. 2709.
12. Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 року № 1582-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 879.
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2474.
14. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 47. - Ст. 256.
15. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII // Офіційний вісник України. - 2014. - № 20. – Ст. 619. - С. 23.

16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. - 1997.- № 24. - Ст.170.
17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 20-21. - Ст.190.
18. Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей: Закон України від 16 вересня 201 року № 1680-VII (в редакції від 21 березня 2015 року) // Офіційний вісник України. - 2014. - № 85. - Ст.9.
19. Про очищення влади: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1682-VII (в редакції від 26 квітня 2015 року) // Офіційний вісник України. - 2014. - № 82. - Ст.2317.
20. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/paran2#n2>
21. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2365-III (в редакції від 26 жовтня 2014 року) // Офіційний вісник України. - 2001. - № 17. - Ст.728.
22. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI // Офіційний вісник України. - 2011. - № 83. - Ст. 3014.
23. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня липня 2001 року // Офіційний вісник України. - 2001. - № 26 - Ст. 1151.
24. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року // Офіційний вісник України. - 2011. - № 27 - Ст. 1123.
25. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України в редакції від 23 липня 2011 року // Офіційний вісник України. - 2010. - № 94 - Ст. 3334.
26. Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування: Указ Президента України від 7 лютого 2008 року // Офіційний вісник України. - 2008. - № 10. - Ст. 239.
27. Деякі питання реформування державного управління України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року // Офіційний вісник України. - 2016. - № 55. - Ст. 1919.
28. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження

- дження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 227-р // Офіційний вісник України. – 2007. – № 24. – Ст. 680.
- 29.Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.
- 30.Адміністративне право України. Академічний курс: Підручник: У двох томах: Т. 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). - К.: Вид-во «Юридична думка», 2004. – 584 с.
- 31.Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : [підручник] / за заг. ред. О. М. Бандурка. – Вид. 2-ге. – Х.: Золота миля, 2012. – 584 с.
- 32.Адміністративне право України: Підручник. – Вип. 2, змін. і доп. / За заг. ред. Т.О.Коломоець. – К.: Істина, 2012. – 528 с.
- 33.Адміністративне право: підручник / Ю.П.Битяк (кер. авт. кол.), В.М. Гарашук, В.В.Богуцький та ін.; за заг.ред. Ю.П.Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй. – Х.: Право, 2013. – 656 с.
- 34.Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kafedr.at.ua/_bd/7/765.pdf.
- 35.Антологія української юридичної думки: В 6 т. / Ю.С.Шемшученко (заг.ред.); Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К.: Видавничий Дім “Юридична книга”, 2002. Т. 5; Поліцейське та адміністративне право / Ю. І. Римаренко та ін. (упоряд.); Ю. І. Римаренко, В.Б.Авер'янов (відп.ред.). – 2003. – 600 с.
- 36.Битяк Ю. Наука адміністративного права України: поняття, предмет, методологія дослідження (адміністративних) правовідносин / Ю. Битяк // Право України. – 2013. – № 12. – С. 122-136
- 37.Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші]; за заг. ред.. І.С. Гриценка. – К.: Юрінком інтер, 2015. – 568 с.
- 38.Мацелик Т. Коллективные субъекты административного права: понятие, виды и классификация [Електронний ресурс] / Т Мацелик // «Legea și viața» («Закон и Жизнь»). – 2013. – Ноябрь. – С. 99–104.
- 39.Надобко С.В. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності: сучасні концепції та підходи / С. В. Надобко // Право і суспільство. – 2014. – № 5-2. – С. 223-228 [Електронний ресурс].
- 40.Новітні вчення про тлумачення правових актів : навч. посіб. з курсу тлумачення правових актів для суддів, що проходять підвищення кваліфікації, і кандидатів на посади суддів, що проходять спеціальну підготовку / В. Г. Ротань, І. Л. Самсін, А. Г. Ярема та ін.; відп. ред. кер. авт. кол. В. Г. Ротань. – Х. : Право, 2013. – 752 с.

3. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Модуль 1

Теоретичні засади адміністративного процесуального права. Позовне провадження

Тема 1. Поняття, особливості та структура адміністративного процесуального права. Публічно-правові спори.

Загальне поняття юридичних процесів, їх види і характеристика. Поняття адміністративного процесу. Мета та завдання адміністративного процесу. Характерні риси адміністративного процесу. Адміністративне процесуальне право як галузь права. Адміністративне процесуальне право як галузь законодавства. Адміністративне процесуальне право як галузь юридичної науки. Адміністративне процесуальне право як навчальна дисципліна. Предмет адміністративного процесуального права, публічний та приватний його аспекти. Метод адміністративного процесуального права. Принципи адміністративного процесуального права. Система адміністративного процесуального права. Поняття та види джерел адміністративного процесу. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права. Адміністративні провадження, їх класифікація. Адміністративні процедури. Стадії адміністративного провадження. Адміністративно-процесуальні норми. Адміністративно-процесуальні відносини. Суб'єкти адміністративного процесуального права. Поняття та ознаки публічно-правових спорів.

Тема 2. Поняття та принципи адміністративного судочинства. Адміністративна юрисдикція.

Поняття адміністративного судочинства. Завдання адміністративного судочинства. Поняття та сутність принципів адміністративного судочинства. Верховенство права; законність; рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; змагальність сторін та свобода в наданні ними своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; презумпція правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи; забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом; обов'язковість рішень суду.

Суд як суб'єкт адміністративного судочинства. Система судів України, до повноважень яких належить вирішення публічно-правових спорів. Адміністративна юрисдикція. Предметна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція.

Тема 3. Учасники адміністративно-процесуальних відносин.

Поняття, види, процесуальні права і обов'язки учасників адміністративного процесу.

Сторони в адміністративному процесі. Треті особи в адміністративному процесі. Представництво в адміністративному процесі. Участь у справі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Інші учасники адміністративного судочинства.

Зловживання процесуальними правами. Процесуальне правонаступництво. Обов'язки осіб, присутніх в залі судового засідання. Слова звернення до суду в залі судового засідання.

Тема 4. Докази та доказування в адміністративному судочинстві

Поняття адміністративного процесуального доказування. Поняття доказів, предмет доказування, обов'язок доказування, підстави звільнення від доказування. Допустимість, достовірність, достатність доказів. Джерела доказів. Огляд речових доказів, що швидко псуються, судові доручення щодо збирання доказів, виконання судових доручень щодо збирання доказів, звернення адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Види судових доручень іноземних судів. Дослідження доказів. Установлення фактів протиправних рішень, дій чи бездіяльності органу владних повноважень, наявності чи відсутності адміністративно-правового спору чи спору про право, наявності інтересів третіх осіб, наявності адміністративного правопорушення та його складу, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, наявність майнової шкоди тощо. Показання свідків. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта в галузі права. Загальновідомі обставини та визнані факти, їх значення. Класифікація доказів. Прямі та непрямі докази.

Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати в адміністративному судочинстві

Поняття процесуальних строків та їх значення в адміністративному процесі. Визначення процесуальних строків, порядок їх обчислення.

Строки звернення за захистом порушених прав, свобод та інтересів. Розмежування процесуальних строків від строку звернення до суду за захистом порушених прав та інтересів. Строк звернення до адміністративного суду. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду.

Види процесуальних строків. Строки, встановлені законом. Строки, встановлені судом, суб'єктом владних повноважень. Строки повідомлення про час і місце розгляду справи. Строки розгляду адміністративної справи. Строки оскарження рішень у справі та перегляду справи. Строки виконання постанов у справі.

Поняття, значення та види судових витрат в адміністративному процесі. Судовий збір. Витрати, пов'язані з розглядом справ. Розподіл судових витрат.

Тема 6. Заходи процесуального примусу

Поняття заходів адміністративного примусу. Нормативно-правове закріплення підстав застосування заходів примусу.

Види заходів процесуального примусу у справах адміністративної юрисдикції: попередження, видалення із зали судового засідання, тимчасове вилучення доказів для дослідження судом, привід. Особи, уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу.

Тема 7. Позовне провадження. Форми адміністративного судочинства.

Право на судовий захист порушеного права, свободи чи інтересу у сфері публічно-правових відносин. Форми та зміст подання адміністративного позову. Позовне провадження. Загальна характеристика судових стадій провадження в адміністративному суді першої інстанції: звернення до суду та відкриття провадження у справі; підготовче провадження; судовий розгляд справи по суті; судові дебати; ухвалення та проголошення судового рішення.

Форми адміністративного судочинства. Поняття адміністративної справи незначної складності (малозначна справа.) Критерії класифікації спрощених проваджень в адміністративному судочинстві.

Структура спрощеного провадження в адміністративному судочинстві та процесуальний порядок його проходження. Особливості окремих видів спрощених проваджень в адміністративному судочинстві. Клопотання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження. Вирішення питання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду окремих категорій справ незначної складності.

Загальне позовне провадження. Судові рішення в адміністративних справах.

Тема 8. Розгляд справи по суті

Завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду адміністративної справи. Розгляд справи в судовому засіданні. Участь у судовому

засіданні в режимі відеоконференції. Головуючий у судовому засіданні. Обов'язки осіб, присутніх у залі судового засідання.

Відкриття розгляду справи по суті. Роз'яснення перекладачеві його прав та обов'язків, присяга перекладача. Видалення свідків із зали судового засідання. Встановлення осіб, які прибули у судове засідання, оголошення складу суду і роз'яснення права відводу. Роз'яснення учасникам справи їхніх прав та обов'язків. Розгляд заяв та клопотань. Наслідки неявки в судове засідання учасника справи. Наслідки неявки в судове засідання свідка, експерта, спеціаліста. Роз'яснення прав і обов'язків експерта, присяга експерта.

З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Вступне слово учасників справи. Порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів. Дослідження доказів. Порядок допиту свідків. Використання свідком письмових записів.

Дослідження письмових доказів. Дослідження речових та електронних доказів. Дослідження висновку експерта. Відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні.

Судові дебати та ухвалення рішення. Вихід суду для ухвалення рішення. Таємниця нарадчої кімнати.

Модуль 2. Перегляд судових рішень в адміністративних справах. Виконання судових рішень. Інші провадження.

Тема 9. Апеляційне провадження

Апеляційна скарга. Суд апеляційної інстанції. Право на апеляційне оскарження. Ухвали, на які можуть бути подані апеляційні скарги окремо від рішення суду. Строк на апеляційне оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Порядок подання апеляційної скарги.

Відкриття апеляційного провадження. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Надсилання копій апеляційної скарги та доданих до неї матеріалів учасникам справи. Приєднання до апеляційної скарги. Доповнення, зміна, відкликання апеляційної скарги чи відмова від неї. Відзив на апеляційну скаргу. Закриття апеляційного провадження.

Апеляційний розгляд. Підготовка справи до апеляційного розгляду. Призначення справи до розгляду в суді апеляційної інстанції. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Строк розгляду апеляційної скарги. Апеляційний розгляд справи у судовому засіданні. Апеляційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами. Порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції. Наслідки неявки в судове засідання учасників

справи. Відмова позивача від позову, примирення сторін під час апеляційного провадження. Судові рішення суду апеляційної інстанції. Зміст постанови суду апеляційної інстанції. Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи. Повернення адміністративної справи.

Тема 10. Касаційне провадження

Касаційна скарга. Суд касаційної інстанції. Право на касаційне оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма і зміст касаційної скарги. Порядок подання касаційної скарги.

Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Відмова у відкритті касаційного провадження. Надіслання копій касаційної скарги та доданих до неї матеріалів учасникам справи. Приєднання до касаційної скарги. Доповнення, зміна, відкликання касаційної скарги чи відмова від неї. Відзив на касаційну скаргу. Закриття касаційного провадження.

Касаційний розгляд. Підготовка справи до касаційного розгляду. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Строк розгляду касаційної скарги. Попередній розгляд справи. Касаційний розгляд справи у судовому засіданні. Касаційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами.

Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Відмова позивача від позову, примирення сторін під час касаційного провадження. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги.

Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень – без змін. Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення. Підстави для скасування судового рішення суду апеляційної інстанції повністю або частково та залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині. Підстави для скасування судових рішень з направленням справи для продовження розгляду або на новий розгляд. Підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині. Судові рішення суду касаційної інстанції та порядок їх прийняття. Зміст постанови суду касаційної інстанції. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного роз-

гляду справи. Окрема ухвала суду касаційної інстанції. Набрання судовими рішеннями суду касаційної інстанції законної сили.

Тема 11. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 12. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Відновлення втраченого судового провадження

Обов'язковість судових рішень. Судові рішення, які виконуються негайно. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню. Зупинення виконання судового рішення. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання. Примирення сторін у процесі виконання. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення. Заміна сторони виконавчого провадження. Поворот виконання судових рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах. Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду.

Відновлення втраченого судового провадження. Порядок відновлення втраченого судового провадження в адміністративній справі. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Підсудність заяви про відновлення втраченого судового провадження. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження. Наслідки недодержання ви-

мог до змісту та форми заяви про відновлення втраченого судового провадження, залишення заяви без розгляду чи відмова у відкритті провадження за заявою. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження. Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження. Звільнення заявника від судових витрат.

Тема 13. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Структура проваджень в справах про адміністративні правопорушення. Відкриття справи про адміністративне правопорушення. Підстави відкриття справи про адміністративне правопорушення.

Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Місце і строки розгляду. Порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення.

Винесення постанови в справі про адміністративні правопорушення. Види постанов. Форма і зміст постанови, її структура. Порядок оголошення постанови та вручення її копії учасникам провадження та заінтересованим особам.

Строки і порядок оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення. Зупинення виконання постанови. Розгляд апеляційної скарги і прийняття рішення.

Виконання постанови по справі про адміністративне правопорушення. Особи, уповноважені здійснювати виконання постанови про адміністративне правопорушення. Порядок виконання постанови про накладення стягнення у вигляді: попередження, штрафу, про оплатне вилучення предмета, конфіскацію предмета і грошей, про позбавлення спеціального права, про застосування громадських та виправних робіт, про застосування адміністративного арешту, про відшкодування майнової шкоди.

Заходи забезпечення проваджень в справах про адміністративні правопорушення: поняття та види. Адміністративне затримання. Особистий огляд і огляд речей. Вилучення речей та документів. Тимчасове вилучення посвідчення водія. Тимчасове вилучення транспортних засобів. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, суднами та огляд осіб на стан сп'яніння. Доставлення правопорушника. Оскарження заходів забезпечення проваджень в справах про адміністративні правопорушення.

Тема 14. Неюрисдикційні провадження

Поняття адміністративного неюрисдикційного провадження. Види адміністративних неюрисдикційних проваджень та процедур, їх структура. Поняття, класифікація суб'єктів адміністративного неюрисдикційного провадження. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність суб'єктів адміністративних неюрисдикційних проваджень.

Поняття та основні положення нормотворчого провадження. Процедура розгляду звернень громадян: поняття та види звернень громадян. Правова основа та процесуальний порядок розгляду звернень громадян. Процедурні питання доступу до публічної інформації. Особливості та поняття, основні положення реєстраційно-дозвільних процедур. Поняття та основні положення контрольно-наглядового провадження.

Поняття та основні положення атестаційного провадження.

Тема 15. Дисципліні провадження

Поняття, принципи та види дисциплінарних процедур. Суб'єкти дисциплінарних процедур. Види, підстави та процесуальний порядок накладення дисциплінарних стягнень.

Дисциплінарні процедури в органах Національної поліції України.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72 /1. – Ст. 2598.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та протоколи до неї // Офіційний вісник України, 1998. – № 13 (16.04.1998). Офіційний вісник України. – 2006. – № 32 (23.08.2006). – Ст. 2371.
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747 - IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
5. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–45, № 46–47, № 48. – Ст. 552.
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року // Офіційний вісник України. – 2011. – № 59. – Ст. 2347.
7. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII // Голос України. – 2016. – № 122–123.
8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV // Голос України. – 2006. – 05.04.2006. – № 62.
9. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 5 червня 2012 року № 4901-VI // Голос України. – 2012. – № 117.
10. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
11. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 188.
13. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 21.
14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 2011. – № 32. – Ст.314.

15. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.
16. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах від 29 грудня 2017 року № 455/2017 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 5. Стор. 89. ст. 207.
17. [Про міжнародні договори : Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV // Голос України. – 2004. – № 142.](#)
18. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
19. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20–21. – Ст. 190.
20. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 року № 2625-14 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – Ст. 1449.
21. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 2 червня 2016 року № 1403-VIII // Голос України. – 2016. – № 122–123.
22. Про політичні партії в Україні : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2365-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – Ст. 728.
23. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 року // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 161; Право України. – № 2–3. – 83–84 с.
24. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 року № 3674-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. № 14, ст.87.
25. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 25. – Ст. 28.
26. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня липня 2001 року // Офіційний вісник України. – 2001. – № 26. – Ст. 1151.
27. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
28. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII // Голос України. – 2016. – № 132–133.

29. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.
30. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.
31. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
32. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : Підруник. К.: Атіка, 2014. – 416 с.
33. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / [І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін.]; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Харків : Право, 2019. – С. 134–188.
34. Адміністративне судочинство в питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. Н. Ю. Задираки, Є. С. Герасименка. – Київ : ВД Дакор, 2019. – 224 с.
35. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. – Київ : Центр учбової літератури. 2019. – 152 с.
36. Болокан І. В. Напрями підвищення ефективності реалізації адміністративно-правових норм. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/4_2017/part_1/24.pdf.
37. Бондар С. В. Перегляд адміністративних судових рішень за винятковими обставинами. Часопис Київського університету права. 2014. – № 3. – С. 88–91.
38. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
39. Бучик А. Впровадження принципу процесуальної регламентації в адміністративному судочинстві. Право України. 2018. – № 2. – С. 39–53.
40. Д. В. Голобородько Адміністративний процес (збірник презентаційних слайдів) : Навчальний наочний посібник / Голобородько Д. В. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. – 314 с.
41. Голосов С. С. Окремі питання правового статусу прокурора в адміністративному процесі України. Митна справа. 2015. – № 4. – С. 71–76.
42. Гончарук С. Т., Джигир Д. Г. Реалізація права на захист у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Міжна-

- родний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 4 (26). – С. 100–104.
43. Гордєєв В. Реалізація принципу рівності в адміністративно-процесуальних відносинах. Право України. – 2010. – № 11. – С. 240–248.
 44. Гордєєв В. Фактичний склад в адміністративному судочинстві України: формальний вираз. Право України. – 2016. – № 2. – С. 68–74.
 45. Губерська Н.Л. Адміністративний процес: сучасні підходи до визначення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/3-9-2014-jubilee/item/392-administratyvnyy-protses-suchasni-pidkhody-dovyznachennya-huberska-n-l>.
 46. Джафарова М. В. Загальна характеристика заходів процесуального примусу, які застосовуються в адміністративному судочинстві. Підприємництво, господарство і право. 2019. – № 3. – С. 143–147.
 47. Джафарова М.В. Принципи адміністративного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект . Науковий вісник 26 Херсонського державного університету. Сер.: Юридичні науки. – 2019. Вип. 1. – С. 54–57.
 48. Джафарова М. В. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. Підприємництво, господарство і право. 2019. – № 2. – С. 90–94.
 49. Капля О. Обов'язковість судових рішень як принцип адміністративного судочинства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/12.pdf>.
 50. Качура О. А. Стадії адміністративно-реєстраційного провадження: поняття, ознаки та класифікація. Актуальні проблеми політики. 2015. – Вип. 56. – С. 266–277.
 51. Ковбасюк В. Характеристика об'єкта правовідносин у сфері адміністративного судочинства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pgpjourn.kiev.ua/archive/2018/3/17.pdf>.
 52. Коломосьць Т., Лютіков П. Оціночні поняття адміністративного судочинства України: наукові підходи до їх тлумачення у правовій доктрині. Право України. 2018. – № 2. – С. 54–70.
 53. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен. Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
 54. Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Адміністративно-деліктний процес. Навчальний посібник. Х. : Харків юридичний, 2012. – 228 с.
 55. Колпаков В. Правова природа відносин адміністративного судочинства. Право України. 2016. – № 2. – С. 25–30.

56. Косик В. В. Види доказів в провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Форум права. 2012. – № 3. – С. 308–312.
57. Котович І. Адміністративно-процесуальне право України як самостійна галузь права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jusintergentes.com.ua/archives/2012/3/21.pdf>.
58. Кошкош О. О. Умови та процесуальна форма встановлення або зміни способу і порядку виконання судового рішення у адміністративному судочинстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/25310/1/VPSP2017-3-4_83-88.pdf.
59. Кравчук В. Адміністративна юстиція в контексті конституційної реформи. Право України. 2016. – № 2. – С. 45–49.
60. Кравчук В. Проблеми визначення складу суду касаційної інстанції. Право України. 2018. – № 2. – С. 136–147.
61. Кривенко О., Сарнавський О. Адміністративна і кримінальна відповідальність за військові правопорушення: аналіз законодавчих змін. Право України. 2017. – № 1. – С. 109–115.
62. Кубко Є. Проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності та адміністративного судочинства. Право України. 2013. – № 12. – С.156–174.
63. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу : Монографія. К. : Атіка, 2005. – 352 с.
64. Лукацька Л. Г. Основні завдання адвоката та їх співвідношення з завданнями адміністративного процесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/6_2_2015/part_3/22.pdf.
65. Лук'янець Д. Сміслові колізії у новій редакції Кодексу адміністративного судочинства України. Право України. 2018. – № 2. – С. 71–83.
66. Лук'янець Д. Сучасні погляди на проблеми адміністративного судочинства. Право України. 2018. – № 2. – С. 253–256.
67. Мойсеєнко Г. В. Оціночні поняття в адміністративному судочинстві України : дис.. канд. юр. наук. Запоріжжя, 2017. 222 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://phd.znu.edu.ua/page//dis/07/Moiseienko_diss.pdf.
68. Найчук Г. О. Актуальні питання адміністративного судочинства в Україні . Юридичний науковий електронний журнал. 2017. – № 4. – С. 100–102.
69. Педан А. Зміст адміністративно-правових відносин у сфері виконавчого провадження. Підприємництво, господарство і право. 2018. – № 9. – С.143–148.

70. Писаренко Н. Про складові незалежної адміністративної юстиції. Право України. 2016. – № 2. – С. 31–37.
71. Погрбеньак М. Особливості юридичної конструкції та суті правовідносин представництва в адміністративному судочинстві: компаративістський аспект. Підприємництво, господарство і право. 2018. – № 2. – С. 108–114.
72. Постанови Пленуму Верховного суду в адміністративному судочинстві. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 404 с.
73. Пчелін В. Треті особи як суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vjhr.sk/archive/2016_3/24.pdf.
74. Савчук Р. М. Перекладач як учасник адміністративного судочинства: процесуальний статус, компетентність, неупередженість: дис. ... канд. юр. наук. Одеса, 2018. – 204 с.
75. Ченкова Н. Я. Перспективи вирішення публічно-правових спорів за допомогою медіації. Право України. 2014. – № 11. – С. 259–268.
76. Хлібороб Н. Запровадження електронного адміністративного судочинства в Україні: інновації та перспективи. Право України 2018. – № 2. – С. 102–117.
77. Цвіркун Ю. Оскарження рішень, дій або бездіяльності Центральної виборчої комісії щодо встановлення нею результатів виборів чи всеукраїнського референдуму за новою редакцією Кодексу адміністративного судочинства України . Право України. 2018. – № 2. – С. 148–163.
78. Чорна В. Г., Красносельська Л. С. Особливості провадження за зверненнями громадян. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/6_2016/part_2/27.pdf.
79. Шоптенко С. С. Проблеми нормативно-правового регулювання проваджень за скаргами громадян в органах національної поліції України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pap.in.ua/6_2017/88.pdf.

4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Модуль 1. Загальні положення цивільного права. Цивільні правовідносини

Тема 1. Цивільне право в системі права України. Цивільне право як наука

Цивільне право як галузь приватного права. Предмет цивільного права. Метод цивільно-правового регулювання. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Співвідношення цивільного права з іншими галузями права.

Цивільно-правові норми: поняття, види. Оцінювальні поняття в цивільному праві.

Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна. Становлення цивілістичної науки в Україні та її сучасний стан.

Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 2. Джерела цивільного права

Загальна характеристика джерел цивільного права. Цивільне законодавство України: поняття і структура. Конституція України – основа цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства України, історія його прийняття та структура. Інші акти цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів. Міжнародні договори та їх значення у регулюванні цивільних правовідносин.

Договір як джерело цивільного права, акти цивільного законодавства і договір. Нормативний договір. Типові та примірні договори.

Звичай як джерело цивільного права. Звичаї ділового обороту.

Судова практика та її роль в удосконаленні, тлумаченні та застосуванні норм цивільного права. Аналогія в цивільному праві.

Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільного правовідношення

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідно-

шення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування.

Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану.

Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

Тема 4. Юридичні особи

Поняття й ознаки юридичної особи. Цивільна право- і дієздатність юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Особисті немайнові права юридичної особи.

Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Юридичні особи приватного права та юридичні особи публічного права. Установи. Підприємницькі та непідприємницькі товариства. Господарські товариства. Кооперативи як юридичні особи. Філії і представництва юридичної особи.

Створення, державна реєстрація юридичної особи. Припинення юридичних осіб, їх реорганізація та ліквідація. Управління юридичною особою. Відповідальність юридичних осіб.

Правові форми участі держави, територіальних громад у цивільних відносинах.

Тема 5. Об'єкти цивільних правовідносин

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Оборотноспроможність об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Поняття та класифікація речей. Нерухомі та рухомі речі. Державна реєстрація прав на нерухомість. Речі подільні та неподільні, визначені індивідуальними або родовими ознаками, споживні та неспоживні. Головна річ і приналежність, складові речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності. Поняття, групи та види цінних паперів як об'єктів цивільних прав.

Дії, послуги як об'єкти цивільного прав. Нематеріальні блага як об'єкти цивільного прав. Результати інтелектуальної, творчої діяльності та інші об'єкти права інтелектуальної власності. Інформація, осо-

бисті немайнові блага. Службова та комерційна таємниця як об'єкти цивільних правовідносин.

Тема 6. Правочини

Поняття та види юридичних фактів в цивільному праві. Юридичні склади.

Поняття та види правочинів. Одно-, дво- або багатосторонні правочини. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину.

Форма правочину, способи волевиявлення. Правочини, які можуть вчинятися усно. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі. Вимоги до письмової форми правочину. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини (відкладальна, скасувальна обставина). Тлумачення змісту правочину.

Відмова від правочину. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину, його частини. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми правочину, вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину, договору. Правові наслідки вчинення правочину малолітньою, неповнолітньою особою за межами їхньої цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину без дозволу органу опіки та піклування. Правові наслідки вчинення правочину дієздатною фізичною особою, яка у момент його вчинення не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними, правові наслідки вчинення правочину недієздатною фізичною особою. Правові наслідки укладення юридичною особою правочину, якого вона не мала права вчиняти. Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом помилки, обману, насильства, у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною, під впливом тяжкої обставини. Правові наслідки фіктивного, удаваного правочину. Момент недійсності правочину.

Тема 7. Представництво в цивільному праві

Поняття та підстави представництва. Види представництва. Суб'єкти представництва. Повноваження представника. Правові наслідки перевищення повноважень представником. Передоручення.

Представництво за законом. Представництво за довіреністю. Довіреність: поняття, види. Форма довіреності. Зміст довіреності. Довіре-

ність юридичної особи. Термін довіреності. Припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій визначених довіреністю.

Тема 8. Здійснення та захист цивільних прав, відповідальність. Цивільно-правові строки і терміни, позовна давність

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів компетентними органами державної влади та посадовими особами. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу влади.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність без наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Способи визначення строків і термінів. Порядок обчислення строків. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Поняття, види та значення позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Правові наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Особисті немайнові права фізичної особи

Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Класифікація особистих немайнових прав в цивільному праві. Загальні засади здійснення особистих немайнових прав.

Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Загальна характеристика способів захисту особистих немайнових прав.

Спростування недостовірної інформації та відповідь як способи захисту особистих немайнових прав. Поняття «поширення недостовірної інформації». Оціночні судження. Презумпція недостовірності негативної інформації про особу. Спростування недостовірної інформації, поширеної через ЗМІ.

Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права фізичної особи.

Відшкодування майнової та моральної шкоди як способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи.

Модуль 2. Право власності та інші речові права

Тема 10. Право власності: загальні положення. Форми і види права власності

Поняття та ознаки речових прав. Види речових прав.

Поняття власності і права власності. Зміст права власності.

Об'єкти та суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності.

Здійснення права власності. Межі здійснення права власності. Обов'язки власника. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки у праві спільної часткової власності. Припинення права спільної часткової власності.

Право спільної сумісної власності: поняття, суб'єкти, підстави виникнення. Здійснення права спільної сумісної власності.

Тема 11. Набуття і припинення права власності

Підстави (способи) набуття права власності: поняття, види.

Набуття права власності на новостворену річ. Переробка (специфікація) як підстава набуття права власності. Набуття права власності на прирощення, які приносить річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Набуття права власності на безхазяйну річ. Знахідка та порядок набуття права власності на неї. Бездоглядна домашня тварина. Набуття права власності на скарб. Набуття права власності за давністю володіння (набувальна давність).

Набуття права власності за договором. Момент виникнення права власності у набувача за договором. Інші похідні способи набуття права власності.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення права власності. Співвідношення понять «припинення права власності» і «позбавлення права власності». Відчуження речі як підстава припинення права власності. Відмова власника від права власності. Припинення

права власності особи на майно, яке не може їй належати. Викуп пам'ятки історії та культури. Викуп земельної ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю. Націоналізація, конфіскація і реквізиція як підстави припинення права власності. Інші підстави припинення права власності.

Тема 12. Захист права власності

Поняття захисту права власності. Загальні засади захисту права власності. Підстави для захисту права власності. Види способів захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов). Межі віндикації. Розрахунки при віндикації. Особливості витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів.

Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Інші способи захисту права власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.

Тема 13. Речові права на чуже майно

Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види.

Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем.

Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення.

Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою.

Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Права та обов'язки влас-

ника земельної ділянки, наданої для забудови, та землекористувача. Підстави та правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою для забудови.

Тема 14. Право інтелектуальної власності

Поняття та джерела права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Об'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності.

Підстави виникнення та зміст прав інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору. Права інтелектуальної власності на об'єкт за замовленням.

Наслідки порушення права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності.

Поняття і джерела авторського права. Об'єкти авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення суб'єктивних авторських прав. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Особисті немайнові права автора. Майнові права інтелектуальної власності на твір. Випадки вільного використання творів. Строки чинності майнових авторських прав. Спадкування авторських майнових прав.

Суміжні права, їх об'єкти, суб'єкти, виникнення і зміст. Види суміжних прав.

Патентне право та його джерела. Об'єкти патентного права (винахід, корисна модель, промисловий зразок). Суб'єкти патентних прав. Патент як форма охорони прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Особисті немайнові права винахідника (автора промислового зразка). Майнові права, що впливають з патенту. Дії, що не визнаються порушенням прав володільця патенту. Припинення дії патенту та визнання його недійсним.

Загальна характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Комерційне (фірмове) найменування. Торговельна марка (знак для товарів і послуг): поняття, об'єкти, умови надання правової охорони. Суб'єкти та підстави набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку. Зміст права інтелектуальної власності на торговельну марку. Припинення чинності свідоцтва та визнання його недійсним. Географічне зазначення як об'єкт права інтелектуальної власності.

Поняття наукового відкриття. Право на наукове відкриття. Поняття та загальна характеристика права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми, раціоналізаторські пропозиції, сорти рослин і породи тварин комерційну таємницю.

Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Модуль 3. Зобов'язальне право. Окремі види договірних зобов'язань

Тема 15. Загальні положення про зобов'язання. Виконання зобов'язань

Зобов'язальне право та його місце в системі цивільного права.

Поняття зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань. Види зобов'язань.

Елементи зобов'язання. Сторони і треті особи у зобов'язанні. Множинність сторін, її види. Заміна сторін у зобов'язанні.

Поняття та загальні принципи виконання зобов'язань. Суб'єкти виконання зобов'язання. Строк (термін) виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Спосіб виконання зобов'язання. Особливості виконання грошових зобов'язань. Виконання зобов'язання шляхом внесення боргу в депозит нотаріуса. Зустрічне виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань. Припинення зобов'язання належним його виконанням. Передання відступного. Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Збіг кредитора і боржника в одній особі. Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи - сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.

Тема 16. Забезпечення виконання зобов'язань

Загальна характеристика видів (способів) забезпечення виконання зобов'язань, їх ознаки, види. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання.

Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язань. Поручка і гарантія як види забезпечення виконання зобов'язання. Завдаток: поняття, функції. Співвідношення з авансом. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого завдатком. Застава: поняття, види, підстави виникнення. Предмет застави. Суб'єкти заставних правовідно-

син. Договір застави, його зміст та форма. Звернення стягнення на заставлене майно. Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.

Тема 17. Відповідальність за порушення зобов'язань. Припинення зобов'язань

Порушення зобов'язання та його правові наслідки. Поняття цивільно-правової відповідальності та її види. Форми відповідальності за порушення зобов'язання. Відшкодування збитків. Сплата неустойки. Співвідношення збитків і неустойки.

Умови цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язання. Випадок і непереборна сила, їх правове значення.

Загальна характеристика підстав (способів) припинення зобов'язань. Припинення зобов'язання належним його виконанням. Передання відступного.

Припинення зобов'язання шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Новація. Прощення боргу. Нemoжливiсть виконання як підстава припинення зобов'язання. Збіг кредитора і боржника в одній особі.

Смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи – сторони у зобов'язанні та їх вплив на динаміку зобов'язального правовідношення.

Тема 18. Загальні положення про договір

Поняття договору в цивільному праві. Співвідношення між поняттями «договір», «правочин», «домовленість», «контракт». Свобода договору та її межі. Види договорів. Консенсуальні і реальні договори. Односторонні і двосторонні договори. Відплатні та безвідплатні договори. Попередній договір. Змішаний договір. Публічний договір. Договір приєднання. Договір на користь третьої особи.

Зміст договору. Істотні умови договору. Предмет договору. Ціна в договорі. Строк договору. Типові і примірні договори.

Поняття та стадії укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта), вимоги до неї. Публічна оферта. Правове значення реклами та інших пропозицій, адресованих невизначеному колу осіб. Прийняття пропозиції (акцепт). Момент укладення договору. Місце укладення договору. Форма договору.

Підстави для зміни і розірвання договору. Правові наслідки зміни і розірвання договору. Співвідношення між поняттями «розірвання договору» і «відмова від договору».

Тема 19. Договір купівлі-продажу: загальні положення

Поняття та ознаки договору купівлі-продажу, його значення в сучасних умовах, сфера застосування та джерела правового регулювання.

Сторони в договорі купівлі-продажу. Право продажу речі. Форма договору купівлі-продажу.

Зміст договору купівлі-продажу. Предмет договору. Кількість, асортимент, комплектність, якість товару, тара і упаковка. Комплект товару. Ціна в договорі купівлі-продажу.

Права та обов'язки покупця і продавця у разі пред'явлення третьою особою позову про витребування купленого товару.

Права та обов'язки продавця. Правові наслідки порушення продавцем своїх зобов'язань. Права та обов'язки покупця. Правові наслідки порушення покупцем своїх зобов'язань.

Тема 20. Особливі різновиди договору купівлі-продажу. Інші договори про передавання майна у власність

Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни.

Договір дарування: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони в договорі. Предмет договору дарування. Форма договору. Обов'язки дарувальника. Відмова від договору дарування. Розірвання договору дарування. Пожертва як різновид дарування.

Договір ренти: поняття, ознаки. Сторони в договорі ренти. Форма договору. Зміст договору ренти. Передавання майна під виплату ренти. Форма і розмір ренти, строк її виплати. Забезпечення виплати ренти. Припинення договору ренти. Договір довічного утримання: поняття, ознаки. Сторони у договорі. Форма договору довічного утримання (догляду). Зміст договору. Обов'язки набувача за договором. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). Припинення договору довічного утримання (догляду).

Тема 21. Договори про передавання майна у користування

Договір найму (оренди): поняття, ознаки, сфера застосування та джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Плата за користування майном. Строк договору найму (оренди). Права і обов'язки сторін за договором найму (оренди). Ремонт орендованої речі. Правові наслідки поліпшень орендованого майна. Припинення договору найму (оренди). Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові нас-

лідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму.

Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види. Договір фінансового лізингу.

Договір позички: поняття, ознаки, сфера застосування. Зміст договору позички. Сторони у договорі. Форма договору позички. Права та обов'язки сторін за договором. Припинення договору позички.

Тема 22. Договір найму (оренди) житла

Договір найму (оренди) житла: поняття, ознаки, джерела правового регулювання та його види. Предмет договору найму житла. Плата за користування житлом. Строк договору найму житла. Права та обов'язки сторін за договором найму житла. Припинення договору найму житла. Підстави та правові наслідки розірвання договору. Сторони у договорі. Особи, які постійно проживають з наймачем, порядок їх вселення і правовий статус. Тимчасові мешканці. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла.

Тема 23. Договори про виконання робіт

Поняття та види договорів про виконання робіт. Договір підряду: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі підряду. Система генерального підряду. Предмет договору підряду. Ціна в договорі підряду. Кошторис.

Права та обов'язки сторін за договором підряду. Ризики підрядника. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором підряду.

Види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проектні та пошукові роботи.

Поняття та предмет договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони договору, їх права та обов'язки. Ризики та відповідальність сторін за договором.

Тема 24. Договори про надання юридичних послуг

Договір про надання послуг та його загальна характеристика. Виконання договору про надання послуг. Плата за договором про надання послуг. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг. Строк договору про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Договір доручення: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі. Зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання. Припинення договору доручення. Співвідношення між поняттями «доручення» і «довіреність».

Договір комісії: поняття, ознаки, сфера застосування. Сторони у договорі. Зміст договору комісії. Права та обов'язки сторін, їх зміст та порядок виконання. Припинення договору комісії.

Поняття та ознаки договору управління майном. Джерела правового регулювання. Сторони у договорі. Форма договору управління майном. Зміст договору управління майном. Права та обов'язки сторін за договором. Припинення договору управління майном.

Тема 25. Договори про надання фактичних послуг

Загальні положення про перевезення. Поняття та види перевезень, джерела їх правового регулювання. Договір перевезення вантажу: поняття, ознаки. Сторони в договорі. Укладення договору перевезення вантажу. Перевізні документи. Довгострокові договори. Права та обов'язки сторін за договором. Відповідальність за порушення договору перевезення вантажу.

Договір перевезення пасажирів і багажу: поняття, ознаки. Сторони у договорі. Укладення договору. Проїзні документи. Права, обов'язки та відповідальність сторін за договором перевезення пасажирів і багажу.

Договір транспортного експедирування.

Загальні положення про зберігання. Договір зберігання: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі зберігання. Професійний зберігач. Форма договору зберігання.

Зміст договору зберігання. Права та обов'язки сторін, порядок їх виконання.

Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі. Особливості відповідальності професійного зберігача. Зберігання на товарному складі. Договір складського зберігання. Складські документи. Права володільця складського та заставного свідоцтва.

Спеціальні види зберігання. Договір охорони.

Тема 26. Зобов'язання з надання фінансових послуг. Страхування

Поняття та правове регулювання фінансових послуг.

Поняття та ознаки договору позики. Сторони у договорі. Форма договору позики. Зміст договору позики. Проценти за договором позики. Обов'язки позичальника та правові наслідки їх порушення. Оспорювання позики.

Поняття, ознаки та види кредитних договорів. Джерела правового регулювання. Сторони кредитного договору. Порядок укладення та форма кредитного договору. Зміст кредитного договору. Забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Іпотечне кредитування в Україні. Відповідальність сторін за кредитним договором.

Поняття та види банківських рахунків. Поняття та ознаки договору банківського рахунка.

Сторони договірних зобов'язань по відкриттю та обслуговуванню рахунків. Порядок відкриття рахунка та укладення договору банківського рахунка.

Зміст договору банківського рахунка. Кредитування рахунка. Підстави та черговість списання грошових коштів з рахунка. Обмеження права розпорядження рахунком.

Припинення договору банківського рахунка. Відповідальність сторін за договором. Банківська таємниця.

Поняття та види договорів банківського вкладу (депозиту). Сторони договору банківського вкладу (депозиту). Порядок укладення та форма договору банківського вкладу. Ощадні сертифікати. Зміст договору банківського вкладу. Зміна та розірвання договору банківського вкладу. Відповідальність банку.

Поняття та ознаки договору факторингу. Види факторингу. Сторони договору факторингу. Порядок укладення та форма договору факторингу. Зміст договору факторингу. Відповідальність сторін.

Поняття страхування та джерела його правового регулювання. Види і форми страхування. Страховик, страхувальник, застрахована особа, вигодонабувач.

Договір страхування: поняття, ознаки. Форма договору. Страхове свідоцтво (поліс, сертифікат). Істотні умови договору страхування. Предмет договору страхування. Страховий ризик і страховий випадок. Страхова сума.

Права і обов'язки сторін за договором страхування. Відмова від здійснення страхової виплати. Припинення договору страхування. Нездійсненість договору страхування.

Співстрахування. Договір перестрахування.

Тема 27. Договори у сфері інтелектуальної власності. Комерційна концесія

Загальна характеристика договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, їх види, вимоги до форми.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття, види. Ліцензійний договір: поняття, ознаки, сфера застосу-

вання. Сторони у ліцензійному договорі. Зміст ліцензійного договору. Типові ліцензійні договори.

Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Договір комерційної концесії (франчайзингу): поняття, ознаки, сфера застосування, сторони, зміст, форма.

Тема 28. Договори про спільну діяльність

Договір про спільну діяльність: поняття, ознаки, сфера застосування, джерела правового регулювання. Сторони в договорі. Форма договору про спільну діяльність. Зміст договору.

Поняття договору простого товариства. Вклади учасників простого товариства. Правовий режим спільного майна. Порядок ведення спільних справ учасників простого товариства. Розподіл між учасниками прибутків, спільних витрат і збитків. Припинення договору простого товариства.

Модуль 4. Зобов'язання з односторонніх дій та інші позадоговірні зобов'язання. Спадкування

Тема 29. Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій. Кондикційні зобов'язання

Недоговірні зобов'язання, їх особливості та види.

Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.

Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

Поняття та підстави виникнення зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави (кондикційні зобов'язання). Сфера застосування даного інституту. Об'єкт, суб'єкти та зміст зобов'язання із набуття чи збереження майна без достатньої правової підстави. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.

Тема 30. Зобов'язання із відшкодування шкоди

Поняття і значення зобов'язань із відшкодування шкоди. Елементи зобов'язання із відшкодування шкоди. Підстави (умови) виникнення зобов'язання із відшкодування шкоди. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого.

Врахування вини потерпілого та матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоду при вирішенні питання про відшкодування шкоди.

Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності. Відшкодування шкоди, завданої працівником.

Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами. Особливості відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури чи суду.

Відшкодування шкоди, завданої малолітньою, неповнолітньою, недієздатною, обмежено дієздатною особою. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого. Особи, які мають право на відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого. Розмір і порядок відшкодування такої шкоди. Відшкодування витрат на лікування особи, яка потерпіла від злочину.

Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт чи послуг.

Тема 31. Загальні положення про спадкування

Спадкове право та його місце в системі цивільного права.

Поняття спадкування. Спадщина, її склад. Об'єкти, які не входять до складу спадщини. Підстави для відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування.

Поняття заповіту. Види заповітів. Право на заповіт, його суб'єкти та особливості здійснення. Свобода заповіту та її межі. Право на обов'язкову частку у спадщині, його суб'єкти.

Зміст заповіту. Заповідальний відказ. Покладення на спадкоємця інших обов'язків. Форма заповіту. Посвідчення заповіту при свідках. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Недійсність заповіту.

Умови спадкування за законом. Черговість спадкування за законом, зміна такої черговості. Черги спадкоємців за законом. Спадкування утриманнями. Спадкування за правом представлення.

Тема 32. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину

Загальний порядок прийняття спадщини. Особливості прийняття спадщини окремими категоріями спадкоємців. Строки для прийняття спадщини та правові наслідки їх пропуску. Право на відмову від прийняття спадщини, порядок його реалізації, правові наслідки.

Перехід права на прийняття спадщини (спадкова трансмісія). Відумерлість спадщини. Поділ та перерозподіл спадщини між спадкоємцями. Задоволення спадкоємцями вимог кредиторів спадкодавця. Свідectvo про право на спадщину та порядок його одержання. Внесення змін до свідectва про право на спадщину. Визнання свідectва недійним.

Поняття та ознаки спадкового договору.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
2. Житловий кодекс Української РСР від 30 червня 1983 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1983. – додаток до № 28. – Ст. 573.
3. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. // Голос України. – 2001. – 20 листопада. – С. 3–12.
4. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю: затв. Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР № II-7 від 25 квітня 1966 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 75; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.
5. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю: затв. Постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР № II-6 від 15 червня 1965 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 75; Все для бухгалтера в торгівлі. – 2006. – № 33.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 12 липня 1984 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51 (додаток). – Ст. 1122.
7. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. (Зі змінами і доповненнями).
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України в редакції від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
9. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 19 вересня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – 19 грудня. – № 50-51. – Ст. 384.
10. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 28.
11. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
12. Про депозитарну систему України: Закон України № 5178-VI від 6 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517.

13. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб : Закон України від 22 грудня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 3. – Ст. 9.
14. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень: Закон України від 01.07.2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 51. – Ст. 553.
15. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України № 851-IV від 22 травня 2003 р. // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 119.
16. Про заставу : Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.
17. Про затвердження договорів оренди : Наказ Фонду державного майна України № 1774 від 23 серпня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 52. – Ст. 2281.
18. Про затвердження Типового договору оренди землі : Постанова Кабінету Міністрів України № 220 від 3 березня 2004 р. // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 50.
19. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379. (У редакції від 01.12.2005 р. згідно з ЗУ № 3161-IV).
20. Про іпотеку : Закон України від 5 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст. 313.
21. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.
22. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 10 квітня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 416.
23. Про оренду землі : Закон України в редакції Закону № 1211-IV від 2 жовтня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст. 102.
24. Про страхування : Закон України від 7 березня 1996 р. у редакції ЗУ № 2745-III від 4 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
25. Про товарну біржу : Закон України № 1956-XII від 10 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.
26. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68.
27. Про ціни і ціноутворення : Закон України № 5007-VI від 21 червня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 19-20. – Ст. 190.

28. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.
29. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.
30. Боднар Т. В. Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова [та ін.] ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.
31. Боднар Т. В. Договірні зобов'язання в цивільному праві (заг. положення) : навч. посіб. / Т. В. Боднар. – К. : Юстініан, 2007. – 280 с.
32. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. О. В. Дзера. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 1200 с.
33. Доліненко Л.О. Цивільне право України [Електронний ресурс] : навч. посібник / Л.О. Доліненко, В.О. Доліненко, С.О. Сарновська. – К. : Кондор, 2006. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) . – Заголовок з екрану.
34. Жилінкова І. В. Договірне право : конспект лекцій / І. В. Жилінкова, В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за ред. І. В. Жилінкової, В. І. Борисової. – Харків : Нац. юрид. акад. України, 2008. – 116 с.
35. Красіліч Н. Д. Цивільне право : навч. посібник / Н. Д. Красіліч, Л. М. Іваненко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 396 с.
36. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності : навч. посіб. / В. В. Луць. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.
37. Матвєєв П. С. Цивільне право України : посібник для складання адвокатського іспиту / П. С. Матвєєв. – К. : Правова єдність, 2015. – 88 с.
38. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. – [3-тє вид., перероб. і допов.] / О. О. Кот, Т. В. Бондар, С. І. Шимон [та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – Т. 2. – 1087 с.
39. Понікаров В.Д. Цивільне право [Текст] + [Електронний ресурс] : навч. посібник / В.Д. Понікаров, С. М. Попова, Д. В. Назаренко. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 196 с.
40. Ромовська З. В. Українське цивільне право : право власності : академ. курс : підручник / З. В. Ромовська. – К. : Алерта, 2011. – 246 с.

41. Токарева В.І. Цивільне право України [Текст] + [Електронний ресурс] : практикум : навч. посібник / В.І. Токарева. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 408 с.
42. Українське цивільне право : навч. посібник / за ред. Ю. О. Заїка. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учб. л-ри, 2014. – 358 с.
43. Федорчук Д. Забезпечення виконання зобов'язань у підприємницькій діяльності / Д. Федорчук // Юридична газета. – 2006. – № 18. – С. 14.
44. Цивільне право України (традиції та новації)[Текст] : монографія / за заг. ред. Є.О. Харитонова, Т.С. Ківалова, О.І. Харитонова. – Одеса : Фенікс, 2010. – 700 с.
45. Цивільне право України [Текст] : навч. посібник / за ред. Р.О. Стефанчука. – К. : Правова єдність, 2009. – 536 с.
46. Цивільне право України : навч. посібник для підготовки до іспитів / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. – К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 202 с.
47. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання : підручник / за ред. С. С. Бичкова. – 3-тє вид., змін. та доповн. – К. : Правова єдність, 2014. – 496 с.
48. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка, О. Р. Шишка, І. Р. Шишка. – К. : Ліра-К, 2016. – 760 с.
49. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. О. Заїка ; за ред. І. А. Бірюков. – К. : Правова єдність, 2014. – 510 с.
50. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / за ред. О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова, Р. А. Майданик. – 4-тє вид., стер. – К. : Юрінком Інтер, 2014. – 1176 с.
51. Цивільне право України. Особлива частина : підручник / за ред. Р. Б. Шишка. – К. : Ліра-К, 2015. – 1024 с.
52. Цивільне право України: Академічний курс : підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. – Т. 2. Особлива частина. – К. : Концерн «Вид. дім «Ін Юре», 2004. – 408 с.
53. Цивільне право України: У 2 т. Т.1 : Підручник / за ред. В. І. Борисова, І.В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 480 с.
54. Цивільне право України: У 2 т. Т.2 : Підручник / за ред. В. І. Борисова, І.В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 552 с.
55. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 1 : навч.-метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 304 с.

56. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 2 : навч.-метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 312 с.

5. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Модуль 1.

Загальні положення цивільного процесуального права

Тема 1. Поняття, загальна характеристика та джерела цивільного процесуального права. Цивільний процес.

Судовий захист прав і охоронюваних законом інтересів. Сутність правосуддя в цивільних справах і цивільного судочинства. Система судів цивільної юрисдикції. Поняття цивільного процесу (цивільного судочинства). Цивільне судочинство й інші форми судочинства.

Форми та способи захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Конституція України про право громадян на судовий захист.

Поняття цивільного процесуального права. Предмет, метод і система цивільного процесуального права. Значення цивільного процесуального права в сучасній правовій доктрині.

Співвідношення цивільного процесуального права з цивільним, сімейним, трудовим, аграрним, державним і адміністративним правом, кримінальним процесуальним та адміністративним процесуальним правом. Цивільне процесуальне право та організація судової та правоохоронної системи України.

Джерела цивільного процесуального права. Цивільно-процесуальні норми, їх структура. Межі дії цивільного процесуального закону. Судова практика в цивільному судочинстві.

Предмет науки цивільного процесуального права. Система науки цивільного процесуального права.

Поняття цивільного судочинства (процес) і його завдання. Види цивільного судочинства. Стадії цивільного процесу.

Суть, основні риси і значення цивільної процесуальної форми.

Тема 2. Принципи цивільного процесуального права України.

Поняття та система принципів цивільного судочинства. Загально-визнані принципи права та судове правозастосування. Правові аксіоми в цивільному судочинстві. Конституційні основи (принципи) правосуддя у цивільних справах.

Галузеві принципи цивільного процесуального права. Взаємний зв'язок і взаємозалежності принципів цивільного процесуального права.

Характеристика основних принципів цивільного процесу: принцип верховенства права; принцип права на суд; принцип правової визначеності; принцип пропорційності; принцип доступності правосуддя;

здійснення правосуддя виключно судами; незалежність суддів і підкорення їх лише закону; державної мови судочинства; гласність судового процесу; законності; диспозитивності; змагальності; публічності та судового керівництва; процесуальної рівноправності сторін; забезпечення апеляційного та касаційного оскарження судових рішень; усності та писемності; безпосередності судового розгляду; обов'язковості рішень суду.

Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини.

Поняття, ознаки і види цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Розвиток, зміна і припинення цивільних процесуальних правовідносин. Система і структура цивільних процесуальних відносин.

Об'єкт і зміст цивільних процесуальних відносин.

Поняття суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин. Види суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин.

Тема 4. Суд як суб'єкт цивільного процесу.

Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Правосуб'єктність органів судової влади. Правові засади діяльності суду. Правовий статус і роль суду у цивільному процесі. Склад суду. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Помічник судді.

Відвід судді. Відвід секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.

Тема 5. Сторони та інші учасники цивільного процесу. Представництво у цивільному процесі.

Поняття сторін у цивільному процесі.

Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність. Процесуальні права і обов'язки. Основні риси сторін у цивільному процесі, види сторін. Характеристика прав і обов'язків сторін. Спеціальні права сторін.

Процесуальна співучасть. Мета і підстави співучасті. Види співучасті. Процесуальні права і обов'язки співучасників.

Поняття належної та неналежної сторони. Умови і порядок заміни неналежної сторони.

Процесуальне правонаступництво (поняття і підстави). Порядок вступу в процес правонаступника і його правовий статус.

Зловживання процесуальними правами як наукова проблема. Поняття зловживання процесуальними правами. Види зловживань про-

цесуальними правами. Протидія зловживанню процесуальними правами.

Поняття та види третіх осіб у цивільному процесі. Основні ознаки третіх осіб.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги. Підстави та процесуальний порядок їх вступу у справу. Процесуальні права і обов'язки третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги. Відмінність третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги, від співпозивачів.

Треті особи, які не заявляють самостійних вимог. Підстави і процесуальний порядок їх вступу (залучення) у справу. Процесуальні права і обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог.

Відмінність третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, від співучасників (співпозивачів, співвідповідачів).

Особи, які беруть участь у справі, як суб'єкти цивільних процесуальних відносин. Поняття і склад осіб, які беруть участь у справі, їх права і обов'язки.

Особи, які сприяють розглядові справи, їх класифікація. Свідки, експерт, експерт з питань права, перекладач, спеціаліст, їх процесуальне становище та функції, права і обов'язки. Помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник.

Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Підстави та форми участі в цивільному процесі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб, які захищають права інших осіб. Порядок порушення цивільної справи на захист прав та охоронюваних законом інтересів інших осіб. Участь органів державної влади та місцевого самоврядування в процесі для подання висновку у справі.

Поняття представництва у цивільному процесі. Види представництва у цивільному судочинстві. Процесуальне становище та повноваження представника у цивільному процесі. Документи, які підтверджують повноваження представника та їх оформлення. Особи, які не можуть бути представниками в суді.

Тема 6. Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ суду.

Органи, які захищають суб'єктивні права і інтереси громадян і організацій. Поняття цивільної юрисдикції.

Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Відмежування цивільної юрисдикції від конституційної, адміністративної, господарської.

Юрисдикція суду щодо розгляду справ позовного, наказного та окремого провадження.

Територіальна юрисдикція (підсудність). Територіальна підсудність, її види: загальна, альтернативна, виключна, договірна, дискреційна (за вказівкою суду) і за зв'язком справ.

Порядок передачі справи в інший суд, порядок вирішення справ між судами про підсудність. Наслідки порушення правил про підсудність.

Тема 7. Цивільні процесуальні строки. Судові витрати.

Поняття процесуальних строків та їх види. Обчислення процесуальних строків. Продовження та поновлення процесуальних строків. Службові строки.

Поняття і види судових витрат у цивільному процесі. Судовий збір. Визначення ціни позову. Витрати, пов'язані з розглядом справи. Витрати, пов'язані з залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертизи.

Порядок визначення сум витрат, пов'язаних з оглядом на місці. Витрати на розшук відповідача, боржника, житини або транспортних засобів. Витрати, пов'язані з виконанням рішення. Оплата послуг адвоката. Звільнення від сплати судових витрат. Відстрочення та розстрочення сплати судових витрат. Розподіл судових витрат. Повернення судового збору.

Тема 8. Судові виклики та повідомлення. Заходи процесуального примусу.

Поняття судових викликів і повідомлень та їх види. Способи та порядок вручення судових повісток та повідомлень. Розшук відповідача.

Особливості здійснення викликів і повідомлень за допомогою Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Поняття процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Підстави застосування заходів процесуального примусу. Порядок застосування окремих заходів процесуального примусу. Попередження і видалення із залу судового засідання. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом. Привід свідка. Штраф.

Тема 9. Докази, доказування та доведення у цивільному процесі.

Поняття і мета судового доказування. Поняття судового доказу. Докази і засоби доказування.

Суб'єкти та предмет доказування. Поняття предмета доказування. Визначення предмету доказування по конкретних цивільних справах. Факти, які не підлягають доказуванню.

Розподіл між сторонами обов'язку по доказуванню. Роль суду у збиранні доказів та підтвердженні суттєвих для справи фактів. Права і обов'язки суб'єктів процесу по поданні доказів. Строки подання доказів. Правові наслідки несвоєчасного подання доказів.

Класифікація доказів: первісні і похідні; прямі і побічні; усні і письмові; особисті і речові.

Належність доказів і допустимість засобів доказування.

Пояснення сторін і третіх осіб. Визнання сторони (третьої особи) як засіб доказування. Види визнання. Правові наслідки визнання. Оцінка доказів.

Показання свідків. Процесуальний порядок допиту свідків. Права і обов'язки свідків.

Письмові докази. Види письмових доказів (за змістом і формою). Порядок витребування письмових доказів.

Речові докази. Відмінність речових доказів від письмових. Порядок подання речових доказів і їх зберігання. Огляд на місці. Протокол огляду.

Поняття та особливості електронних доказів. Проблемні питання застосування електронних доказів.

Експертиза. Підстави для проведення експертизи. Порядок призначення і проведення експертизи. Висновок експерта та його зміст. Процесуальні права та обов'язки експерта. Додаткова і повторна експертиза.

Забезпечення доказів. Підстави і способи забезпечення доказів. Порядок забезпечення доказів. Витребування доказів.

Судові доручення. Процесуальний порядок виконання судового доручення.

Модуль 2.

Правове регулювання окремих видів та стадій цивільного процесу

Тема 10. Наказне провадження.

Поняття, ознаки і суть наказного провадження. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Звернення до суду з заявою про видачу судового наказу. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу. Правові наслідки повернення заяви або відмови у її прийнятті.

Поняття судового наказу. Зміст судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили. Скасування судового наказу.

Тема 11. Позовне провадження.

Поняття позовного провадження, його характерні ознаки та види.

Поняття позову та його елементи. Право на позов, право на пред'явлення позову та процесуальний порядок його реалізації. Види позовів та їх класифікація.

Процесуальний порядок пред'явлення позову. Наслідки його недоотримання; позовна заява як процесуальна форма виразу позову, її зміст (реквізити). Порядок виправлення недоліків; підстави для відмови у відкритті провадження у справі; правові наслідки відкриття провадження у справі.

Загальна характеристика суб'єктів позовного провадження. Сторони як суб'єкти позовного провадження. Поняття сторін, їх риси, процесуальні права та обов'язки. Процесуальна співучасть та її види. Заміна неналежного відповідача, залучення співвідповідачів. Процесуальне наступництво.

Захист відповідача від пред'явленого позову. Заперечення проти позову (матеріально-правові і процесуальні).

Умови об'єднання і роз'єднання позовів. Загальні умови об'єднання позовів. Роз'єднання позовів.

Зміна позову. Відмова від позову, визнання позову. Мирова угода. Правові наслідки вчинення вказаних процесуальних дій. Врегулювання спору за участю судді.

Забезпечення позову. Підстави забезпечення позову. Способи забезпечення позову. Заміна виду забезпечення позову або скасування заходів забезпечення позову. Відшкодування збитків, завданих забезпеченням позову, та повернення предмета застави.

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.

Тема 12. Стадії цивільного процесу у суді першої інстанції.

Відкриття провадження у справі.

Поняття та значення підготовчого провадження. Підготовче судове засідання: мета і строки, порядок призначення, значення.

Класифікація дій з підготовки справи до судового розгляду. Процесуальне оформлення закінчення провадження у справі до судового розгляду. Призначення справи до судового розгляду.

Значення судового розгляду. Роль суду у керівництві судовим розглядом справи.

Зміст судового розгляду. Підготовча частина судового розгляду. Наслідки неявки до суду осіб, викликаних у судові засідання. Відводи суддів (судді) та інших учасників процесу(підстави і порядок вирі-

шення). Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження у справі. Відмінність відкладення розгляду справи від зупинення провадження у справі.

Розгляд справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті. Порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати. Ухвалення і оголошення судового рішення.

Закінчення справи без ухвалення судового рішення: закриття провадження у справі; залишення заяви без розгляду. Відмінність закриття провадження у справі від залишення заяви без розгляду (за підставами і правовими наслідками).

Особливості розгляду справ у порядку спрощеного провадження.

Поняття та підстави (умови) заочного розгляду справи. Порядок повідомлення відповідача про заочне рішення. Перегляд заочного рішення. Повноваження суду при перегляді заочного рішення.

Тема 13. Фіксування цивільного процесу. Електронне судочинство.

Фіксування цивільного процесу технічними засобами Журнал судового засідання, його зміст та значення. Протоколи окремих процесуальних дій. Право осіб, які беруть участь у справі, знайомитись з журналом судового засідання. Зауваження на технічний запис або журнал. Порядок розгляду зауважень.

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система та її функції.

Електронне судочинство.

Тема 14. Рішення суду першої інстанції.

Поняття і види судових рішень. Відмінність судового рішення від судової ухвали та судового наказу.

Поняття, суть і значення судового рішення. Судове рішення – акт правосуддя. Виховна роль судового рішення. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.

Усунення недоліків судового рішення судом, який його постановив. Додаткове рішення. Роз'яснення рішення. виправлення опісок і явних арифметичних помилок.

Зміст рішення суду (його складові частини). Порядок і час складання мотивувальної частини рішення суду.

Негайне (попереднє) виконання рішення (підстави і види). Відстрочка, розстрочка, зміна порядку і способу виконання рішення.

Законна сила рішення суду. Вступ рішення в законну силу. Правові наслідки вступу рішення в законну силу (незмінність, обов'язковість, преюдиціальність, виконавчість).

Ухвали суду першої інстанції. Види ухвал (за змістом, формою, порядком постановлення). Законна сила судових ухвал. Окремі ухвали, їх зміст та значення.

Тема 15. Окреме провадження.

Поняття і суть окремого провадження. Відмінність окремого провадження від наказного та позовного провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження.

Визнання громадянина безвісно відсутнім і оголошення громадянина померлим. Підсудність справи. Зміст заяви. Дії судді після прийняття заяви. Особи, які беруть участь у цих справах. Рішення суду. Наслідки, виявлення місця перебування громадянина, який визнаний безвісно відсутнім або оголошений померлим.

Визнання громадянина обмежено дієздатним або недієздатним. Підсудність. Зміст заяви. Особи, які беруть участь у справі. Особливості доказування. Розгляд справи. Рішення суду. Поновлення громадянина в дієздатності.

Встановлення неправильності запису в актах громадянського стану. Зміст заяви. Підсудність. Рішення суду.

Провадження по справах про усиновлення дітей, які проживають на території України громадянами України та іноземними громадянами. Передумова права на звернення до суду. Процесуальна діяльність судді в процесі підготовки справи до судового розгляду. Особливості судового розгляду справ про усиновлення дітей. Зміст рішення суду.

Підвідомчість суду справ про встановлення фактів, які мають юридичне значення. Підсудність цих справ. Зміст заяви. Особи, які беруть участь у цих справах. Умови встановлення судом юридичних фактів. Рішення суду.

Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника (визивне провадження). Порядок подання заяви та її зміст. Підготовка справи до судового розгляду. Розгляд справи. Рішення суду.

Визнання спадщини відумерлою. Розгляд справи. Рішення суду.

Передавання нерухомої безхазяйної речі у комунальну власність. Розгляд справи. Рішення суду.

Розгляд заяви про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Розгляд судом справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. Особливості суб'єктного складу та розгляду.

Особливості розгляду справ про розкриття банківської таємниці.

Розгляд у окремому провадженні справ, що впливають з сімейних правовідносин.

Тема 16. Апеляційне провадження. Касаційне провадження.

Суть і завдання інституту апеляційного провадження. Суб'єкти апеляційного оскарження.

Строки та порядок апеляційного оскарження. Об'єкти оскарження. Підготовка справи до апеляційного провадження та призначення до слухання. Порядок розгляду справ апеляційної інстанції. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції. Права та обов'язки суб'єктів апеляційного провадження під час розгляду справи. Повноваження суду апеляційної інстанції: а) відхилення апеляційної скарги; б) підстави для скасування рішення суду і передачу на новий розгляд; в) підстави для скасування рішення і закриття провадження у справі або залишення заяви без розгляду; г) підстави для скасування рішення суду першої інстанції і ухвалення нового рішення. Постанови суду апеляційної інстанції та порядок їх ухвалення. Порядок апеляційного оскарження ухвал суду першої інстанції.

Суть і значення касаційного перегляду постанов суду апеляційної інстанції. Суб'єкти та об'єкти касаційного оскарження, касаційне подання. Відмінність між об'єктами оскарження в касаційному та апеляційному порядку. Строки та порядок касаційного оскарження, касаційне подання. Процесуальні засоби звернення до суду касаційної інстанції. Зміст касаційних звернень. Приєднання до касаційної скарги. Суди касаційної інстанції, що уповноважені переглядати справи у порядку касації. Порядок вирішення питання про передачу справи на розгляд складу судової палати. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Межі розгляду справи. Права та обов'язки осіб, які беруть участь в касаційному провадженні. Повноваження суду касаційної інстанції. Зміст та порядок постановлення ухвали суду касаційної інстанції. Порядок розгляду касаційної скарги, касаційного подання прокурора, що надійшли до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи.

Тема 17. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Відновлення втраченого судового провадження.

Загальна характеристика перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами. Підстави перегляду судових рішень за виключними обставинами. Порядок відкриття провадження у зв'язку з виключними обставинами. Строки відкриття провадження. Суди, які вправі переглядати справи з виключними обставинами.

Загальна характеристика перегляду судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Підстави перегляду рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Порядок відкриття провадження у

зв'язку з нововиявленими обставинами. Строки відкриття провадження. Суди, які вправі переглядати справи у зв'язку нововиявленими обставинами. Порядок перегляду судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Повноваження суду.

Поняття втрати судового провадження. Процесуальний порядок відновлення втраченого судового провадження. Рішення суду про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 18. Звернення судових рішень до виконання. Судовий контроль.

Поняття та загальні засади виконавчого провадження.

Органи примусового виконання. Роль суду у виконавчому провадженні. Сторони у виконавчому провадженні, їх права і обов'язки. Захист прав стягувача, боржника та інших осіб у виконавчому провадженні.

Акти, які підлягають примусовому виконанню (підстави виконання). Виконавчі документи, їх види і правове значення. Порядок видання виконавчого листа. Дублікат виконавчого листа. Виконавча давність. Перерва і зупинення строків виконавчої давності. Поновлення строків виконавчої давності.

Загальні правила виконавчого провадження. Звернення виконавчого документу до виконання. Добровільне виконання. Заходи примусового виконання. Час вчинення виконавчих дій.

Зупинення і закриття виконавчого провадження. Повернення виконавчого документа стягувачу. Витрати, пов'язані з виконанням рішень. Звернення стягнення на майно боржника. Виявлення та арешт майна боржника. Майно, на яке не може бути звернено стягнення. Продаж арештованого майна. Звернення стягнення на майно боржника, яке знаходиться у інших осіб. Звернення стягнення на будівлі. Звернення стягнення на майно боржника – юридичної особи. Звернення стягнення на заробітну плату та інші види доходів боржника. Захист прав стягувача, боржника та інших осіб під час провадження виконавчих дій.

Виконання судових рішень у немайнових спорах.

Тема 19. Провадження у справах за участю іноземних осіб. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.

Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу. Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі.

Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб. Проведення у справі за участю іноземної особи до судового розгляду. Визнання і виконання рішень іноземних судів в Україні.

Статус Європейського суду з прав людини. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд. Рішення Європейського суду з прав людини та їх виконання в національних правопорядках.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конституція України : станом на 10.08.2015: офіц. текст. – К. : Правова єдність; Алерта, 2015. – 78 с.
2. Віденська конвенція про представництво держав і їх відносини з міжнародними організаціями універсального характеру від 14.03.1975 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254
3. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України: декларації, документи / Упорядник Ю.К. Качуренко. – К. : Наукова думка, 1992. – С. 18-24.
4. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 // Офіційний Вісник України. – 2004. – № 45. – Ст. 3004.
5. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах від 15.11.1965 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 31. – Ст. 2124.
6. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини, підписана у Римі 4 листопада 1950 року // Вісник Українського центру прав людини. – 1998. – № 3. – С. 29-37.
7. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 07.10.2002 // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 2006. – № 5. – Кн. 1. – Ст. 1156.
8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, прийнятий Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 16 грудня 1965 року // Права людини. Міжнародні договори України. – К., 1992. – С. 36-58.
9. Про батьківську відповідальність: Рекомендація № R(84)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам від 28.02.1984 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_263
10. Конвенція з питань цивільного процесу від 01.03.1954 // Офіційний Вісник України. – 2005. – № 4. – Ст. 264.
11. Європейська хартія про статус суддів від 10.07.1998 // Вісник Верховного Суду України. – 1998. – № 4. – С. 9-11.
12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282.

13. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України – 1999. – № 24. – Ст. 207.

14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.

15. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 7-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №13. – Ст. 113.

16. Про державну виконавчу службу: Закон України від 24.03.1998 № 202/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 36. – Ст. 243.

17. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.1999 № 22/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 15. – Ст. 128.

18. Про захист прав споживачів: Закон України від 15.12.1993 № 1023-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379.

19. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47– Ст. 256.

20. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

21. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

22. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

23. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.

24. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 227.

25. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

26. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397.

27. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 14. – Ст. 87.

28. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 № 2453-IV // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55/1. – Ст. 1900.

29. Про третейські суди: Закон України, від 11.05.2004 № 1701-IV // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 35. – Ст. 412.

30. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99.

31. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135.

32. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

33. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.

34. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень: Наказ Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 // Офіційний вісник України – 2012. – № 27. – Ст. 1018.

35. Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 № 1172 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 26. – Ст. 69.

36. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Ст. 632.

37. Про затвердження Порядку роботи з документами в органах державної виконавчої служби: Наказ Міністерства юстиції України від 25.12.2008 № 2274/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2274323-08>

38. Про організацію роботи органів прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді та їх захисту при виконанні судових рішень: Наказ Генеральної прокуратури України від 28.05.2015 № 6гн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=151874

39. Про перелік видів заробітку (доходу), які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 № 146 [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/146-93-%D0%BF>

40. Про реалізацію арештованого майна шляхом проведення електронних торгів: Наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2015 № 2710/5 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 101 – Ст. 3498.

41. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) 08.04.1999 № 3-рп/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 15. – Ст. 35.

42. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес): Рішення Конституційного Суду України від 01.12.2004 № 18-рп/2004 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 50. – Ст. 3288.

43. Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами Житлового кодексу України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1985 № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-85>

44. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції: Постанова Пленуму Верховного суду України від 12.06.2009 № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>

45. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду: Постанова Пленуму Верховного Суду України 12.06.2009 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>

46. Про застосування судами Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>

47. Про незалежність судової влади: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-07>

48. Про порядок виконання судових рішень: Лист Верховного суду України від 27.06.2003 № 1-4/378 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v_378700-03

49. Про посилення судового захисту прав і свобод людини і громадянина: Постанова пленуму Верховного Суду України від 30.05.1997 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-97>

50. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.03.2007 № 3 // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 5. – С. 7.

51. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>

52. Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.09.1987 № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-87>

53. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право власності громадян на жилий будинок: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.10.1991 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-91>

54. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16.04.2004 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04>

55. Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/va009700-06>

56. Про практику перегляду судами у зв'язку з нововиявленими обставинами рішень, ухвал, постанов у цивільних справах, що набрали законної сили: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.1981 № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-81>

57. Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.12.1999 № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>

58. Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність органів і посадових осіб державної виконавчої служби та звернень учасників виконавчого провадження: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-03>

59. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

60. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.03.1992 № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-92>

61. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-96>

62. Про практику у справах про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-08>

63. Про строки розгляду судами України кримінальних і цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.04.1994 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-94>

64. Про судові рішення у цивільній справі: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-09>

65. Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.03.1972 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-72>

66. Про судову практику в справах про виключення майна з опису: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.08.1976

№ 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-76>

67. Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-95>

68. Про судову практику про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>

69. Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-08>

70. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.1995 № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>

71. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

72. Щодо перевищення розумних строків розгляду справ: Лист Верховного Суду від 25.01.2006 № 1-5/45 // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 3.

73. Про деякі питання підвідомчості цивільних справ та господарських спорів: Лист Верховного Суду України та Вищого арбітражного суду України від 20.07.1995 № 01-8/518а [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v518a700-95>

74. Бойко М. Д. Процесуальні документи у сфері цивільно-правових відносин: зразки документів, коментарі, роз'яснення / М. Д. Бойко, М. А. Хазін. – К. : Центр учб. л-ри, 2014. – 528 с.

75. Воробель У. Відкликання апеляційної скарги та залишення її без розгляду: проблемні аспекти їх співвідношення / У. Воробель // Право України. – 2015. – № 3. – С. 159-168.

76. Зразки процесуальних документів у цивільному судочинстві : станом на 20 трав. 2016 р. / упоряд. С. О. Короед, К. І. Чижмарь, Д. В. Журавльов, С. В. Петков. – К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 108 с.

77. Ізарова І. О. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального законодавства Європейського Союзу: перші загальноєвроп. процедури розгляду і вирішення цивільних та комерц. справ транскордонного характеру – видачі Європейського судового наказу й вирішення дрібних спорів. Ч. 1 / І. О. Ізарова. – К. : Дакор, 2016. – 308 с.

78. Ізарова І.О. Принципи цивільного процесу ЄС / І.О. Ізарова // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 2. – С. 160-164.

79. Масюк В. В. Цивільний процес у схемах і таблицях : навчальний посібник / В. В. Масюк, М. Ю. Акулова. – Х. : Право, 2014. – 192 с.

80. Масюк В. В. Цивільний процес у схемах і таблицях : навчальний посібник / В. В. Масюк. – Х. : Право, 2014. – 192 с.

81. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України : станом на 5 верес. 2017 р. / за заг. ред. С. О. Короед. – К. : Центр учб. л-ри, 2017. – 524 с.

82. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України : станом на 15 січ. 2014 р. / за заг. ред. В. В. Богатир. – К. : Професіонал, 2014. – 784 с.

83. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України : станом на 1 верес. 2015 р. / за заг. ред. В. В. Богатир. – К. : Професіонал, 2015. – 688 с.

84. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України : станом на 15 січ. 2014 р. / за заг. ред. В. В. Богатир. – К. : Професіонал, 2014. – 784 с.

85. Погорецький М. Перші загальноєвропейські процедури захисту цивільних прав та їхня роль у гармонізації цивільного процесу у Європейському союзі / М. Погорецький, І. Ізарова // Право України. – 2015. – № 5. – С. 149-156.

86. Практикум з цивільного процесуального права України : навч. посібник / за заг. ред. І. С. Ярошенко. – К. : Дакор, 2016. – 348 с.

87. Практикум з цивільного процесуального права України : навч. посібник / за заг. ред. І. С. Ярошенко. – К. : Дакор, 2016. – 348 с.

88. Романюк Я.М. Масовий позов: загальна характеристика, зарубіжний досвід і перспективи впровадження в Україні / Я.М. Романюк, Л.О. Майстренко // Вісник Верховного суду України. – 2015. – № 3. – С. 35-47.

89. Сенік С. В. Цивільне процесуальне право : навч. посібник / С. В. Сенік, Р. Я. Лемик. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 424 с.

90. Фесик К.О. Підстава колективного позову: поняття, структура, порядок формування / К.О. Фесик // Судова апеляція. – 2015. – № 2. – С. 86-94.

91. Фурса С. Я. Цивільний процес України: кредитно-модул. навч. посіб.-практикум / Центр правових досліджень Фурси / С.Я.Фурса (ред.). – К. : Видавець Фурса С. Я.; КНТ, 2009. – 453 с.

92. Фурса С.Я. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С.Я.Фурси. – К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2006. – Т. 1. – 912 с.

93. Харитонов Є. О. Добровільне представництво у цивільному праві України: навч. посіб. – К. : Істина, 2007. – 176 с.

94. Хрушова Л. А. Окремі питання процесуальних відносин прокурора і суду / Л. А. Хрушова // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 1. – С. 45-48.

95. Цал-Цалко Ю.Ю. Специфіка інституту заочного розгляду справи / Ю.Ю. Цал-Цалко // Право і суспільство. – 2014. – № 2. – С. 51-56.

96. Цивільне процесуальне право України: підручник для магістрів та аспірантів / за заг. ред. М. М. Ясинка. – К. : Правова єдність, 2016. – 576 с.

97. Цивільне процесуальне право України: підручник. / За заг. ред. С.С. Бичкової. – К. : Атіка, 2009. – 760 с.

98. Цивільний процес України: підручник / за заг. ред. М. М. Ясинок. – К. : Правова єдність, 2014. – 744 с.

99. Цивільний процес України: академічний курс: підручник / за ред. С. Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса С. Я., 2009. – 848 с.

100. Цивільний процес України: академічний курс; [підручний для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.]; [За ред. С.Я. Фурси]. – К. : Видавець Фурса С.Я. : КНТ, 2009. – 848 с.

101. Цивільний процес України: навчальний посібник / С. І. Чорнооченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 292 с.

102. Цивільний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар: у 2 т. / за заг. ред. С. Я. Фурси. – Т. 1. – К. : Видавець Фурса С. Я., КНТ, 2007. – 915 с.

103. Цивільний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар: у 2 т. / за заг. ред. С. Я. Фурси. – Т. 2. – К. : Видавець Фурса С. Я., КНТ, 2007. – 803 с.

104. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Бичкова С.С., Білоусов Ю.В., Бірюков В.І. та ін.; за заг. ред. С.С. Бичкової. – К. : Атіка, 2008. – 840 с.

105. Черняк Ю.В. Значення і суть попередніх заходів захисту в рамках міжнародного цивільного процесу / Ю.В. Черняк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2015. – № 2. – С. 119-126.

106. Чернооченко С. І. Цивільний процес : навч. Посібник / С. І. Чернооченко. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр навч. л-ри, 2014. – 416 с.

57. Штефан О.О. Цивільне процесуальне право: навч. посібник – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 240 с.

6. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Модуль 1

Загальні положення кримінального права

Тема 1. Поняття, система, функції та принципи кримінального права. Значення Загальної частини кримінального права

Поняття кримінального права, його предмет і метод. Кримінальне право як галузь права, галузь законодавства, науки та навчальна дисципліна. Кримінально-правові відносини: їх юридичний зміст, суб'єкти та предмет.

Завдання кримінального права.

Функції кримінального права. Охоронна, виховна, регулятивна, попереджувальна функції кримінального права.

Система кримінального права. Структура Загальної та Особливої частин кримінального права.

Принципи кримінального права. Система принципів кримінального права.

Кримінальне право у системі права України. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.

Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки та значення. Закон про кримінальну відповідальність, як форма вираження кримінального права.

Структура Кримінального кодексу України. Загальна і Особлива частини КК України. Структура статей Особливої частини КК України. Види диспозицій (проста, описова, банкетна, відсильна) і санкцій (відносно визначена, альтернативна). Кримінально-правові норми, їх види.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття, види та значення. Тлумачення кримінально-правових норм за суб'єктом (офіційне, судове, доктринальне), за обсягом (буквальне, поширювальне, обмежувальне), за способом (філологічне, логічне, системне, історичне).

Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі. Принципи чинності закону України про кримінальну відповідальність у часі. Час вчинення кримінального правопорушення. Набуття чинності законом про кримінальну відповідальність. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність. Поняття ретроактивності (зворотної дії закону про кримінальну відповідальність). Умови зворотної дії закону про кримінальну відповідальність. Види законів України про криміна-

льну відповідальність, які мають зворотну дію і не мають зворотної дії.

Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі, його принципи. Територіальний принцип. Місце вчинення кримінального правопорушення. Територія України та об'єкти, на які поширюється юрисдикція України. Дипломатичний імунітет. Принцип громадянства. Місце вчинення різних видів Кримінальних правопорушень. Територіальний принцип. Реальний принцип. Універсальний принцип. Умови застосування видачі або передачі злочинця

Правовий статус громадянина, іноземця, особи без громадянства. Універсальний та реальний принципи. Екстрадиція у кримінальному праві. Правова допомога.

Тема 3. Підстави та зміст кримінальної відповідальності

Філософське обґрунтування кримінальної відповідальності. Питання про свободу волі. Детермінізм, індетермінізм, діалектичний детермінізм. Проблеми визначення підстави кримінальної відповідальності та її змісту.

Поняття та ознаки кримінальної відповідальності. Співвідношення кримінальної відповідальності з юридичною. Законність та ретроспективність як ознаки кримінальної відповідальності. Специфічні ознаки кримінальної відповідальності. Співвідношення кримінальної відповідальності з покаранням. Співвідношення кримінальної відповідальності з іншими примусовими заходами.

Підстави кримінальної відповідальності. Фактична підстава кримінальної відповідальності. Юридична підстава кримінальної відповідальності.

Форми кримінальної відповідальності. Компоненти кримінальної відповідальності.

Модуль 2

Поняття, склад та стадії вчинення кримінального правопорушення. Множинність кримінального правопорушення та обставини, що виключають злочинність діяння

Тема 4. Поняття та ознаки кримінального правопорушення

Поняття кримінального правопорушення. Формальне, матеріальне і формально-матеріальне визначення кримінального правопорушення.

Ознаки кримінального правопорушення. Суспільна небезпечність, протиправність, винність, караність як ознаки кримінального правопорушення..

Малозначність діяння за ч. 2 ст. 11 Кримінального кодексу України та її кримінально-правове значення. Кримінально-правове значення малозначності. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.

Класифікація кримінальних правопорушень. Поняття кримінального проступку. Класифікація злочинів.

Тема 5. Склад кримінального правопорушення

Поняття складу кримінального правопорушення, його значення. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення. Функції складу кримінального правопорушення.

Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення. Обов'язкові і факультативні ознаки складу кримінального правопорушення.

Класифікації складів кримінального правопорушення. Формальний, матеріальний, усічений склад кримінального правопорушення. Основний та похідні склади кримінального правопорушення (кваліфікований, особливо кваліфікований, привілейований).

Тема 6. Об'єкт та предмет кримінального правопорушення

Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Структура суспільних відносин, які складають об'єкт кримінального правопорушення. Місце об'єкту кримінального правопорушення в системі ознак складу кримінального правопорушення.

Види об'єктів кримінальних правопорушень. Класифікація об'єктів кримінальних правопорушень «по вертикалі». Загальний об'єкт кримінального правопорушення. Родовий об'єкт кримінального правопорушення. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення «по горизонталі». Основний і додатковий безпосередні об'єкти кримінальних правопорушень. Обов'язковий і факультативний додаткові безпосередні об'єкти кримінальних правопорушень.

Факультативні ознаки, що характеризують об'єкт кримінального правопорушення. Поняття предмету кримінального правопорушення, його місце в структурі об'єкта кримінального правопорушення. Значення об'єкта і предмета кримінального правопорушення. Поняття та значення потерпілого від кримінального правопорушення.

Тема 7. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття, ознаки, значення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення як елемент складу кримінального правопорушення.

Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Діяння як обов'язкова ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення: поняття, форми, ознаки, значення. Усвідомленість як ознака діяння. Вольовий характер діяння. Вплив нездоланної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність. Дія та бездіяльність як окремі форми діяння.

Суспільно небезпечні наслідки: поняття, види, значення.

Причинний зв'язок: поняття, правила встановлення, види.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення: час, місце, спосіб, обстановка, знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення, їх поняття та значення.

Тема 8. Суб'єкт кримінального правопорушення

Суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види.

Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкта. Проблема кримінальної відповідальності юридичних осіб.

Вік кримінальної відповідальності як ознака суб'єкту кримінального правопорушення. Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності.

Осудність як обов'язкова ознака суб'єкту кримінального правопорушення. Неосудність: поняття, ознаки, критерії, значення. Медичний критерій неосудності. Юридичний критерій неосудності, його об'єктивний та суб'єктивний моменти.

Обмежена осудність: поняття, ознаки, критерії, значення. Медичний критерій обмеженої осудності. Юридичний критерій обмеженої осудності, його об'єктивний та суб'єктивний моменти.

Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види і значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність.

Тема 9. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, її обов'язкові і факультативні ознаки та значення.

Вина: поняття та значення. Форми вини. Сутність, зміст та ступінь вини.

Умисел та його види. Прямий умисел, його інтелектуальний та вольовий моменти. Непрямий умисел, його інтелектуальний та вольовий моменти. Розмежування прямого та непрямого умислу. Класифікація видів умислу за часом виникнення і формування – заздалегідь обдуманий, раптовий. Класифікація видів умислу за ступенем уявлення про наслідки – визначений, невизначений.

Необережність та її види. Кримінальна протиправна самовпевненість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Розмежування кримінальної протиправної самовпевненості та непрямого умислу. Кримінальна протиправна недбалість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмінність кримінальної протиправної недбалості від казусу (випадку).

Змішана форма вини та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.

Факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення: поняття, види, значення. Мотив кримінального правопорушення. Види кримінального правопорушення. Мета кримінального правопорушення.

Помилка та її значення для кримінальної відповідальності. Фактична помилка та її види. Юридична помилка та її види.

Вчинення кримінального правопорушення у стані сп'яніння. Види стану сп'яніння. Кримінально-правове значення вчинення кримінального правопорушення в стані сп'яніння.

Тема 10. Стадії вчинення умисного кримінального правопорушення

Поняття, види та значення стадій умисного кримінального правопорушення.

Закінчене кримінальне правопорушення. Момент закінчення кримінальних правопорушень із формальним, матеріальним та усіченим складом.

Готування до кримінального правопорушення і його види. Підготовчі дії, що можуть утворювати готування до вчинення кримінального правопорушення. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу.

Замах на кримінальне правопорушення: поняття та ознаки. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та закінченого кримінального правопорушення. Види замаху на кримінальне правопорушення: закінчений, незакінчений, непридатний.

Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення.

Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні: поняття, ознаки, наслідки. Відмежування добровільної відмови від дійового каяття.

Тема 11. Співучасть у вчиненні кримінального правопорушення

Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Об'єктивні і суб'єктивні ознаки співучасті. Значення співучасті.

Види співучасників. Виконавець (співвиконавець) кримінального правопорушення. Організатор кримінального правопорушення. Підбурювач до кримінального правопорушення. Пособник кримінального правопорушення.

Форми співучасті. Класифікація форм співучасті за об'єктивними та суб'єктивними ознаками. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою осіб, злочинною організацією.

Кримінальна відповідальність співучасників. Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Підстава кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення. Межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення залежно від їх рольового розподілу. Межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення залежно від форми співучасті. Спеціальні питання кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення.

Спеціальні питання відповідальності за співучасть. Провокація кримінального правопорушення. Посереднє виконавство. Невдале підбурювання. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом. Екссес виконавця. Добровільна відмова співучасників.

Причетність до кримінального правопорушення. Відмінність співучасті від причетності до кримінального правопорушення. Види причетності до кримінального правопорушення. Приховування кримінального правопорушення. Неповідомлення про кримінальне правопорушення. Потурання кримінального правопорушення.

Тема 12. Повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень

Поняття та види множинності кримінальних правопорушень.

Одиничне кримінальне правопорушення як складовий елемент множинності кримінальних правопорушень. Поняття одиничного

кримінального правопорушення. Види одиничних кримінальних правопорушень. Продовжувані, триваючі та складені кримінальні правопорушення.

Поняття та ознаки повторності кримінальних правопорушень. Відмінність повторності кримінальних правопорушень від продовжуваних кримінальних правопорушень. Види повторності кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення повторності кримінальних правопорушень.

Поняття та ознаки сукупності кримінальних правопорушень. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності кримінальних правопорушень. Реальна та ідеальна сукупність кримінальних правопорушень.

Поняття та ознаки рецидиву кримінальних правопорушень. Відмінність рецидиву кримінальних правопорушень від повторності кримінальних правопорушень. Види рецидиву кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень.

Тема 13. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Класифікація обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Необхідна оборона: поняття, підстави, ознаки та умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони.

Уявна оборона: поняття, умови правомірності.

Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, умови правомірності. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності. Відмежування необхідної оборони від крайньої необхідності. Перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та зміст.

Виконання наказу або розпорядження: поняття, ознаки правомірності.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та зміст. Виправданий та невинуватий ризику.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Підстави та умови правомірності.

Тема 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Підстави та правові наслідки такого звільнення. Класифікація видів звільнення від кримінальної відповідальності та їх значення. Загальні види звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з діловим каяттям.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності, передбачені в нормах Особливої частини КК України.

Модуль 3

Покарання та його види. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування. Судимість, її значення та місце в механізмі кримінальної відповідальності

Тема 15. Покарання та його види

Поняття, ознаки та мета покарання.

Поняття та ознаки системи покарань. Класифікація покарань.

Характеристика окремих видів покарань, передбачених КК України. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна. Арешт. Обмеження волі. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.

Основні та додаткові покарання. Покарання, які можуть призначатися і як основні, і як додаткові.

Тема 16. Призначення покарання

Загальні засади призначення покарання.

Обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання.

Спеціальні засади призначення покарання.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.

Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

Призначення покарання за сукупністю вироків.

Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та види звільнення від покарання та його відбування. Відмінність звільнення від покарання та його відбування і звільнення від кримінальної відповідальності.

Загальна характеристика видів звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Обов'язки, які суд покладає на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.

Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Звільнення від покарання за хворобою.

Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування.

Тема 18. Поняття судимості, її значення та місце в механізмі кримінальної відповідальності

Поняття, ознаки і значення судимості. Передумови виникнення судимості. Правова підстава судимості. Кримінально-правові та загально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Строки погашення судимості. Особливості обчислення строків погашення судимості. Зняття судимості.

Тема 19. Інші заходи кримінально-правового характеру. Обмежувальні заходи

Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстави їх застосування. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.

Види примусових заходів медичного характеру. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням нагляду. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.

Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Поняття примусового лікування. Підстави застосування примусового лікування. Відмінність примусового лікування та примусових заходів медичного характеру.

Поняття спеціальної конфіскації. Відмінність спеціальної конфіскації та конфіскації майна. Випадки застосування спеціальної конфіскації. Майно, що підлягає спеціальній конфіскації.

Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.

Заборона перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства.

Обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності.

Заборона наблизитися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала від домашнього насильства, може постійно чи тимчасово проживати, тимчасово чи систематично перебувати у зв'язку з роботою, навчанням, лікуванням чи з інших причин.

Заборона листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства, інших контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб.

Направлення для проходження програми для кривдників або апробаційної програми.

Тема 20. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб

Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для застосування до юридичних осіб

заходів кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру.

Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб. Штраф. Конфіскація майна. Ліквідація.

Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень.

Тема 21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх. Штраф. Громадські та виправні роботи. Арешт. Позбавлення волі на певний строк.

Призначення покарання неповнолітнім.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Погашення та зняття судимості.

Модуль 4

Особлива частина кримінального права

Тема 22. Особлива частина кримінального права, її система і значення. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Поняття Особливої частини кримінального права та її значення. Співвідношення Загальної і Особливої частин кримінального права.

Система Особливої частини кримінального законодавства України. Критерії систематизації. Особливості систем Особливої частини кримінального законодавства інших країн.

Роль науки кримінального права в розкритті змісту норм Особливої частини кримінального права, вирішенні питань правильної кваліфікації.

Значення вивчення судової практики та її узагальнень з окремих категорій кримінальних проваджень для правильного розуміння й за-

стосування кримінально-правових норм Особливої частини. Джерела судової практики.

Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Правові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення – правова модель і юридична підстава кваліфікації кримінальних правопорушень. Формула кваліфікації.

Кваліфікація кримінального правопорушення і склад кримінального правопорушення. Значення об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта й суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення для кваліфікації.

Значення правильної кваліфікації кримінальних правопорушень для здійснення правосуддя. Правильна кваліфікація як необхідна умова дотримання законності, прав і свобод громадян.

Подолання конкуренції і колізії статей закону в процесі кримінально-правової кваліфікації.

Наскрізні кримінально-правові поняття. Близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї. Малолітній, неповнолітній, дитина. насильство. Насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи. Насильство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи. Втручання. Перешкоджання. Знищення. Пошкодження. Примушування. Погроза. Тяжкі наслідки. Загибель людей. Посягання на життя. Істотна шкода. Проникнення в житло. Викрадення. Збут та розповсюдження. Підроблення. Особлива жорстокість.

Тема 23. Злочини проти основ національної безпеки України

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти основ національної безпеки України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: аналіз юридичного складу злочину. Кваліфікуючі ознаки.

Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України: аналіз юридичного складу злочину. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України: аналіз юридичного складу злочину. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Державна зрада: аналіз юридичного складу злочину. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності за державну зраду.

Посягання на життя державного чи громадського діяча: аналіз юридичного складу злочину.

Диверсія: аналіз юридичного складу злочину.

Шпигунство: аналіз юридичного складу злочину. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності за шпигунство.

Розмежування державної зради, шпигунства і диверсії.

Перешкодження законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань: аналіз юридичного складу злочину. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 24. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Злочини проти життя особи.

Загальна характеристика і види злочинів проти життя.

Поняття вбивства та його види. Ознаки вбивства.

Умисне вбивство без обтяжуючих та пом'якшуючих обставин.

Умисне вбивство при обтяжуючих обставин. Класифікація обставин, що обтяжують умисне вбивство.

Умисне вбивство при пом'якшуючих обставин і його види.

Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення: аналіз юридичного складу злочину.

Вбивство через необережність: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Доведення до самогубства: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи

Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти здоров'я.

Поняття й види тілесних ушкоджень. Ступінь тяжкості тілесних ушкоджень. Критерії для визначення тяжкості тілесних ушкоджень.

Умисне тяжке тілесне ушкодження: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки. Відмінність тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного

душевного хвилювання: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне легке тілесне ушкодження: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Побої і мордування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки. Відмінність від тілесних ушкоджень.

Домашнє насильство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Катування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Погроза вбивством: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби : аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Зараження венеричною хворобою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Злочини, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчиняються у сфері медичного обслуговування

Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Незаконна лікувальна діяльність: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Ненадання допомоги хворому медичним працівником: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником: аналіз юридичного складу кримінального

правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення прав пацієнта: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Незаконне проведення дослідів над людиною: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Насильницьке донорство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне розголошення лікарської таємниці: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Інші злочини, що ставлять в небезпеку життя і здоров'я особи

Незаконне проведення абортів або стерилізації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Залишення в небезпеці: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності.

Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Насильницьке зникнення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Захоплення заручників: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Підміна дитини: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Торгівля людьми: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Експлуатація дітей: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом: ана-

ліз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне поміщення особи в заклад з надання психіатричної допомоги: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Примушування до шлюбу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 26. Кримінальні правопорушення проти статевій свободи та статевої недоторканості особи

Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти статевій свободи та статевої недоторканості особи

Зґвалтування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Сексуальне насильство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Примушування до вступу в статевий зв'язок: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Розбещення неповнолітніх: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 27. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян

Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії референдуму чи діяльності офіційного спостерігача: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або інше несанкціоноване втручання в роботу Державного реєстру виборців: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше одного разу, викрадення, пошкодження, приховування

або знищення виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне знищення або пошкодження виборчої документації або документації референдуму: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Фальсифікація, підроблення, викрадення, пошкодження або знищення виборчої документації, документації референдуму, викрадення, пошкодження, приховування, знищення печатки виборчої комісії, комісії референдуму, виборчої скриньки, списку виборців чи учасників референдуму: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Порушення таємниці голосування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації чи агітації референдуму: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Підкуп виборця, учасника референдуму члена виборчої комісії або комісії з референдуму: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Кримінальні правопорушення проти трудових прав громадян

Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Грубе порушення законодавства про працю: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Грубе порушення угоди про працю: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за невиплату заробітної плати, стипендії, пенсій чи інших установлених законом виплат.

Кримінальні правопорушення у сфері охорони права на об'єкт інтелектуальної власності

Порушення авторського права і суміжних прав: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Кримінальні правопорушення, що посягають на інші особисті права і свободи громадян:

Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Порушення недоторканності житла: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення недоторканності приватного життя: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення права на отримання освіти: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Порушення права на безплатну медичну допомогу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Злочини проти сім'ї

Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Зловживання опікунськими правами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння): аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння): аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 28. Кримінальні правопорушення проти власності

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти власності.

Корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб

Крадіжка: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних злочинів.

Грабіж: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних злочинів.

Розбій: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних злочинів.

Вимагання: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмежування від суміжних злочинів.

Відмінність вимагання від розбою та грабежу.

Шахрайство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Способи вчинення шахрайства. Відмежування від суміжних злочинів. Відмінність шахрайства та заподіяння майнової шкоди шляхом обману чи зловживання довірою.

Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Корисливі кримінальні правопорушення проти власності, не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або на користь інших осіб

Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом: аналіз юридичного складу злочину.

Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності

Умисне знищення або пошкодження майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Погроза знищення майна: аналіз юридичного складу криміналь-

ного правопорушення.

Необережне знищення або пошкодження майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Порушення обов'язків щодо охорони майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 29. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Контрабанда: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Протидія законній господарській діяльності: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів): аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Доведення банку до неплатоспроможності: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Доведення до банкрутства: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Шахрайство з фінансовими ресурсами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Маніпулювання на фондовому ринку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 30. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти довкілля.

Кримінальні правопорушення проти екологічної безпеки.

Порушення правил екологічної безпеки: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення у сфері землевикористання, охорони надр, атмосферного повітря.

Порушення правил охорони або використання надр: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Забруднення атмосферного повітря: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Кримінальні правопорушення у сфері охорони водних ресурсів.

Порушення правил охорони вод: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Забруднення моря: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Кримінальні правопорушення у сфері лісовикористання, захисту рослинного і тваринного світу.

Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Порушення законодавства про захист рослин: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Незаконне полювання: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 31. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Поняття та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Бандитизм: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Терористичний акт: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Створення терористичної групи чи терористичної організації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Фінансування тероризму: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 32. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Поняття та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

Порушення вимог законодавства про охорону праці: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 33. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 34. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку і моральності.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку

Групове порушення громадського порядку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Масові заворушення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Хуліганство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Відмінність хуліганства, вчиненого групою осіб, від групового порушення громадського порядку.

Кримінальні правопорушення проти суспільної моральності

Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Жорстоке поводження з тваринами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Створення або утримання місць розпусти і звідництво: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Сутенерство або втягнення особи у заняття проституцією: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 35. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом

шахрайства або зловживання службовим становищем: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливі ознаки.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Посів або вирощування снотворного маку чи конопель: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

Спонукування неповнолітніх до застосування допінгу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 36. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Розголошення державної таємниці: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Втрата документів, що містять державну таємницю: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне переправлення осіб через державний кордон України: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне перетинання державного кордону України: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Ухилення від призову за мобілізацією: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 37. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальних

правопорушень проти журналістів.

Наруга над державними символами: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Захоплення державних або громадських будівель чи споруд: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку, і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Втручання у діяльність державного діяча: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Погроза або насильство щодо журналіста: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Умисне знищення або пошкодження майна журналіста: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Посягання на життя журналіста: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Захоплення журналіста як заручника: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 38. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих систем, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації, створеної та захищеної відповідно до законодавства: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Несанкціоновані дії з інформацією, яка обробляється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих систем, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 39. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття та ознаки кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Зловживання владою або службовим становищем: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Здійснення народним депутатом України на пленарному засіданні Верховної Ради України голосування замість іншого народного депутата: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Бездіяльність працівника правоохоронного органу щодо незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Службове підроблення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Декларування недостовірної інформації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Службова недбалість: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Незаконне збагачення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Зловживання впливом: аналіз кримінального правопорушення.

Провокація підкупу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 40. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Примушування давати показання: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення права на захист: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Втручання в діяльність судових органів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Невиконання судового рішення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Порушення правил адміністративного нагляду: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Приховування злочину: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 41. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

Поняття, загальна характеристика і види військових кримінальних правопорушень. Поняття військового кримінального правопорушення.

Непокора: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Невиконання наказу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Самовільне залишення військової частини або місця служби: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Дезертирство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Умисне знищення або пошкодження військового майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

Необережне знищення або пошкодження військового майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Втрата військового майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Тема 42. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Пропаганда війни: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Порушення законів та звичаїв війни: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Застосування зброї масового знищення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Екоцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Геноцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Посягання на життя представника іноземної держави: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Піратство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

Найманство: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
6. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (кримінальне право України): 1973 – 2014 рр.: станом на 20.10.2014 р. / М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького; [упоряд.: Кононенко Ю. С., Сокурєнко О. М.]. – Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 306 с.
7. Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України з цивільних справ (1972 – 2013 роки): станом на 1.06. 2013 р. / [упоряд.: В. І. Борисова та ін.]. – Х.: Право, 2013. – 415 с.
8. Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (2011–2013). Правові висновки у цивільних справах / [упоряд.: Д. Д. Луспєник, О. С. Ткачук]. – Офіц. ред. – К.: Союз юристів України, 2013. – 766 с.
9. Постанови пленумів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України в кримінальних справах та адміністративних провадженнях / [упоряд. С. А. Кузьмін, М. С. Кучєренко]. – Офіц. текст. – К.: Паливода А. В., 2013. – 624 с.
10. Автухов, К. А. Виконання покарання у виді арешту: сучасні проблеми організації та правового регулювання / К. А. Автухов; НДІ вивч. пробл. злочинності ім. В. В. Сташиса, Нац. акад. прав. наук України. – Х.: Право, 2013. – 195 с.

11. Алексеева, Н. Ю. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя, що вчиняються свідками, експертами, перекладачами або щодо них: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Н. Ю. Алексеева; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2015. – 19 с.
12. Аношина, Н. Ю. Головний акт Віденського конгресу 1815 року як основа міжнародного правопорядку XIX – початку XX століття / Н. Ю. Аношина; Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – О.: Фенікс, 2011. – 190 с.
13. Бантишев, О. Ф. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) / О. Ф. Бантишев, О. В. Шамара. – Луганськ: Віртуальна реальність, 2014. – 214 с.
14. Баулін, О. В. Савченко, А. В. Кримінальне право України. Загальна та особлива частини [Текст]: (у схематичних діаграмах): навч. посібник / А. В. Савченко, Ю. Л. Шуляк. – К.: Центр учб. л-ри, 2015. – 312 с.
15. Богатирьова, О.І. Пробація в Україні: гуманізація державної політики у сфері виконання кримінальних покарань: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Богатирьова Ольга Іванівна; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. – К., 2014. – 36 с.
16. Брич, Л. П. Кримінальне право України. Особлива частина: Навч. посібник. Тести / Л.П. Брич, В. О. Навроцький. – Москва: Атіка, 2000. – 208 с.
17. Бурдін, В. М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження) / В. М. Бурдін; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 303 с.
18. Вереша, Р. В. Суб'єктивна сторона складу злочину: наук.-практ. посіб. / Р. В. Вереша; Акад. адвокатури України. – К.: Прецедент, 2014. – 51 с.
19. Вознюк, А. А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань / Вознюк Андрій Андрійович; Нац. акад. внутр. справ. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. – 235 с.
20. Газдайка-Василишин, І. Б. Некорисливі злочини проти власності / І. Б. Газдайка-Василишин; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л.: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 211 с.
21. Гришук, В. К. Поняття, предмет, методи, завдання, функції, система, джерела та принципи українського кримінального права: навч. посіб. / В. К. Гришук; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2009. – 111 с.

22. Данилевський, А. О. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів / А. О. Данилевський, Г. Є. Болдарь; М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Є. О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. – 149 с.

23. Дудоров, О. О. Кримінальна відповідальність за незаконне видобування корисних копалин в Україні / О. О. Дудоров, М. В. Комарницький, Д. О. Калмиков; за ред. О. О. Дудорова, В. М. Комарницького; М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Суми: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2016. – 566 с.

24. Дудоров, О. О. Кримінальна відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації / О. О. Дудоров, М. І. Омеляненко, В. П. Сабадаш; ДВНЗ "Запорізь. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. – Запоріжжя: Запорізь. нац. ун-т, 2014. – 360 с.

25. Дудоров, О. О. Кримінальна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво / О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан; М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. – 399 с.

26. Дудоров, О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: наук.-практ. посіб. / О. О. Дудоров; М-во внутр. справ України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. – 351 с.

27. Дуюнова, Т. В. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі / Т. В. Дуюнова, І. С. Яковець; за заг. ред. А. Х. Степанюка; НДІ вивч. проблем злочинності ім. В. В. Сташиса НАПН України. – Х.: Право, 2015. – 189 с.

28. Ємельянов, М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство / М. В. Ємельянов. – Х.: Право, 2014. – 173 с.

29. Звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям та примиренням винного з потерпілим у кримінальному провадженні / В. А. Шкелебей, П. В. Цимбал, Ю. І. Азаров, А. А. Котова; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь: Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2014. – 212 с.

30. Злочини проти довкілля: кримінально-правова характеристика: практ. посіб. / [О. О. Дудоров та ін.]; за ред. О. О. Дудорова;

МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. – 615 с.

31. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України: монографія / Є. С. Назимко. – Київ : ВД «Дакор», 2018. – 336 с.

32. Книженко О.О. Санкції у кримінальному праві: монографія / О.О. Книженко. – Х.: НикаНова, 2011. – 336 с.

33. Конопельський, В. Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі: поняття, зміст, реалізація у кримінально-виконавчій діяльності / В. Я. Конопельський; М-во внутр. справ України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса: Букаєв В. В., 2014. – 472 с.

34. Коржанський, М. Й. Об'єкт і предмет злочину. – Д.: Ліра ЛТД, 2005. – 248 с.

35. Красницький І. В., Щутяк Л. С. Відповідальність за замах на злочин за кримінальним правом України: монографія / І. В. Красницький, Л. С. Щутяк. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – 224 с.

36. Кримінальне право України (у питаннях і відповідях): навч. посіб. / [Литвинов О. М. та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова]; М-во внутр. справ України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: НикаНова, 2015. – 400 с.

37. Кримінальне право України [Текст]: посібник для складання адвокатського іспиту / О. В. Баулін. – К.: Правова єдність, 2015. – 80 с.

38. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: альбом схем: навч. посібник / В. І. Горбачевський, І. А. Вартилицька, О. В. Микитчик, [та ін.]. – К.: Правова єдність, 2015. – 212 с.

39. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: підруч. для студентів юрид. ВНЗ / [В. І. Борисов та ін.]; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 5-те вид., перероб. і допов. – Х.: Право, 2015. – 525 с.

40. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: підручник / за ред. В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін. – 5-те вид., перероб. і допов. – Х.: Право, 2015. – 528 с.

41. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / за ред. М. І. Бажанов, В. В. Сташис, В. Я. Тацій. – М.: Юрінком Інтер; Х.: Право, 2002. – 416 с.

42. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст]: альбом схем: навч. посібник / В. І. Горбачевський, І. А. Вартилицька, О. В. Микитчик, [та ін.]; за заг. ред. В. В. Коваленко. – К.: Правова єдність, 2015. – 576 с.

43. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст]: навч. посібник / С. І. Селецький. — К.: Центр учб. л-ри, 2012. — 330 с.
44. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст]: підруч. для студентів юрид. ВНЗ / [Ю. В. Баулін та ін.]; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — 5-те вид., перероб. і допов. — Х.: Право, 2015. — 677 с.
45. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст]: підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгін. — 5-те вид., перероб. і допов. — Х.: Право, 2015. — 680 с.
46. Кримінальне право України: особлива частина: навч.-метод. посіб. / Я. В. Ступник; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т. — Ужгород: Гельветика, 2017. — 715 с.
47. Кузнецов, В. В. Кримінальна відповідальність за хуліганство: національний та зарубіжний досвід / Кузнецов В. В., Бабаніна В. В., Кузнецова Л. О.; Нац. акад. внутр. справ. — К.: Інтерсервіс, 2013. — 267 с.
48. Легалізація кримінальних доходів та фінансування тероризму: сучасні економічні аспекти і вплив на розвиток банків / [С. О. Дмитров та ін.]; за ред. М. Г. Дмитренка; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — К.: УБС НБУ, 2014. — 302 с.
49. Луценко, Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України / Ю. В. Луценко; М-во освіти і науки України, Акад. муніцип. упр. — Х.: Право, 2015. — 197 с.
50. Митрофанов І. І. Закон України про кримінальну відповідальність: навч. посіб. / Митрофанов Ігор Іванович, Локтіонова Вікторія Володимирівна. — Кременчук: Щербатих О. В., 2011. — 355 с.
51. Мірошниченко, С. С. Злочини проти правосуддя: теорія та практика протидії / Мірошниченко С. С.; Нац. акад. прокуратури України. — К.: Десна, 2012. — 431 с.
52. Могилянський, М. М. Честь; Вбивство: вибране / Михайло Могилянський. — К.: Академія, 2015. — 207 с.
53. Мойсик, В. Р. Кримінальна відповідальність за шахрайство з фінансовими ресурсами в Україні / В. Р. Мойсик; Верхов. Рада України, Ком. з питань законодавч. забезп. правоохорон. діяльн. — К.: Атіка-Н, 2010. — 243 с.
54. Мохончук, С. М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі / С. М. Мохончук; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". — Х.: Право, 2013. — 526 с.

55. Музика, А. А. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання / А. А. Музика, Є. В. Лашук; Держ. НДІ МВС України. – К.: Паливода А. В., 2011. – 191 с.

56. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: станом на 3 верес. 2014 р. / [Мотлях О. І. та ін.]. – К.: Центр учб. літ., 2014. – 686 с.

57. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / за заг. ред. О. В. Стовби. – Х.: Апостіль, 2015. – Т. 2: [Алексейчук В. І. та ін.], 2015. – 327 с.

58. Нікіфорова, Т. І. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності: навч. посіб. / Т. І. Нікіфорова – Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2015. – 95 с.

59. Новицький, Г. В. Співучасть у злочині та причетність до злочину за кримінальним правом України: проблеми кваліфікації / Г. В. Новицький, В. І. Педан, В. В. Рибачук; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Бердян. ун-т менеджменту і бізнесу. – Донецьк: Юго-Восток, 2012. – 237 с.

60. Ободовський О. В. Триваючі злочини у кримінальному праві України : монографія / О. В. Ободовський ; МОН України, НУ ОЮА. - Одеса : Юрид. л-ра, 2016. - 256 с.

61. Орел, Ю. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти нормальної діяльності органів і установ пенітенціарної служби України: підручник / Ю. В. Орел; М-во внутр. справ України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: В справі, 2016. – 414 с.

62. Оробець, К. М. Кримінальна відповідальність за незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом / К. М. Оробець; [наук. ред.: В. А. Ломако]; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Право, 2014. – 255 с.

63. Письменський, Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України / Є. О. Письменський; [наук. ред. О. О. Дудоров]; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. – 727 с.

64. Пономаренко, Ю. А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.): наук. нарис / Ю. А. Пономаренко; [наук. ред. Ю. В. Баулін]. – Х.: Право, 2012. – 80 с.

65. Савченко А. В. Кримінальне право України. Загальна та особлива частини [Текст]: (у схематичних діаграмах): навч. посібник / А. В. Савченко, Ю. Л. Шуляк. – К.: Центр учб. л-ри, 2015. – 312.

66. Семикіна, Л. О. Кримінально-правова характеристика вимагання / Л. О. Семикіна, М. В. Семикін; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т екон.-прав. ф-т. — Донецьк: Донбас, 2013. — 206 с.
67. Стрельцов, Є. Л. Обставини, що виключають злочинність діяння при захисті від суспільно небезпечного посягання: напрямки удосконалення кримінально-правового регулювання / Є. Л. Стрельцов, Б. М. Орловський. — Одеса: Фенікс, 2014. — 385 с.
68. Стрижевська, А. А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України / А. Стрижевська. — О.: Фенікс, 2011. — 247 с.
69. Суб'єкт злочину: наук.-практ. посіб. / [Вереша Р. В.]; Акад. адвокатури України. — К.: Прав. єдність, 2014. — 43 с.
70. Сухонос, В. В. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: підручник / В. В. Сухонос. — Суми: Університетська книга, 2015. — 375 с.
71. Тютюгін, В. І. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубашенко. — Х.: Право, 2016. — 198 с.
72. Хохлова, І. В. Кримінальне право України: Особлива частина: За станом на 03.03.2006 р.: Навч. посібник / І. В. Хохлова, О.П. Шем'яков. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 688 с.
73. Хохлова, І.В. Кримінальне право зарубіжних країн: В питаннях та відповідях: Навч. посібник / І.В. Хохлова, О.П. Шем'яков. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 256 с.
74. Чехович, Т. В. Забезпечення міжнародної безпеки міжнародно-правовими засобами / Т. В. Чехович // Наук. вісник Нац. Академії внутрішніх справ України. — 2013. — № 1. — С. 277-283.
75. Шевченко, А. Є. Дрібне хуліганство як вид адміністративного правопорушення: (питання теорії і практики) / Шевченко А. Є., Калужний Р. А., Волкова Л. М.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Юрид. ін-т, Нац. авіац. ун-т. — К.: Леся, 2012. — 171 с.
76. Шкелебей, В. А. Процесуальні засади звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям та примиренням винного з потерпілим: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / В. А. Шкелебей; М-во внутр. справ України, Нац. акад. внутр. справ. — К., 2013. — 18 с.
77. Шувальська, Л. Р. Суб'єкт насильницького злочину проти життя та здоров'я: психологічні та правові засади / Люсьєна Шувальська; [наук. ред.: Костицький М. В.]; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці: Технодрук, 2015. — 243 с.
78. Юрченко, О. М. Злочини проти життя та здоров'я особи. Науково-практичний коментар до Розділу II Особливої частини Кри-

мінального кодексу України / О. М. Юрченко, О. Ф. Бантишев, С. А. Кузьмін; Міжвідом. н.-д. центр з проблем боротьби з організ. злочинністю при Раді нац. безпеки і оборони України. – К.: Паливода А. В., 2013. – 175 с.

79. Юрченко, О. М. Злочини проти основ національної безпеки України. Науково-практичний коментар до Розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України / Юрченко О. М., Бантишев О. Ф., Кузьмін С. А.; Міжвідом. н.-д. центр з проблем боротьби з організ. злочинністю при Раді нац. безпеки і оборони України. – К.: Паливода А. В., 2015. – 71 с.

7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Модуль 1

Загальні положення. Заходи забезпечення кримінального провадження

Тема 1. Загальні положення кримінального процесуального права.

Поняття та завдання кримінального процесу. Кримінальні процесуальні відносини, поняття та структура. Історичні форми (типи) кримінального процесу.

Поняття та предмет кримінального процесуального права як галузі права. Взаємозв'язок кримінального процесуального права з іншими галузями права та суміжними галузями знань.

Кримінальний процес як наука та навчальна дисципліна.

Система стадій кримінального процесу, їх характеристика, завдання та особливості. Кримінальна процесуальна форма. Кримінальні процесуальні функції: поняття та види. Кримінальні процесуальні гарантії, їх характеристика.

Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система. Кримінальний процесуальний кодекс України, його структура і зміст. Джерела кримінального процесуального права. Дія кримінального процесуального законодавства у просторі. Дія кримінального процесуального законодавства в часі. Дія кримінального процесуального законодавства за колом осіб.

Поняття та завдання кримінального провадження.

Норми кримінального процесуального права, їх види та структура. Тлумачення норм кримінального процесуального права.

Тема 2. Засади кримінального провадження.

Поняття та система засад кримінального провадження.

Верховенство права. Законність. Рівність перед законом і судом. Повага до людської гідності. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Недоторканність житла чи іншого володіння особи. Таємниця спілкування. Невтручання у приватне життя. Недоторканність права власності. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення. Забезпечення права на захист. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Безпосере-

дність дослідження показань, речей і документів. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Публічність. Диспозитивність. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Розумні строки. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Класифікація засад кримінального провадження. Загально-юридичні засади, їх нормативний зміст. Загально-процесуальні засади, їх нормативний зміст. Кримінальні процесуальні (або галузеві) засади, їх нормативний зміст.

Тема 3. Суд та учасники кримінального провадження.

Поняття та класифікація учасників кримінального провадження.

Суд. Здійснення правосуддя судом. Склад суду. Юридичний статус судді, слідчого судді, присяжного. Законний склад суду. Слідчий суддя, його повноваження у кримінальному провадженні. Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні. Територіальна підсудність. Інстанційна підсудність. **Предметна підсудність**. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого. Автоматизована система документообігу суду.

Сторона обвинувачення. Прокурор, його повноваження у кримінальному провадженні. Призначення та заміна прокурора. Орган досудового розслідування. Керівник органу досудового розслідування. Слідчий органу досудового розслідування. Оперативні підрозділи.

Сторона захисту. Підозрюваний, обвинувачений. Виправданий, засуджений. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого. Захисник. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника. Залучення захисника. Обов'язкова участь захисника. Відмова від захисника або його заміна.

Потерпілий і його представник. Потерпілий, його права та обов'язки. Представник потерпілого. Законний представник потерпілого.

Інші учасники кримінального провадження. Заявник. Цивільний позивач та цивільний відповідач, їх представники. Законний представник цивільного позивача. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт. Свідок, його права, обов'язки та відповідальність. Перекладач, його права та обов'язки. Експерт, його права, обов'язки та відповідальність. Спеціаліст, його права, обов'язки та відповідальність. Представник персоналу органу пробації, його права та обов'язки. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник.

Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні. Відводи, самовідводи і порядок їх вирішення.

Тема 4. Докази та доказування в кримінальному провадженні.

Поняття доказів. Класифікація доказів. Властивості доказів: належність, допустимість, достовірність, достатність. Недопустимість доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого. **Недопустимість доказів, отриманих у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.** Визнання доказів недопустимими. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів.

Поняття і значення кримінального процесуального доказування. Предмет та межі доказування. Суб'єкти та обов'язок доказування. Процес доказування. Збирання доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів.

Процесуальні джерела доказів та їх види.

Показання. З'ясування достовірності показань свідка. Показання з чужих слів.

Речові докази. Документи. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію.

Висновок експерта. Зміст висновку експерта.

Тема 5. Процесуальні строки та витрати. Відшкодування шкоди у кримінальному провадженні.

Поняття процесуальних строків. Класифікація строків у кримінальному провадженні. Встановлення процесуальних строків прокурором, слідчим суддею, судом. Обчислення процесуальних строків. Дотримання процесуальних строків. Поновлення процесуального строку.

Види процесуальних витрат. Витрати на правову допомогу. Витрати, пов'язані із прибуттям до місця досудового розслідування або судового провадження. Витрати, пов'язані із залученням потерпілих, свідків, спеціалістів, перекладачів та експертів. Витрати, пов'язані із зберіганням і пересиланням речей і документів. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат. Розподіл процесуальних витрат. Визначення розміру процесуальних витрат. Рішення щодо процесуальних витрат.

Відшкодування (компенсація) шкоди: поняття, учасники, види. Добровільне відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Примусове відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні. Цивільний позов у кримінальному провадженні. Форма і зміст позовної заяви. Пред'явлення, розгляд та вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні. Відшкоду-

вання (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.

Тема 6. Заходи забезпечення кримінального провадження.

Поняття, мета та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні. Повістка про виклик. Поважні причини неприбуття особи на виклик. Наслідки неприбуття на виклик. Привід та порядок його здійснення.

Накладення грошового стягнення. Загальні положення накладення грошового стягнення. Клопотання про накладення грошового стягнення. Розгляд питання про накладення грошового стягнення на особу.

Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Вирішення питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.

Відсторонення від посади. Загальні положення відсторонення від посади. Клопотання про відсторонення від посади. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та продовження строку такого тимчасового відсторонення. Вирішення питання про відсторонення від посади.

Тимчасовий доступ до речей і документів. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.

Тимчасове вилучення майна. Підстави та порядок тимчасового вилучення майна. Припинення тимчасового вилучення майна.

Арешт майна. Підстави арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд. Вирішення питання про арешт майна. Скасування арешту майна. Виконання ухвали про арешт майна.

Запобіжні заходи: поняття та види. Мета і підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобі-

жного заходу. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Домашній арешт. Застава. Тримання під вартою.

Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу. Строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання. Подання клопотання про застосування запобіжного заходу після затримання особи без ухвали про дозвіл на затримання. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Застосування запобіжного заходу. Застосування електронних засобів контролю. Ухвала про застосування запобіжних заходів. Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою. Значення висновків, що містяться в ухвалі про застосування запобіжних заходів. Порядок продовження строку тримання під вартою. Клопотання слідчого, прокурора про зміну запобіжного заходу. Клопотання підозрюваного, обвинуваченого про зміну запобіжного заходу. Порядок звільнення особи з-під варти. Негайне припинення дії запобіжних заходів. Заборона затримання без дозволу слідчого судді, суду. Виконання ухвали щодо обрання запобіжного заходу. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини.

Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Законне затримання. Затримання уповноваженою службовою особою. Підстави затримання. Момент затримання. Доставлення до органу досудового розслідування. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Особа, відповідальна за перебування затриманих. Повідомлення інших осіб про затримання.

Модуль 2

Досудове розслідування. Судове провадження. Особливі порядки кримінального провадження. Виконання судових рішень. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

Тема 7. Досудове розслідування.

Поняття та значення досудового розслідування. Загальні положення досудового розслідування. Початок досудового розслідування. Порядок внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР). Форми досудового

розслідування: дізнання та досудове слідство. Особливості досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків. Поняття та види підслідності. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Загальні положення та порядок продовження строку досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень. Загальні положення спеціального досудового розслідування. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Загальні положення досудового розслідування кримінальних проступків. Запобіжні заходи під час досудового розслідування кримінальних проступків. Слідчі (розшукові) дії під час розслідування кримінальних проступків. Особливості закінчення досудового розслідування кримінальних проступків. Клопотання прокурора про розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні.

Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції.

Тема 8. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії.

Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.

Допит. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Проведення допиту у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.

Пред'явлення для впізнання та його види. Пред'явлення особи для впізнання. Пред'явлення речей для впізнання. Пред'явлення трупа для впізнання. Протокол пред'явлення для впізнання. Проведення впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.

Обшук та його види. Підстави та процесуальний порядок проведення обшуку.

Огляд, його види та процесуальний порядок проведення. Особливості проведення огляду трупа. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією.

Слідчий експеримент. Мета та порядок проведення слідчого експерименту. Особливості проведення слідчого експерименту в житлі чи іншому володінні особи.

Освідування особи. Мета та порядок проведення. Особливості порядку застосування технічних засобів фіксування при проведенні освідування.

Підстави проведення експертизи. Порядок залучення експерта. Розгляд слідчим суддею клопотання про **проведення експертизи**. Отримання зразків для експертизи.

Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення. Суб'єкти, уповноважені на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Використання конфіденційного співробітництва.

Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні, в інших цілях або передавання інформації.

Види негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення. **Загальні положення про** втручання у приватне спілкування. Аудіо-, відео контроль особи. Накладення арешту на кореспонденцію. Огляд і виїмка кореспонденції. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Зняття інформації з електронних інформаційних систем. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Спостереження за особою, реччю або місцем. Моніторинг банківських рахунків. Аудіо-, відеоконтроль місця. Контроль за вчиненням злочину. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

Тема 9. Повідомлення про підозру.

Повідомлення про підозру: суть та значення. Випадки повідомлення про підозру. Складання повідомлення про підозру. Зміст письмового повідомлення про підозру. Вручення письмового повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру. Особливості повідомлення про підозру окремих категорій осіб.

Тема 10. Зупинення та закінчення досудового розслідування.

Поняття, підстави та порядок зупинення досудового розслідування **після повідомлення особі про підозру**. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування.

Форми закінчення досудового розслідування. Загальні положення закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи.

Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Клопотання прокурора про звільнення від кримінальної відповідальності.

Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Відкриття матеріалів кримінального провадження іншій стороні. Обвинувальний акт, його зміст. Додатки до обвинувального акту. Клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, його зміст. Надання копії обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування.

Тема 11. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова у відкритті провадження. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Оскарження недотримання розумних строків.

Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Ухвали слідчого судді, які **можуть бути оскаржені** під час досудового розслідування. Порядок оскарження ухвал слідчого судді.

Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора.

Тема 12. Судове провадження у першій інстанції.

Поняття, сутність і значення підготовчого провадження. Процесуальний порядок підготовчого провадження. Рішення, які приймаються за результатами підготовчого провадження. Складання досудо-

вої доповіді. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними.

Сутність і значення стадії судового розгляду.

Загальні положення судового розгляду. Строки і загальний порядок судового розгляду. Незмінність складу суду. Запасний суддя. Головуючий у судовому засіданні. Безперервність судового розгляду. Учасники судового розгляду та наслідки їх неприбуття. Заходи до порушників порядку судового засідання. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження. Зупинення судового провадження. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження.

Межі судового розгляду. Визначення меж судового розгляду. Зміна обвинувачення в суді. Висунення додаткового обвинувачення, початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду. Відмова від підтримання державного обвинувачення.

Процедура судового розгляду. Відкриття судового засідання. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу. Повідомлення про права і обов'язки. Заборона присутності свідків у залі судового засідання. Початок судового розгляду. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження. Порядок дослідження доказів в судовому засіданні. Допит обвинуваченого, свідка, потерпілого. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого. Пред'явлення для впізнання. Допит експерта в суді. Дослідження речових доказів, документів, звуко- і відеозаписів. Консультації та роз'яснення спеціаліста. Огляд на місці. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Судові дебати. Промови і репліки сторін. Останнє слово обвинуваченого. Вихід суду для ухвалення **вироку**. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку.

Особливі порядки провадження в суді першої інстанції. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків. Провадження в суді присяжних.

Тема 13. Судові рішення.

Поняття та види судових рішень. Вимоги до судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Поряд-

док ухвалення судових рішень, їх форма. Зміст ухвали. Поняття, види та зміст вироків. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Роз'яснення судового рішення.

Тема 14. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Сутність і завдання провадження в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Вимоги до апеляційної скарги. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Запечечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної інстанції. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції.

Тема 15. Провадження в суді касаційної інстанції.

Сутність і завдання провадження в суді касаційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Підготовка касаційного розгляду. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Підстави та порядок для передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної або Великої Палати Верховного Суду. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції. Судові рішення суду касаційної інстанції.

Тема 16. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Сутність і значення провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Строк звернення про перегляд судового рі-

шення за нововиявленими обставинами або виключними обставинами. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 17. Провадження з виконання судових рішень.

Поняття, завдання та значення виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Звернення судового рішення до виконання. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків. Питання, які вирішуються судом після виконання вироку. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку.

Тема 18. Особливі порядки кримінального провадження.

Види особливих проваджень у кримінальному процесі.

Кримінальне провадження на підставі угод. Угоди в кримінальному провадженні. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб, їх затримання і обрання запобіжного заходу.

Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру.

Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності. Підстави для застосування примусових заходів виховного характеру. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру. Порядок судового розгляду. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру. Дostroкове звільнення від примусового заходу виховного характеру.

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Обставини що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Проведення психіатричної експертизи. Закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Судовий розгляд. Ухвала суду у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Особливості кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження. Особливості проведення експертизи у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю.

Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Процесуальні дії під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України.

Тема 19. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Загальні засади міжнародного співробітництва у кримінальному судочинстві. Обсяг міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору. Центральні органи України, що забезпечують міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні. Виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами. Запит про міжнародне співробітництво.

Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Запит про міжнародну правову допомогу. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу. Наслідки виконання запиту в іноземній державі Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги. Створення і діяльність спільних слідчих груп.

Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Направлення запиту про видачу особи (екстрадицію). Центральні органи України щодо видачі особи (екстрадиції). Порядок підготовки документів та направлення запитів. Межі кримінальної відповідальності виданої особи. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України. Тимчасовий арешт. Екстрадиційний арешт. Проведення екстрадиційної перевірки. Відмова у видачі особи (екстрадиції). Рішення за запитом про видачу особи (екстрадицію), їх оскарження.

Кримінальне провадження у порядку перейняття. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави. Порядок і умови передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави. Зміст та форма клопотання про передання кримінального провадження іншій державі. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави.

Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав. Виконання вироку суду іноземної держави. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ.

3. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_033
3. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_036
4. Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 15 травня 1972 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_008
5. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню від 26 листопада 1987 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_068
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
7. Конвенція про передачу засуджених осіб від 21 березня 1983 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_025
8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
10. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
12. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
13. Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 07 березня 2002 р. – [Електрон-

ний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>

14. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19/page>

15. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>

16. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18/page>

17. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

18. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

19. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06. 1993 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>

20. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/20/95-vp>

21. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>

22. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

23. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>

24. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

25. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/page>

26. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Затв. Указом Президента

України від 10 червня 1993 р. № 198/93. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/198/93>

27. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 р. № 1104. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-п>

28. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363., у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 № 110 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>

29. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. Наказом МВС України, СБУ, ГПУ, МФУ, МЮУ, ДПСУ від 16 листопада 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>

30. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03 листопада 2015 р. № 1339. – [Електронний ресурс]. – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>

31. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: затв. Наказом МВС України від 06 листопада 2015 р. № 1377. – [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>

32. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 14 квітня 2016 р. № 296. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16>

33. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: затв. Наказом ГПУ від 06 квітня 2016 р. № 139. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16>

34. Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 07 липня 2017 р. № 570. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17/paran9#n9>

35. Порядок застосування електронних засобів контролю: затв. Наказом МВС України від 08 червня 2017 р. № 480. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17/paran7#n7>

36. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини: затв. Наказом МВС України, МОЗ України, ГПУ від 29 вересня 2017 р. № 807/1193/279. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17/paran7#n7>

37. Актуальні питання кримінального процесу України: навч. посіб. / Є.М. Блажівський, І.М. Козьяков, О.М. Толочко, С.С. Мірошніченко, Г.П. Власова та ін.; за заг. ред. Є.М. Блажівського. – К.: Національна академія прокуратури України; Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

38. Басиста І.В. Прийняття і виконання рішень слідчого на стадії досудового розслідування: монографія. – Івано-Франківськ: «Тіповіт», 2011. – 500 с.

39. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування : монографія / В. В. Вапнярчук. – Харків : Юрайт, 2017. – 408 с.

40. Галаган В.І. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України: моногр. / В.І. Галаган, О.В. Козак. – [2-ге вид., переробл. та допов.]. – Краматорськ: ТОВ «Каштан», 2015. – 224 с.

41. Галаган В.І. Недоторканність права власності як засада кримінального провадження на досудовому розслідуванні / В. І. Галаган, Н. С. Моргун. – Київ, 2017. – 184 с.

42. Галаган В.І. Процесуальний порядок накладення арешту на кореспонденцію у кримінальному провадженні України / В.І. Галаган, В.В. Шум.– Київ, 2017. – 167 с.

43. Гончаренко В.Г. Доказування в кримінальному провадженні: науково-практичний посібник / В.Г. Гончаренко; Академія адвокатури України. – К.: Прецедент, 2014. – 42 с.

44. Гмирко В. П. Доказування в кримінальному процесі: діяльнісна пара- дигма. Теоретичний аналіз. Проблематизація. СМД-репрезентація: [моно- графія] /Текст/ Валерій Петрович Гмирко. – Дніпропетровськ: Академія ми- тної служби України, 2010. – 314 с.

45. Грошевий Ю.М. Докази і доказування в кримінальному процесі [Текст]: наук.-практ. посіб. / Ю.М. Грошевий, С.М. Стахівський. – 2-ге вид., стер. – К.: КНТ, 2007. – 270 с.
46. Грошевий Ю.М. Правові властивості вироку – акту правосуддя / Ю.М. Грошевий // Вибр. праці / упоряд.: О.В. Капліна, В.І. Маринів. – Х.: Право, 2011. – 656 с.
47. Давиденко С.В. Потерпілий як суб'єкт кримінально-процесуального доказування: монографія / С.В. Давиденко. – Х.: Фінн, 2008. – 296 с.
48. Доказування у кримінальному провадженні: навч.-практ. посіб. / [Александров О.В. та ін.]; Генер. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. – Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2017. – 344 с.
49. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС) [Текст]: [монографія] / Татаров О.Ю. – К.: – Донецьк: ТОВ «ВПП «ПРОМІНЬ», 2012. – 640 с.
50. Дроздов О.М. Джерела кримінально-процесуального права України: монографія. – Х.: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2008. – 208 с.
51. Запотоцький А.П. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві: монографія / А.П. Запотоцький, Д.О. Савицький. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 220 с.
52. Зеленський С.М., Назаренко С.П., Письменний Д.П. Провадження у справах дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності: навчальний посібник. – К.: КНТ, 2012. – 160 с.
53. Зуєв В. В. Кримінальні процесуальні гарантії прав особи при міжнародному співробітництві під час кримінального провадження : монографія / В. В. Зуєв – Харків : Оберіг, 2017. – 204 с.
54. Капліна О.В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: монографія. – Х.: Право, 2008. – 296 с.
55. Каркач П.М. Державне обвинувачення в суді за новим кримінальним процесуальним законодавством України: навч. посіб. / П.М. Каркач. – Х.: Право, 2013. – 184 с.
56. Колодчин В. В. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції : монографія / В. В. Колодчин, А. Р. Туманянц. – Харків : Оберіг, 2016. – 228 с.
57. Кримінальний процес. Загальна частина (альбом схем) навч. посіб. / Л.Д. Удалова, Рожнова В.В., Письменний Д.П. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 144 с.

58. Кримінальний процес. Особлива частина (альбом схем) навч. посіб. / Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, О.Є. Омельченко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 224 с.
59. Кримінальний процес України в питаннях і відповідях: навч. посіб./ Л.Д.Удалова, В.В.Рожнова, Д.О.Савицький, О.Ю.Хабло; НАВС. – 3-тє вид. доповн. і переробл. – К.: Вид. дім "Скіф", 2013. – 250с.
60. Кримінальний процес України; загальна частина: підручник / О.О. Волобуєва, Л.М. Лобойко, Т.О. Лоскутов та ін. – К.: ВД «Дакор», 2015. – 172 с.
61. Кримінальний процес: навч. посіб. для підготовки до комплекс. держ. іспиту / О.В. Капліна, М.О. Карпенко, В.І. Маринів та ін. – Х.: Право, 2015. – 184 с.
62. Кримінальний процес України: навч. посіб. / [Ортинський В. Л. та ін.]; за ред. В. С. Канціра; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 353 с.
63. Кримінальний процес: навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О. В. Капліна та ін.]. – Х.: Право, 2016. – 286 с.
64. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. – Х.: Одиссей, 2013. – 1104 с.
65. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / В.М. Тертишник. – К.: Алерта, 2014. – 768 с.
66. Кримінальний процесуальний кодекс 2012 року: ідеологія та практика правозастосування: колективна монографія / За заг. ред. Ю.П. Аленіна; відпов. за вип. І.В. Гловюк. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 1148 с.
67. Лапкін А.В. Роль прокурора в забезпеченні прав і законних інтересів потерпілого у кримінальному судочинстві України: монографія / А.В. Лапкін. – Х.: Право, 2012. – 263 с.
68. Літвінова І.Ф. Забезпечення недоторканності житла чи іншого володіння особи в кримінальному процесі: монографія / І.Ф. Літвінова. – К.: О.С. Ліпкан, 2012. – 230 с.
69. Лобойко Л.М. Кримінальний процес: підручник. – К.: Істина, 2014. – 432 с.
70. Лоскутов Т.О. Кримінальне переслідування здійснюване слідчим: монографія. – Дніпропетровськ: «Ліра ЛТД», 2011. – 164 с.
71. Молдован А.В., Мельник С.М. Кримінальний процес України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.

72. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції : монографія / М. Г. Моторигіна ; за наук. ред. О. В. Капліної. – Харків : Оберіг, 2018. – 306 с.

73. Навроцька В.В. Засада диспозитивності та її реалізація в кримінальному процесі: монографія / В.В. Навроцька; Львів. ДУВ. – Львів, 2010. – 439 с.

74. Назаров В.В. Конституційні права людини та їх обмеження у кримінальному процесі України: монографія / В.В. Назаров. – Х.: Золота миля, 2009. – 400 с.

75. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року / За ред. О.А. Банчука, Р.О. Куйбіди, М.І. Хавронюка. – Х.: Фактор, 2013. – 1072 с.

76. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: коментарі, роз'яснення, документи / від. ред. В.С. Ковальський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 408 с.

77. Прокурор у кримінальному провадженні з виконання судових рішень: моногр. / Арушанян К.К. – К.: Національна академія прокуратури України, 2015. – 190 с.

78. Савицький Д.О. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві: монографія / Д.О. Савицький, А.П. Запотоцький. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 220 с.

79. Савицький Д.О., Костовська О.М. Доказування у справах про злочини приватного обвинувачення: монографія. – Л.: Галицька видавнича спілка, 2012. – 199 с.

80. Сердюк В.П. Теорія і практика використання відеозапису у кримінальному провадженні України / В.П. Сердюк. – Київ: Ун-т «Україна», 2016. – 242 с.

81. Сізінцова Ю.Ю. Докази у кримінальному процесі: теоретичний аспект та практичне значення в процесі правозастосування: навч. посібник. – К.: Дакор, 2010. – 128 с.

82. Смоков С.М. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві України / С.М. Смоков, К.Г. Горелкіна. – Одеса: Астропринт, 2012. – 148 с.

83. Статива І.І. Початковий етап досудового провадження в сучасному кримінальному процесі: український і західний контексти: монографія: Дніпропетровськ. – Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012. – 248 с.

84. Пугач С. Взаємозв'язок конституційних гарантій рівності громадян з іншими гарантіями кримінального судочинства / С. Пугач // Підприємництво, господарство і право. – 11/2011. – №11. – С. 134-137.

85. Тertiшник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 440 с.
86. Тertiшник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 440 с.
87. Трофименко В.М. Теоретичні та правові основи диференціації процесуальної форми у кримінальному судочинстві : монографія / В.М. Трофименко. – Х. : ТОВ «Оберіг», 2016. – 304 с.
88. Удалова Л.Д. Суд як суб'єкт кримінально-процесуального доказування [Текст]: монографія / Л.Д. Удалова, В.Я. Корсун. – К.: Скіф, 2012. – 166 с.
89. Функція судового контролю у кримінальному процесі [текст] монографія / Л. Д. Удалова, Д. О. Савицький, В. В. Рожнова, Т. Г. Ільєва. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 176 с.
90. Шеремет А.П. Теоретичні основи джерел доказової інформації: монографія / А.П. Шеремет; Київ. ун-т права, Нац. акад. наук України. – К.: Європ. ун-т, 2012. – 111 с.
91. Шило О.Г. Теоретико-прикладні основи реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні в кримінальному процесі України / О.Г. Шило. – Х.: Право, 2011. – 472 с.
92. Шумило М.Є. Непрямі докази в кримінальному процесі України: монографія / М.Є. Шумило. – Х.: СПД ФО Брові О.В., 2012. – 206 с.
93. Шумило М.Є. Реалізація конституційного принципу таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / М.Є. Шумило, В.С. Рудей. – Х.: СПДФО Бровін О.В., 2012. – 208 с.
94. Яновська О.Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: монографія / О.Г. Яновська. – К.: Прецедент, 2011. – 303 с.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Поняття, предмет і метод правового регулювання конституційного права України.
2. Принципи конституційного права України.
3. Система галузі конституційного права України. Конституційно-правові норми їх особливості та класифікація, Структура конституційно-правової норми.
4. Конституційно-правові інститути їх особливості та види.
5. Джерела конституційного права України як галузі права.
6. Поняття, види та підстави конституційно-правової відповідальності.
7. Поняття, юридичні властивості та функції Конституції України як Основного Закону суспільства і держави.
8. Структура та система Конституції України. Призначення і зміст її преамбули.
9. Прийняття Конституції України. Порядок внесення змін і доповнень до Конституції України, набуття нею чинності, введення в дію та здійснення.
10. Поняття, сутність та зміст конституційного ладу України. Загальні засади конституційного ладу України.
11. Державний лад України та його засади. Конституційне закріплення і форми Української держави.
12. Конституційна характеристика України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.
13. Конституційні засади функціонування духовної та національно-культурної сфер в Україні.
14. Конституційні засади розвитку та функціонування громадянського суспільства в Україні та його інститутів. Конституційно-правовий статус громадських об'єднань.
15. Поняття, сутність, структурні елементи та принципи конституційно-правового статусу людини і громадянина.
16. Громадянство України: поняття, принципи та етапи становлення.
17. Визнання, підстави набуття та припинення громадянства України: вихід з громадянства України та його втрата.
18. Конституційний статус іноземців, осіб без громадянства, біженців та осіб, що потребують тимчасового або додаткового захисту.
19. Поняття, природа та класифікація прав і свобод людини і громадянина.
20. Конституційні громадянські (особисті), політичні, соціально-економічні та культурні права і свободи людини і громадянина.

21. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав і свобод людини і громадянина.
22. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
23. Поняття та форми прямого (безпосереднього) і представницького народовладдя.
24. Вибори і виборче право. Конституційні принципи виборчого права України.
25. Виборчі системи та їх види. Виборчі системи України.
26. Виборчий процес в Україні, його принципи та стадії.
27. Поняття та види референдумів. Призначення і проведення всеукраїнських та місцевих референдумів.
28. Місце та роль Верховної Ради України в системі органів державної влади.
29. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні.
30. Кількісний склад, структура та порядок формування Верховної Ради України.
31. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
32. Функції та повноваження Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.
33. Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України.
34. Органи та посадові особи Верховної Ради України: система, порядок формування, повноваження.
35. Законодавчий процес в Україні: поняття та стадії. Особливості проходження конституційних законів.
36. Спеціальні парламентські процедури.
37. Конституційний статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
38. Місце та роль Президента України в системі органів державної влади. Порядок обрання Президента України.
39. Повноваження Президента України. Апарат Президента України. Акти Президента України.
40. Конституційний статус Ради національної безпеки і оборони України.
41. Конституційне регулювання питань припинення повноважень Президента України. Імпічмент і порядок його здійснення.
42. Система органів виконавчої влади в Україні. Конституційний статус Кабінету Міністрів України
43. Склад, порядок утворення та припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
44. Повноваження Кабінету Міністрів України.

45. Центральні органи виконавчої влади: система, порядок утворення, повноваження.
46. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок утворення та припинення повноважень.
47. Судова влада в системі державної влади в Україні. Конституційні засади судочинства в Україні.
48. Конституційно-правовий статус суддів.
49. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя.
50. Конституційна юрисдикція. Місце та роль Конституційного Суду України в системі органів державної влади.
51. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України.
52. Правовий статус судді Конституційного Суду України.
53. Функції та повноваження Конституційного Суду України.
54. Суб'єкти та форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: поняття, критерії прийнятності, особливості розгляду.
55. Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства.
56. Поняття та юридична природа актів Конституційного Суду України. Види, порядок ухвалення та виконання актів Конституційного Суду України.
57. Поняття та види автономії. Територіальна автономія в Україні. Конституційно-правове положення Автономної Республіки Крим у складі України.
58. Поняття місцевого самоврядування та його принципи. Система місцевого самоврядування в Україні.
59. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Компетенції місцевого самоврядування. Акти органів місцевого самоврядування.
60. Конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

1. Поняття, предмет і метод адміністративного права. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
2. Принципи адміністративного права. Принцип верховенства права. Принцип належного урядування.
3. Система адміністративного права.
4. Адміністративно-правові норми, їх особливості, класифікація та реалізація.

5. Джерела адміністративного права та їх види. Систематизація адміністративного законодавства.
6. Адміністративно-правові відносини, їх особливості, структура та види.
7. Поняття і види суб'єктів адміністративного права.
8. Правоздатність та дієздатність суб'єктів адміністративного права.
9. Громадяни як суб'єкти адміністративного права та їх адміністративно-правовий статус.
10. Права та обов'язки громадян у сфері державного управління. Право громадян на звернення.
11. Іноземці, особи без громадянства та їх адміністративно-правовий статус.
12. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.
13. Поняття, система органів виконавчої влади та їх види.
14. Президент України та його повноваження у сфері виконавчої влади.
15. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади.
16. Центральні органи виконавчої влади та їх види.
17. Місцеві (територіальні) органи центральних органів виконавчої влади та їх адміністративно-правовий статус.
18. Місцеві органи виконавчої влади. Відносини місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування.
19. Підстави формування, функції та повноваження військово-цивільних адміністрацій.
20. Органи влади Автономної Республіки Крим як суб'єкти адміністративного права.
21. Місцеве самоврядування: поняття, принципи, система органів.
22. Суб'єкти делегованих повноважень та їх адміністративно-правовий статус.
23. Підприємства, установи та інші юридичні особи публічного права, які не мають статусу органа публічної влади, як суб'єкти адміністративного права.
24. Порядок створення і припинення діяльності підприємств. Суб'єкти управління підприємствами.
25. Суб'єкти (утворення), які не мають ознак юридичної особи, та їх адміністративно-правовий статус.
26. Поняття, основні риси, завдання і функції державної служби.
27. Принципи державної служби.
28. Посада і посадова особа. Класифікація посад державної служби.
29. Проходження державної служби.

30. Припинення державної служби.
31. Органи управління державною службою.
32. Поняття служби в органах місцевого самоврядування та її завдання.
33. Принципи служби в органах місцевого самоврядування.
34. Посадові особи місцевого самоврядування та їх адміністративно-правовий статус.
35. Класифікація категорій посад в органах місцевого самоврядування. Ранги посадових осіб органів місцевого самоврядування.
36. Порядок прийняття на службу в органи місцевого самоврядування. Підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування.
37. Поняття, види громадських об'єднань, та їх адміністративно-правовий статус.
38. Принципи та умови створення і діяльності громадських об'єднань. Припинення діяльності громадських об'єднань.
39. Поняття і види функцій публічного управління.
40. Поняття і види адміністративних послуг.
41. Принципи, гарантії та стандарти надання адміністративних послуг.
42. Поняття і види форм публічного управління.
43. Правові акти публічного управління та їх класифікація. Дія правових актів публічного управління.
44. Адміністративний договір, його ознаки та види.
45. Поняття, види і характеристика методів публічного управління. Адміністративний примус.
46. Поняття, значення електронного урядування. Перспективи розвитку електронного урядування в Україні.
47. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів адміністративної відповідальності.
48. Поняття та особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
49. Принципи адміністративної відповідальності.
50. Адміністративне правопорушення (проступок) і його склад.
51. Система та види адміністративних стягнень.
52. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.
53. Загальні правила і строки притягнення до адміністративної відповідальності.
54. Адміністративне провадження, його стадії, етапи та процесуальні дії. Характеристика провадження в окремих адміністративних справах.

55. Провадження у справах про адміністративні правопорушення: завдання і порядок, заходи забезпечення.
56. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
57. Поняття, завдання та принципи адміністративного судочинства.
58. Система адміністративних судів та їх компетенція щодо вирішення адміністративних справ.
59. Поняття та гарантії, способи забезпечення законності і дисципліни у сфері публічного управління.
60. Контроль і нагляд у публічному управлінні.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Предмет, метод та принципи адміністративного процесуального права.
2. Система адміністративного процесуального права. Джерела адміністративного процесуального права.
3. Поняття, структура адміністративно-процесуальної норми. Класифікація адміністративно-процесуальних норм.
4. Поняття, зміст та структура адміністративних процесуальних відносин. Види адміністративних процесуальних відносин.
5. Поняття адміністративного судочинства, його мета. Адміністративна юрисдикція.
6. Принципи адміністративного судочинства.
7. Система адміністративних судів та їх повноваження. Склад суду.
8. Справи, які розглядають і вирішують суди загальної юрисдикції як адміністративні суди.
9. Учасники судового процесу.
10. Поняття доказів, їх види. Предмет доказування та обов'язок доказування в адміністративному процесі.
11. Преюдиційні факти, їх поняття і значення. Поняття загальновідомих обставин, їх значення.
12. Поняття та види процесуальних строків, їх значення в адміністративному процесі.
13. Поняття та підстави застосування заходів адміністративного примусу.
14. Види заходів адміністративного примусу та особливості їх застосування.
15. Судові витрати та їх склад (види).
16. Умови та порядок розподілу судових витрат при здійсненні адміністративного судочинства.

17. Звернення до адміністративного суду. Форма та зміст позовної заяви. Відкриття провадження в адміністративній справі.
18. Особливості підготовчого провадження в суді першої інстанції. Види ухвал суду за наслідками підготовчого провадження.
19. Письмове провадження: поняття та підстави розгляду справи у письмовому провадженні.
20. Судові рішення, їх зміст, порядок ухвалення.
21. Особливості провадження у справах щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом та процесом референдуму.
22. Особливості провадження у справах щодо проходження публічної служби.
23. Підстави апеляційного оскарження у справах адміністративної юрисдикції. Форма та зміст апеляційної скарги, строки і порядок її подання.
24. Апеляційний розгляд справи адміністративної юрисдикції у судовому засіданні. Судові рішення за наслідками апеляційного провадження.
25. Підстави та предмет касаційного оскарження у справі адміністративної юрисдикції.
26. Порядок подання касаційної скарги у справі адміністративної юрисдикції, строки її подання. Форма та зміст касаційної скарги.
27. Касаційний розгляд справи адміністративної юрисдикції. Судові рішення за наслідками касаційного провадження.
28. Підстави перегляду рішення за винятковими обставинами. Постановлення судових рішень за наслідками провадження за винятковими обставинами.
29. Поняття і види нововиявлених обставин.
30. Особи, які мають право на звернення із заявою про перегляд за нововиявленими обставинами. Судове рішення за наслідками перегляду справи за нововиявленими обставинами.
31. Набрання судовими рішеннями законної сили. Звернення до виконання судового рішення.
32. Порядок виконання судових рішень у справах адміністративної юрисдикції.
33. Види відповідальності за невиконання судових рішень.
34. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
35. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
36. Органи (посадові особи), які розглядають справи про адміністративні правопорушення, та їх компетенція.

37. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення: поняття, види та характеристика.
38. Поняття та зміст протоколу про адміністративне правопорушення.
39. Особи, які мають право складати протокол про адміністративні правопорушення, їх повноваження.
40. Порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення.
41. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення.
42. Винесення постанови у справі про адміністративні правопорушення.
43. Види постанов у справі про адміністративні правопорушення. Форма та зміст постанови у справі про адміністративні правопорушення, її структура.
44. Порядок оголошення постанови у справі про адміністративні правопорушення та вручення її копії учасникам провадження та заінтересованим особам.
45. Порядок та строки оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.
46. Звернення постанови у справі про адміністративне правопорушення до виконання: поняття та строки звернення.
47. Особи, уповноважені здійснювати виконання постанови про адміністративне правопорушення.
48. Порядок виконання постанов про накладення стягнення у вигляді попередження та штрафу.
49. Порядок виконання постанови про накладення стягнення у вигляді конфіскації предмета і грошей.
50. Порядок виконання постанови про накладення стягнення у вигляді застосування адміністративного арешту.
51. Поняття та види неюрисдикційних проваджень та процедур.
52. Поняття, класифікація суб'єктів адміністративного неюрисдикційного провадження.
53. Дозвільно-ліцензійні та реєстраційні провадження.
54. Поняття та основні положення нормотворчого провадження.
55. Контрольно-наглядові провадження.
56. Види звернень громадян, їх характеристика та особливості проваджень.
57. Стадії та структура проваджень за зверненням громадян.
58. Атестаційне провадження.
59. Поняття, принципи та види дисциплінарних процедур.
60. Дисциплінарні процедури в органах Національної поліції України.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття, предмет і метод цивільного права.
2. Цивільне законодавство України: поняття, структура. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі та за колом суб'єктів.
3. Цивільні правовідносини: поняття, елементи, види.
4. Цивільна правоздатність фізичної особи. Цивільна дієздатність фізичної особи: поняття, види. Повна цивільна дієздатність.
5. Часткова і неповна цивільна дієздатність фізичної особи. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки.
6. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення фізичної особи померлою: підстави, порядок та правові наслідки.
7. Поняття та ознаки юридичної особи. Створення юридичної особи.
8. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб.
9. Цивільна право- і дієздатність юридичної особи. Органи юридичної особи.
10. Господарські товариства як юридичні особи. Види господарських товариств.
11. Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей.
12. Поняття і види правочинів. Форми правочинів.
13. Умови дійсності правочину.
14. Види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину.
15. Поняття та види представництва. Поняття, види та форма довіреності.
16. Позовна давність: поняття та види, перебіг, переривання, зупинення, сплив.
17. Особисті немайнові права фізичної особи.
18. Поняття та зміст права власності.
19. Суб'єкти права власності. Здійснення права власності. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження речі.
20. Підстави набуття права власності.
21. Припинення права власності.
22. Право спільної часткової та спільної сумісної власності.
23. Способи захисту права власності.
24. Об'єкти та суб'єкти авторського права та суміжних прав.
25. Виникнення та зміст авторських прав.
26. Поняття, об'єкти та умови патентоздатності винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Права, що впливають з патенту.

27. Право інтелектуальної власності на торговельну марку, комерційне найменування.
28. Поняття, види та система зобов'язань. Елементи зобов'язання.
29. Сторони у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Суб'єкти виконання зобов'язань.
30. Принципи виконання зобов'язань. Вимоги до виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань.
31. Неустойка та її види. Завдаток як вид забезпечення виконання зобов'язань. Відмінність від авансу.
32. Поручка та гарантія як види забезпечення виконання зобов'язань.
33. Застава: поняття, види, підстави виникнення, предмет. Притримання майна боржника.
34. Поняття, види та умови цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язань.
35. Поняття та види договорів. Попередній договір. Публічний договір та договір приєднання.
36. Порядок укладення, зміни та припинення договору.
37. Договір купівлі-продажу: поняття, ознаки, форма, зміст, види. Договір роздрібної купівлі-продажу. Договір поставки.
38. Договір дарування. Договір довічного утримання (догляду). Договір ренти.
39. Поняття та зміст договору найму (оренди). Договір прокату.
40. Договір фінансового лізингу.
41. Договір найму (оренди) житла.
42. Договір підяду: загальна характеристика. Договір побутового підяду.
43. Договір будівельного підяду.
44. Договір перевезення пасажирів і багажу.
45. Договір перевезення вантажу. Договір транспортного експедирування.
46. Договір зберігання: поняття, зміст, форма. Спеціальні види зберігання. Зберігання на товарному складі.
47. Договір страхування.
48. Договори доручення і комісії.
49. Договір позики. Кредитний договір.
50. Договір банківського рахунка. Договір банківського вкладу.
51. Договори про спільну діяльність. Договір простого товариства.
52. Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій.
53. Зобов'язання із відшкодування шкоди, його елементи та підстави (умови) виникнення. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого.

54. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою та неповнолітньою особою. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
55. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
56. Спадщина: склад, час та місце її відкриття.
57. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування.
58. Спадкування за заповітом.
59. Спадкування за законом.
60. Здійснення права на спадкування. Спадковий договір.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Цивільне процесуальне право як галузь права, його предмет метод та система. Місце цивільного процесуального права в системі права України.
2. Сутність цивільного процесу, його завдання і функції. Загальна характеристика видів проваджень та стадій цивільного процесу.
3. Поняття і види джерел цивільного процесуального права. Аналогія закону та аналогія права. Значення практики ЄСПЛ.
4. Цивільні процесуальні норми, їх структура, дія в часі, просторі та за колом осіб.
5. Поняття, система, значення і класифікація принципів цивільного процесуального права.
6. Принципи цивільного процесу.
7. Поняття, ознаки і види цивільних процесуальних правовідносин.
8. Виникнення, розвиток, зміна і припинення цивільних процесуальних правовідносин;
9. Система і структура цивільних процесуальних відносин. Об'єкт і зміст цивільних процесуальних відносин, їх суб'єкти.
10. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Правове положення суду. Склад суду.
11. Підстави для відводу судді. Порядок вирішення заяви про відвід судді. Відводи інших учасників цивільного процесу.
12. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, її завдання та функції.
13. Особи, які беруть участь у справі, їх процесуальні права і обов'язки.
14. Сторони в цивільному процесі, їх процесуальні права та обов'язки. Цивільна процесуальна правоздатність і цивільна процесуальна дієздатність.

15.Процесуальна співучасть, її підстави та види. Процесуальні права і обов'язки співучасників.

16.Поняття належного та неналежного відповідача. Умови, процесуальний порядок та наслідки заміни неналежного відповідача.

17.Процесуальне правонаступництво (поняття та підстави). Порядок вступу в процес і правове положення правонаступника.

18.Треті особи в цивільному процесі, їх види та правове становище.

19.Процесуально-правовий статус інших учасників цивільного процесу (осіб, що сприяють здійсненню судочинства).

20.Представництво у цивільному процесі. Особи, які можуть бути представниками в суді. Межі повноважень представника і порядок їх оформлення.

21.Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

22.Поняття цивільної юрисдикції. Предметна та суб'єктна юрисдикція, інстанційна юрисдикція. Наслідки порушення правил юрисдикції цивільних справ суду.

23.Поняття і види підсудності цивільних справ. Наслідки порушення правил підсудності.

24.Строки у цивільному процесі.

25.Судовий збір, порядок його сплати та звільнення від сплати судового збору. Підстави повернення судового збору.

26.Поняття та види судових витрат, їх розподіл між сторонами.

27.Судові виклики і повідомлення. Способи та порядок вручення судових повісток та повідомлень.

28.Заходи процесуального примусу.

29.Доказування в цивільному судочинстві: поняття, суб'єкти, предмет та засоби. Факти, які не потребують доказування.

30.Докази в цивільному судочинстві: поняття, види, допустимість. Забезпечення доказів.

31.Поняття та сутність позовного провадження. Поняття та елементи позову.

32.Види позовів. Об'єднання та роз'єднання позовів.

33.Пред'явлення позову. Форма та зміст позовної заяви. Підстави для залишення позовної заяви без руху та повернення її позивачу.

34.Процесуальний порядок відкриття провадження у цивільній справі. Підстави для відмови у відкритті провадження у справі.

35.Захист інтересів відповідача. Заперечення проти позову та їх види.

36.Зустрічний позов. Порядок і умови пред'явлення зустрічного позову.

37. Забезпечення позову. Підстави, види і процесуальний порядок забезпечення позову, заміни забезпечення позову та скасування заходів забезпечення позову.

38. Підготовче провадження як стадія цивільного процесу.

39. Поняття та значення судового розгляду. Частини судового розгляду.

40. Зміна позову. Відмова від позову. Визнання позову.

41. Мирова угода. Врегулювання спору за участю судді.

42. Процесуальний порядок розгляду судом цивільної справи по суті. Судові дебати.

43. З'ясування обставин справи та дослідження доказів.

44. Поняття, підстави і процесуальний порядок відкладення розгляду цивільної справи в суді, зупинення та відновлення провадження у справі. Перерви в судовому засіданні.

45. Закінчення цивільної справи без ухвалення судового рішення: закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду (підстави, процесуальний порядок та правові наслідки).

46. Судові рішення першої інстанції: поняття, види, зміст. Вимоги, яким повинно відповідати судові рішення. Виправлення недоліків.

47. Поняття та особливості наказного провадження.

48. Судовий наказ, його зміст, законна сила. Скасування судового наказу.

49. Поняття та сутність окремого провадження, його загальна характеристика.

50. Особливості розгляду окремих категорій справ окремого провадження.

51. Умови та процесуальний порядок заочного розгляду справи. Порядок перегляду заочного рішення.

52. Поняття, форми та значення фіксації цивільного процесу. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, протоколу судового засідання та їх розгляд.

53. Загальна характеристика апеляційного оскарження та перевірки судових рішень і ухвал. Повноваження апеляційного суду.

54. Загальна характеристика касаційного провадження. Повноваження суду касаційної інстанції.

55. Перегляд судових рішень за виключними обставинами.

56. Підстави та процесуальний порядок перегляду судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами.

57. Вирішення судом окремих питань, що виникають у виконавчому провадженні.

58. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів.

59. Особливості розгляду судами цивільних справ з іноземним елементом. Направлення судових доручень про надання правової допомоги до іноземного суду. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

60. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття кримінального права, його предмет і метод.
2. Завдання та функції кримінального права.
3. Система кримінального права.
4. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі та часі.
5. Поняття, ознаки та підстави кримінальної відповідальності.
6. Поняття та ознаки кримінального правопорушення.
7. Класифікація кримінальних правопорушень.
8. Поняття, елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, його значення.
9. Класифікації складів кримінального правопорушення.
10. Об'єкт кримінального правопорушення: поняття, види.
11. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття, ознаки, значення.
12. Суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види.
13. Неосудність: поняття, ознаки, критерії, значення.
14. Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, її обов'язкові і факультативні ознаки та значення.
15. Вина: поняття та значення. Форми вини.
16. Умисел та його види.
17. Необережність та її види.
18. Поняття, види та значення стадій умисного кримінального правопорушення.
19. Закінчене кримінальне правопорушення. Момент закінчення кримінальних правопорушень із формальним, матеріальним та усіченим складом.
20. Готування до кримінального правопорушення і його види.
21. Замах на кримінальне правопорушення: поняття та ознаки.
22. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Види співучасників.

23. Поняття та види множинності кримінальних правопорушень.
24. Поняття одиничного кримінального правопорушення. Види одиничних кримінальних правопорушень.
25. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень.
26. Поняття, ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень.
27. Поняття та ознаки рецидиву кримінальних правопорушень.
28. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
29. Необхідна оборона: поняття, підстави, ознаки та умови правомірності.
30. Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності.
31. Поняття, підстави та правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності.
32. Класифікація видів звільнення від кримінальної відповідальності та їх значення.
33. Поняття, ознаки та мета покарання. Основні та додаткові покарання.
34. Загальні засади призначення покарання.
35. Обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання.
36. Поняття та види звільнення від покарання та його відбування.
37. Поняття, ознаки і значення судимості.
38. Поняття, мета та види примусових заходів медичного характеру, підстави їх застосування.
39. Поняття спеціальної конфіскації, випадки застосування.
40. Види заходів кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичних осіб.
41. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх.
42. Поняття Особливої частини кримінального права та її значення.
43. Поняття та правові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.
44. Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти основ національної безпеки України.
45. Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
46. Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності.
47. Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

48. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

49. Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти власності.

50. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

51. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти довкілля.

52. Поняття та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

53. Поняття та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

54. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку і моральності.

55. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

56. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

57. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів.

58. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

59. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти правосуддя.

60. Поняття, загальна характеристика і види військових кримінальних правопорушень.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття та предмет кримінального процесуального права.
2. Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система.
3. Система стадій кримінального процесу, їх характеристика, завдання та особливості.
4. Кримінальні процесуальні функції: поняття та види.
5. Джерела кримінального процесуального права.

6. Норми кримінального процесуального права, їх види та структура.
7. Поняття та система засад кримінального провадження.
8. Класифікація засад кримінального провадження.
9. Суд у кримінальному провадженні: склад суду.
10. Юридичний статус судді, слідчого судді, присяжного.
11. Підсудність в кримінальному провадженні.
12. Сторона обвинувачення.
13. Сторона захисту.
14. Потерпілий та його представник.
15. Відводи та порядок їх вирішення.
16. Поняття доказів та їх класифікація.
17. Види процесуальних джерел доказів.
18. Поняття доказування та його структура.
19. Предмет, межі та суб'єкти доказування.
20. Поняття та види процесуальних документів.
21. Поняття та порядок обчислення процесуальних строків.
22. Види процесуальних витрат та їх розподіл.
23. Мета та види заходів забезпечення кримінального провадження.
24. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
25. Мета й підстави застосування запобіжних заходів.
26. Види запобіжних заходів та порядок їх застосування.
27. Поняття та форми досудового розслідування.
28. Початок досудового розслідування.
29. Поняття та види підслідності.
30. Строки досудового розслідування та порядок їх продовження.
31. Об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування.
32. Особливості спеціального досудового розслідування.
33. Поняття слідчих (розшукових) дій та їх система.
34. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.
35. Види слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення.
36. Види негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення.
37. Випадки повідомлення про підозру.
38. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Відновлення досудового розслідування.
39. Форми закінчення досудового розслідування.
40. Підготовче провадження.
41. Загальні положення судового розгляду.

- 42 Межі судового розгляду.
- 43. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції.
- 44 Види судових рішень та вимоги до них.
- 45. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
- 46. Право на апеляційне оскарження, процесуальний порядок і строки апеляційного оскарження.
- 47. Право на касаційне оскарження, процесуальний порядок і строки касаційного оскарження.
- 48. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
- 49. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та вимоги до неї.
- 50. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
- 51. Кримінальне провадження на підставі угод.
- 52. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
- 53. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб
- 54. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
- 55. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
- 56 Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
- 57. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції.
- 58. Загальні засади міжнародного співробітництва.
- 59. Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій.
- 60. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (естрадиція).

ПОРЯДОК ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Підсумкова атестація з правових дисциплін на здобуття ступеня молодшого бакалавра зі спеціальності 081 «Право» здійснюється відповідно до наказу ректора університету та у відповідності із затвердженим календарним планом підготовки і складання підсумкової атестації.

До складання підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які виконали в повному обсязі навчальний план, склали екзамени з усіх передбачених навчальним планом дисциплін, мають відповідний рівень знань та отримали на екзаменах позитивні оцінки.

Підсумкова атестація проводиться у письмовій формі з основних юридичних дисциплін.

Студентам надається право вибору екзаменаційного білету, що містить 4 питання, на які необхідно дати словесну розгорнуту відповідь, і 20 тестових завдань (Додаток А).

Письмові відповіді на питання екзаменаційного білету повинні бути повними за змістом і водночас стислими за формою, логічними й аргументованими. Потрібно уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології, підміни спеціальних юридичних термінів загальноживаними словами тощо. Бажаним є аналітичний підхід до висвітлення змісту питань.

Виклад кожного питання пропонується будувати у такій послідовності. Висвітленню основного змісту питання може передувати коротка передмова, в якій зазначається значення змісту цього питання для системного опанування програми з відповідної навчальної дисципліни, формування правосвідомості і професіоналізму юриста. Далі необхідно подати повні, чіткі і коректні визначення базових категорій і понять, за допомогою яких буде розкриватися зміст питання. Якщо питання передбачає виклад класифікаційних схем (наприклад, види норми права чи форми державного правління), то спочатку необхідно подати повну класифікацію із вказівкою на класифікаційні ознаки, а вже потім характеризувати окремі види того чи іншого роду правових явищ. Матеріал, який має ілюстраційний характер, а також власне ставлення до тих чи інших проблем юридичної науки і практики варто подавати лише в кінці відповіді. Завершити відповідь на питання доцільно загальним підсумком (висновками, що завершують логічний ланцюг викладу матеріалу).

Головними критеріями оцінки відповіді на кожне питання є: 1) повнота і правильність (юридична коректність) відповіді; 2) точність

формулювань; 3) логічність викладу; 4) аналітичність і виявлення розуміння системних зв'язків у межах предмета дисципліни.

Для розв'язування тестів студенту необхідно:

- ознайомитися зі змістом (постановкою завдання) тесту та усвідомити до якої дисципліни і якого теоретичного розділу належить дана проблема;
- ознайомитися із можливими варіантами відповідей;
- здійснити пошук правильної відповіді шляхом виключення явно неправильних відповідей;
- співставити обрану відповідь з отриманими знаннями;
- вказати обрану відповідь (з номером питання) в екзаменаційній роботі.

Необхідно правильно, пропорційно розподілити час, відведений на екзаменаційну роботу, тобто зважити на обсяг і складність окремих питань Вашого екзаменаційного білету. Не слід забувати також про охайність оформлення відповіді, розбірливість почерку.

На проведення екзамену виділяється 3 години. Після проведення перевірки екзаменаційних робіт та визначення оцінки за екзамен, комісія оголошує результати екзамену, які є остаточними і перескладанню не підлягають.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінки за Підсумкову атестацію виставляються колегіально з урахуванням думки усіх членів комісії. Результати Підсумкової атестації (додаток Б) визначаються оцінками за 100-бальною шкалою і національною шкалою та оголошуються після оформлення протоколів засідань екзаменаційних комісій в день складання екзамену або наступного дня (табл. 1).

Табл.1. Шкала оцінювання результатів підсумкової атестації

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з обов'язковою повторною перездачею

Якщо екзаменаційна робота студента оцінена комісією в 59 балів і менше, він отримує незадовільну оцінку і може перескласти екзамен лише через рік у визначений час роботи екзаменаційної комісії.

ДОДАТОК А

Зразок екзаменаційного завдання

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-4.07

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра правознавства

КОМПЛЕКСНЕ КОНТРОЛЬНЕ КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № 1
спеціальність 081 «Право» освітня програма «Право»
ступеня молодшого бакалавра

I. Теоретична частина

1. Романо-германська сім'я правових систем: загальна характеристика.
2. Центральні органи виконавчої влади: система, порядок утворення, повноваження.
3. Юридична особа: поняття, види, організаційно-правові форми.
4. Дисциплінарне стягнення: порядок накладення, оскарження та зняття.

II. Практична частина

Дайте відповіді на тестові завдання:

1. Які відносини становлять предмет правового регулювання конституційного права України як галузі права?

- А. Майнові відносини та пов'язані з ними немайнові відносини.
- Б. Відносини між роботодавцем та робітником.
- В. Політичні та інші найважливіші суспільні відносини.
- Г. Суспільні відносини в сфері управління.

2. Яка з кваліфікуючих ознак конституційного права України дозволяє виділяти його з-поміж галузей національного права?

- А. Формальна визначеність.
- Б. Спрямованість на досягнення певного правового результату.
- В. Імперативно-владний метод.
- Г. Можливість захисту приписів засобами державного впливу.

3. Чим підтверджується нормативна визначеність галузі конституційного права України?

- А. Предметом і методом.
- Б. Принципами і функціями.
- В. Системою та джерелами.
- Г. Суб'єктами та об'єктами.

4. Який статус надається особі, котра не є біженцем відповідно до Конвенції про статус біженців 1951 року і Протоколу щодо статусу біженців 1967 року та Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», але потребує захисту, оскільки така особа змушена була прибути в Україну або залишитися в Україні внаслідок загрози її життю, безпеці чи свободі в країні походження через побоювання застосування щодо неї смертної кари або виконання вироку про смертну кару чи тортур, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання або загальнопоширеного насильства в ситуаціях міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту чи систематичного порушення прав людини і не може чи не бажає повернутися до такої країни внаслідок зазначених побоювань?

- А. Нелегального мігранта.
- Б. Внутрішньо переміщеної особи.

В. Особи, які потребує тимчасового захисту.

Г. Особи, яка потребує додаткового захисту.

5. Які види цивільних правовідносин визначають за критерієм їх об'єкта?

А. Майнові та особисті немайнові.

Б. Абсолютні та відносні.

В. Речові та зобов'язальні.

Г. Прості та складні.

Директор ННІБСТ

А.С. Ткаченко

Завідувач кафедри правознавства

Г.В. Лаврик

ДОДАТОК Б
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Результати підсумкової атестації

_____ (назва екзамену)

студента(ки) _____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

напрямку підготовки/спеціальності

_____ (шифр, назва)

ступінь _____

(молодший бакалавр)

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1.	Теоретична частина (до 60 балів)	
2.	Практична частина (до 30 балів)	
3.	Додаткові запитання (до 10 балів)	
	Усього балів	
	Оцінка за національною шкалою	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	

Підпис членів екзаменаційної комісії:

_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)
_____ (підпис)	_____ (ініціали, прізвище)

Протокол засідання ЕК № _____ від « _____ » _____ 20.. р.

Секретар ЕК _____

(підпис) (ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

Вступ	
Програма підсумкової атестації	
Конституційне право України	
Адміністративне право	
Цивільне право	
Цивільне процесуальне право	
Кримінальне право	
Кримінальне процесуальне право	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Конституційне право України»	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Адміністративне право»	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Цивільне право»	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Цивільне процесуальне право»	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Кримінальне право»	
Екзаменаційні питання з дисципліни «Кримінальне процесуальне право»	
Порядок та форма проведення підсумкової атестації	
Критерії оцінювання знань студентів	
Додатки	